

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

FACTORS AFFECTING EFFICIENCY IN TAXATION OF LOCAL ADMINISTRATION
: A COMPARATIVE STUDY OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATIONS
IN KLEANG DISTRICT, RAYONG PROVINCE

ภาคนิพนธ์

ของ

ประภาพร วงศ์สุบิน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เมษายน 2558

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบล

ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

FACTORS AFFECTING EFFICIENCY IN TAXATION OF LOCAL ADMINISTRATION

: A COMPARATIVE STUDY OF SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATIONS

IN KLEANG DISTRICT, RAYONG PROVINCE

ภาคินพนธ์

ของ

ประภาพร วงศ์สุบิน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

เมษายน 2558

ใบรับรองภาคนิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษา
เปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกลung จังหวัดระยอง
Factors Affecting Efficiency in Taxation of Local Administration : A Comparative Study of
Sub-district Administration Organizations in Kleang District, Rayong Province

ประภาพร วงศ์สุบิน

คณะกรรมการสอบภาคนิพนธ์

..... ประธานสอบภาคนิพนธ์

(ดร.นักรม เถียรอำ)

..... ประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

(ดร.นักรบ เถียรอำ)

..... กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์)

..... กรรมการสอบภาคนิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐศิลป์)

วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ. 2558

ประภาพร วงศ์สุบิน. (2558). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง. ภาคนิพนธ์ ropic.ม. (การปกครองท้องถิ่น). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.**

คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

นักรบ เกียรติอำ รป.ค. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ ร.ค. (รัฐศาสตร์)

กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี และเพื่อสร้างมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง วิธีการศึกษาใช้การวิจัยที่เรียกว่าการวิจัยกึ่งทดลองเชิงคุณภาพ ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ การตรวจสอบข้อมูล ไปจนถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมีประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่ ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ส่วนมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ที่สำคัญได้แก่ การจัดเก็บภาษีได้ตรงตามระยะเวลา การจัดเก็บภาษีได้ตรงตามประมาณการรายรับ การจัดเก็บภาษีได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษี การบริหารจัดการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Praphal Wongsubin. (2015). **Factors Affecting Efficiency in Taxation of Local Administration : A Comparative Study of Sub-district Administration Organizations in Kleang District, Rayong Province.** Independent Study. M.P.A. (Local Government). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Advisory Committee

Nakrob Tianam D.P.A. (Public Administration)	Chairman
Associate Professor Chaiyon Praditsil Ph.D.(Political Science)	Member

Abstract

The purposes of this research were to compare the factors affecting taxation of sub-district administration organizations in Kleang District, Rayong Province. The qualitative research of the quasi-experimental approach was used in data collection, interview, observation, triangulation, and data analysis. The research findings were found that the factors affecting the increase in efficiency of tax collection operated by sub-district administration organizations in Kleang District, Rayong Province as follows: the congruity of administrative policy, sufficient budgets, readiness of places and equipments, skills and experiences in administration, and readiness of taxation mapping and property registration. The major measures for the increase in efficiency of tax collection in sub-district administration organizations in Kleang District, Rayong Province were consisted of the punctual tax collection, the total amount of collected tax balancing with the estimated revenue, and the complete total amount of tax and taxpayers.

Keyword : Efficiency, Taxation, Administration

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ดร.นักรบ เถียรอำ ประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามีคิธรรม กรรมการสอบภาคนิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนวการสัมภาษณ์ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกลุ่มตัวอย่าง ในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอน และผู้ที่ให้การสนับสนุนตลอดจนเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ความสะดวกในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นอย่างดีจนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

ประพาพ วงศ์สุบิน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย	8
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร	9
ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร	12
การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร	13
การบริหารภาษีอากร	20
โครงสร้างการคลังท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่น.....	25
การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล	34
การจัดทำแผนที่ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล	38
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
การวิจัยแบบกึ่งทดลอง	50
การวิจัยเชิงคุณภาพ	51
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	54
บริบทของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์	54
ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอแกลง จังหวัดระยอง.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 (ต่อ)	
มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอแกลง จังหวัดระยอง	84
5	
สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	86
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	86
สรุปผลการวิจัย.....	86
การอภิปรายผลการวิจัย	91
ข้อเสนอแนะ.....	94
บรรณานุกรม.....	96
ภาคผนวก.....	100
ภาคผนวก ก แนวการสัมภาษณ์.....	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	105
ประวัติย่อผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงขั้นตอนและเทคนิคการวิจัยกึ่งทดลอง	50
2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก.....	52
3 แสดงประเภท จำนวนกิจการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และการบริการ ในเขต อบต. ทางเกี่ยว.....	56
4 แสดงประเภทจำนวนกิจการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และการบริการ ในเขตพื้นที่ อบต. พังราด	60
5 ตารางเปรียบเทียบข้อมูลการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด และองค์การ บริหารส่วนตำบลทางเกี่ยว	61
6 ตารางเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกี่ยว และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยเป็นรากฐานสำคัญยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย และเป็นรูปแบบการปกครองที่รัฐบาลกลางกระจายอำนาจ ให้ท้องถิ่นปกครองตนเองและบริหารงาน ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในรูปของการบริการสาธารณะเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ในสภาพปัจจุบันและในอนาคต จำนวนประชากรในท้องถิ่น มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ย่อมมีผลกระทบต่อภาระของหน่วยงานปกครองท้องถิ่นในการที่จะจัดการบริการสาธารณะ เพื่อจะรองรับความต้องการและจำนวนของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ตลอดแนวโน้มการเพิ่มขึ้นดังกล่าว อาจจะมีผลต่อการเกิดขึ้นของปัญหาในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การแย่งที่ทำมาหากิน โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจไม่เพียงพอ หรือการบริการสาธารณะไม่ทั่วถึงขาดประสิทธิภาพ เป็นต้น (กรมการปกครอง, 2542 : 18)

ดังนั้นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในเมืองต้นได้นั้น ขึ้นอยู่กับฐานะการคลังของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ในการบริหารราชการแผ่นดินของทั้งภาครัฐส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นไทยจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประมาณ เพื่อดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการให้บริการสาธารณะ ดังนั้น การจัดเก็บรายได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถทำได้ตามกฎหมาย กล่าวคือ ประการแรก การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล แบ่งออกเป็น เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และประการที่สอง รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองในรูปแบบที่เราเรียกว่าการเก็บภาษี ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย ส่วนที่สอง รายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากรซึ่งรวมค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สินและรายได้เบ็ดเตล็ด เป็นต้น (กรมการปกครอง, 2542 : 19)

อย่างไรก็ดี งานวิจัยชิ้นนี้จะขอกล่าวถึงการจัดเก็บภาษีที่ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บเอง เพราะว่าการจัดเก็บภาษีอากรจะมากกว่าการจัดเก็บค่าธรรมเนียม ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่า การชำระภาษีให้กับท้องถิ่นไม่มีประโยชน์มีแต่เสียรายได้อย่างเดียว เลี่ยงได้ก็ควรเลี่ยง ไม่เหมือนกับการชำระค่าธรรมเนียมที่ประชาชนได้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ดังนั้น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลาย ๆ แห่ง มักจะให้ความสำคัญในการจัดเก็บภาษีเป็นอันดับแรก ก็เนื่องมาจากว่า ยิ่งตนจัดเก็บภาษีได้มากเท่าไร การคลังท้องถิ่นของตนก็จะมั่งบประมาณในการบริหารมากขึ้นเท่านั้น

ในปัจจุบันฐานะการคลังของท้องถิ่นยังไม่เอื้ออำนวยให้ท้องถิ่นบริหารงานได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอ เพราะปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อได้เปรียบเทียบกับยอดรวมรายได้จากทุกประเภท ซึ่งถ้าพึงรายได้จากการจัดเก็บภาษีเองไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากชนบทปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีความต้องการด้านบริการสาธารณะต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการจัดเก็บรายได้ดังกล่าว ได้แก่

ประการแรก ขอบเขตและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อประเภทภาษีที่จัดเก็บเองที่มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ไม่สม่ำเสมอและถือได้ว่ามีระดับการพัฒนาที่ไม่แน่นอน เช่น ในด้านของงบประมาณที่มีไม่เพียงพอในการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบถึงความสำคัญของการชำระภาษีให้กับท้องถิ่น ขอบเขตในด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เป็นต้น

ประการที่สอง ความรู้ความเข้าใจหรือการขาดจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องการเสียภาษี และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นหรือเป็นเพราะความล้มเหลวในการบริหารงานด้านบุคลากรเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองที่ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านความรู้ความเข้าใจระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีของประชาชน ปัจจุบันนับว่าน้อยมาก ส่วนใหญ่ต้องการชำระภาษีให้น้อยที่สุด หรือหลีกเลี่ยงการชำระภาษี ทำให้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการช่วยกันชำระภาษีนั้น เป็นสิ่งที่ไม่เชื่อมโยงต่อกัน (อิงอร แก้วเรือนทอง. 2553 : 8)

ตามแนวคิดที่กล่าวไว้ผู้ใช้ประโยชน์หรือได้ประโยชน์จากการบริการของรัฐ ย่อมต้องชำระภาษีและค่าธรรมเนียมต่อราชการที่รับผิดชอบนั้น ๆ แม้ตามทางระเบียบกฎหมายจะเปิดช่องในการที่ผู้ชำระภาษีได้รับการประเมินค่าภาษีแล้ว เห็นว่าไม่ชอบธรรม ก็มีสิทธิทำเรื่องอุทธรณ์ต่อผู้มีอำนาจให้มีการพิจารณาประเมินค่าภาษีใหม่ได้ ก็ไม่มีประชาชนสนใจวิธีการดังกล่าวแต่อย่างใด รวมทั้งกรณีที่หน่วยงานสามารถฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่ได้หลีกเลี่ยงการชำระภาษีทำให้ต้องยึดทรัพย์ เพื่อนำมาชำระค่าภาษี ส่วนใหญ่พบว่าไม่มีการดำเนินคดีต่อประชาชนรวมทั้งการยึดทรัพย์เพื่อชำระภาษีเช่นเดียวกัน (อิงอร แก้วเรือนทอง. 2553 : 9)

ที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีปัญหาด้านงบประมาณทำให้ไม่สามารถพึ่งพาตนเองในด้านการคลังได้มากนัก เนื่องจากในทางปฏิบัติพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกือบทุกแห่งในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง มีรายได้จากการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ไม่สม่ำเสมอและถือได้ว่ามีระดับการพัฒนาที่ไม่แน่นอนซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากปัญหาการจัดเก็บภาษีหลาย ๆ ประเภท ปัญหาผู้เสียภาษีไม่เข้าใจในกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษี ปัญหาด้านเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองหรือข้อจำกัดอื่นอีกหลาย ๆ ด้าน

จากสถานการณ์การเก็บภาษีในเขตอำเภอแกลงนั้นพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีลักษณะของพื้นที่คล้าย ๆ กัน แต่บางแห่งจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบางแห่งไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สม่ำเสมอ บางปีเก็บได้มากและบางปีก็เก็บได้น้อยทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณทางด้านสาธารณูปโภคให้กับประชาชนได้อย่างทั่วถึง โดยที่ในภาพรวมของจังหวัดระยองเป็นพื้นที่การทำเกษตรกรรม การทำสวนผลไม้ การทำนา การทำประมง และโรงงานอุตสาหกรรมไม่เพียงพอทั้งที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ผสมผสานกันอยู่เป็นจำนวนมาก จึงทำให้อยากทราบว่าทำไมการจัดเก็บภาษีถึงจัดเก็บได้แตกต่างกันเป็นอย่างมากไม่มีความแน่นอนหรือเป็นเพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองที่จะเสียภาษีให้ท้องถิ่น หรือจะเป็นเพราะขาดการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานภาครัฐกันแน่

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาว่าจะมีปัจจัยใดบ้างที่จะทำให้ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งตัวเองได้โดยมิต้องพึ่งพาการจัดสรรเงินจากรัฐบาลและเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางเพียงอย่างเดียว เพื่อพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยให้ทุกภาคส่วนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในด้านการกำหนดการจัดการรายได้ของท้องถิ่นเอง โดยคิดหาแนวทางเพื่อให้มาซึ่งรายได้และนำมาพัฒนาท้องถิ่นเพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนอย่างแท้จริง ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งเน้นไปที่ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. เพื่อสร้างมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีประโยชน์ดังนี้

1. คาดว่าทำให้สามารถทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง และจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. คาดว่าผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

3. คาดว่าผลของการศึกษา ปัญหา และอุปสรรคขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่สนใจ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขในการจัดเก็บภาษีต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการวิจัย

ในการศึกษานี้ เริ่มทำการศึกษาดังแต่ ปี พ.ศ. 2556 - 2558 เนื่องจากอยู่ในช่วงของแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการวิจัย

เป็นการศึกษาจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีที่ต่างกัน จำนวน 2 แห่ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

3. ขอบเขตในด้านเนื้อหาของการวิจัย

การศึกษาเฉพาะปัญหาในการจัดเก็บภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีป้าย เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ ดังนี้

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน หมายถึง ข้อความที่ให้แนวทางสำหรับการพัฒนาและการดำเนินงานของหน่วยงานหรือแผนงาน ซึ่งสะท้อนให้เห็นทั้งโดยตรงและโดยอ้อมถึงหลักการพื้นฐานหรือความเชื่อถือของผู้รับผิดชอบสำหรับหน่วยงานหรือแผนงานนั้น ๆ

2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน หมายถึง แผนเบ็ดเสร็จ ซึ่งแสดงออกในรูปตัวเงิน แสดงโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหารกิจกรรมโครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินงานให้บรรลุตามแผน ประกอบด้วยการทำงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) การจัดเตรียม 2) การอนุมัติ และ 3) การบริหาร

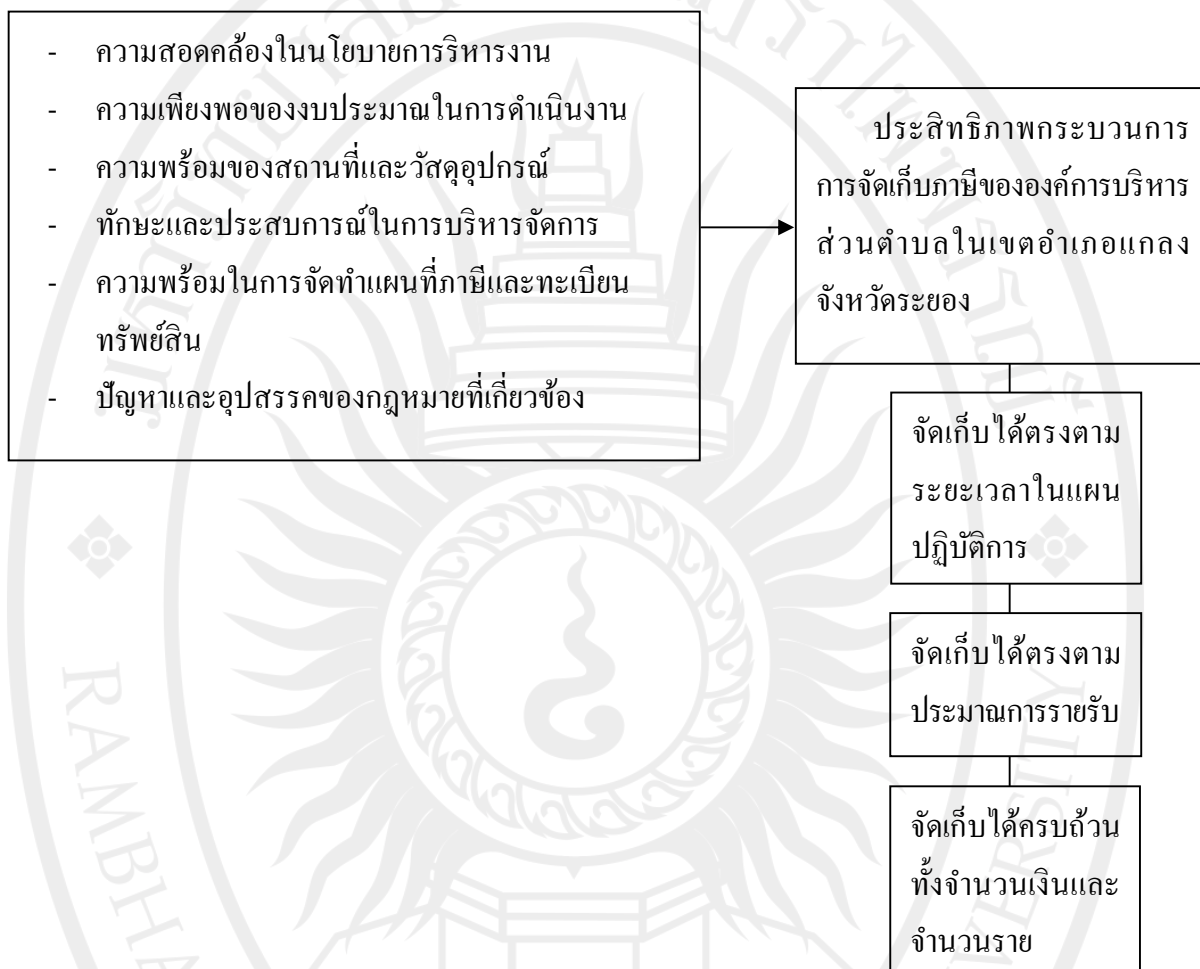
3. **ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์** หมายถึง วัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ แผ่นพับ คอมพิวเตอร์ น้ำดื่ม ของชำร่วยที่ใช้ในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. **ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ** หมายถึง หน้าที่ต่าง ๆ ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้
5. **ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน** หมายถึง การจัดทำระบบการเก็บข้อมูลทรัพย์สินของประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ที่ดิน โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ป้ายและการประกอบกิจการค้า โดยมีข้อมูลหลักคือ ชื่อที่อยู่เจ้าของทรัพย์สิน ตำแหน่งที่ตั้ง ขนาด และลักษณะการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สิน
6. **ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** หมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดมาเพื่อใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองหรือบังคับความประพฤติของประชาชนให้ปฏิบัติตามในการเสียภาษีบำรุงท้องถิ่น หากผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับผลอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย
7. **การจัดเก็บรายได้** หมายถึง การรับชำระภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ และอากรฆ่าสัตว์
8. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ** หมายถึง เหตุอันเป็นทางให้เกิดประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย การประชาสัมพันธ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับภาษี การชำระภาษี บุคลากร และมาตรการในการดำเนินงาน
9. **การเพิ่มประสิทธิภาพ** หมายถึง คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เสนอแนวทางการพัฒนาและวิธีการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ในการใช้ทรัพยากรทางการจัดเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ถูกต้อง รวดเร็ว รวมทั้งการนำเอาเทคโนโลยีด้านระบบแผนที่ภาษี GIS ที่ทันสมัยมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูล จนทำให้การบริหารงานจัดเก็บรายได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ในระยะเวลาที่กำหนด และประชาชนมีความพึงพอใจ
10. **พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** หมายถึง พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นข้าราชการลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการจัดเก็บรายได้ ฝ่ายการคลัง และฝ่ายจัดหางบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
11. **ผู้มีหน้าที่จัดเก็บรายได้** หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สังกัดส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย
 - 1.1 ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน
 - 1.2 ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน
 - 1.3 ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
 - 1.4 ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
 - 1.5 ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
 - 1.6 ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีรายได้ประเภทจัดเก็บเองขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ได้แก่
 - 2.1 จัดเก็บได้ตรงตามระยะเวลา
 - 2.2 จัดเก็บได้ตรงตามประมาณการรายรับ
 - 2.3 จัดเก็บได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย

กรอบแนวคิดในการวิจัย สามารถแสดงได้ดังภาพ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สมมติฐานในการวิจัย

จากตัวแบบการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
3. ความพร้อมของสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
4. ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
5. ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
6. ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารและได้ศึกษาการใช้แนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา ซึ่งอธิบายความเป็นจริงของการศึกษา ได้อย่างสมเหตุสมผล สามารถสรุปเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร
 - 1.1 ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร
 - 1.2 การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร
2. การบริหารภาษีอากร
 - 2.1 โครงสร้างการคลังท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่น
3. การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.1 การจัดทำแผนที่ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มักจะกล่าวถึงผลการปฏิบัติงาน ดังนี้

เรอโนใจ เกโต (2551 : 25) ได้กล่าวถึงความหมายประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานที่คำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการปฏิบัติการณ์นั้น เนื่องจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดผู้ปฏิบัติงานจะประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการปฏิบัติการณ์นั้น เนื่องจากทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดผู้ปฏิบัติงานจะประสบความสำเร็จได้ต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งโดยคำนิยามของคำว่า “ประสิทธิภาพ” เป็นคำสามัญที่นิยมใช้ในความหมายของลักษณะ “ทำงานดี” การทำงานมีประสิทธิภาพก็คือการทำงานดี แต่ความหมายในทางด้านเศรษฐศาสตร์แล้ว “ประสิทธิภาพ” หมายถึง การสามารถบรรลุเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เมื่อกำหนดระดับค่าใช้จ่ายมาให้แล้วหรือการสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ด้วยค่าใช้จ่ายที่ต่ำที่สุด

สมิธ (Smith. 1937 : 55) มีแนวคิดว่าการดำเนินงานจะต้องมีลักษณะแบ่งงานกันทำ คนเราจะไม่สามารถจะทำงานทุกอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงสมควรต้องทำในสิ่งที่ตนถนัดและมีความชำนาญงานจึงจะมีประสิทธิภาพสูง

พนม ทินกร ณ อยุธยา (2534 : 18) มีแนวคิดว่าคุณภาพในการจัดเก็บภาษีอากร คือการจัดเก็บภาษีอากรให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดด้วย ลักษณะความมีประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าค่าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านหนึ่ง

เรือนใจ เก โส (2551 : 25) กล่าวว่าในขณะที่มีเครื่องชี้ที่พอจะเป็นที่ยอมรับและนิยมใช้วัดหรือกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร 3 วิธี

1. วัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ ถือหลักว่า ในการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้น ควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มากแต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บมากด้วย การวัดประสิทธิภาพของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้ มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรที่เก็บได้ ถ้าอัตราส่วนค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำแสดงว่าการเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง
2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ ตามวิธีนี้จะต้องคำนวณว่าในการจัดเก็บภาษีอากรแต่ละประเภทถ้าจะให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าไร แล้วถ้าเปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้อัตราส่วนนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ก็จะทำให้รู้ว่าการบริหารการจัดการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
3. วัดค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย ตามวิธีนี้จะถือหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่มีผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัดและสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่จะปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องมาปรึกษาทนายความเพิ่ม นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีอากรจะมีความมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นเครื่องกำหนดประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีลักษณะที่ว่าประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีค่อนข้างสูงลักษณะของกฎหมายต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี พนักงานผู้จัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติตามงานและการบริการ

จรัส สุวรรณมาลา (2541 : 22) ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษี ดังนี้

1. วัดจากการนำค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่นำมาใช้ในการจัดเก็บภาษี (Cost of Collection) วัดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยใช้อัตราส่วนร้อยละของงบประมาณรายจ่ายที่หน่วยงานของรัฐ

ใช้ไปในการจัดเก็บภาษีต่อรายได้จากภาษีที่จัดเก็บได้ เช่น สมมุติว่าหน่วยจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มใช้เงินงบประมาณ 7 ล้านบาท การจัดเก็บภาษีและสามารถจัดเก็บภาษีได้เป็นเงิน 100 ล้านบาท อัตราส่วนต้นทุนภาษีมูลค่าเพิ่มในกรณีนี้คือ ร้อยละ 7 ของรายได้ โดยหลักการแล้วอัตราส่วนต้นทุนการจัดเก็บยิ่งต่ำมากเท่าใดแสดงว่าการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น

2. วัตถุประสงค์ค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ค่าใช้จ่ายของบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการจัดเก็บภาษีค่าใช้จ่ายประเภทนี้มักจะไม่ได้ประเมินอย่างจริงจังมากนัก อย่างไรก็ตามโดยหลักการแล้วค่าใช้จ่ายประเภทแรกกับประเภทที่สองนี้มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด รัฐบาลพยายามลดภาระต้นทุนของการจัดเก็บภาษีให้เหลือน้อยที่สุด เช่น ในการเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาหรือภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น รัฐบาลกำหนดให้ผู้ประกอบการจะมีหน้าที่จัดทำบัญชีภาษีที่หักหรือเก็บจากผู้เสียภาษี และนำส่งหน่วยจัดเก็บภาษีเป็นรายเดือน การบังคับให้ผู้ประกอบการต้องทำบัญชีเก็บรวบรวมเงินภาษีและนำส่งเงินภาษีให้แก่หน่วยราชการ จะทำให้ผู้ประกอบการต้องมีรายจ่ายเกิดขึ้น ขณะที่หน่วยงานของรัฐไม่ต้องจ้างคนหรือจ่ายเงินในเรื่องดังกล่าว การกระทำนี้ถือว่าหน่วยงานของรัฐลดภาระค่าใช้จ่ายในการบริหารการจัดเก็บภาษีไปให้ภาคเอกชน

3. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษี คือ กระบวนการจัดเก็บภาษีของรัฐจะต้องไม่สร้างความไม่สะดวก ความไม่พอใจ การเสียเวลาหรือค่าเสียโอกาสของผู้เสียภาษีที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง แม้ว่าต้นทุนการจัดเก็บภาษีประเภทนี้อาจไม่สามารถประเมินค่าเป็นเงินได้ แต่ก็มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีอย่างมาก ต้นทุนประเภทนี้มีความสัมพันธ์กับต้นทุนประเภทแรก คือ ถ้าหน่วยงานจัดเก็บภาษีจะอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีโดยจัดให้มีระบบเสียภาษีผ่านธนาคาร ไปรษณีย์ หรือจัดให้มีการให้คำแนะนำแก่ผู้เสียภาษีเป็นระยะ ๆ

การประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดเก็บจะต้องพิจารณาด้านต้นทุนการจัดเก็บทั้งสามประเภทรวมกัน ระบบการจัดเก็บภาษีที่มีคุณภาพ จะต้องมิต้นทุนการจัดเก็บทั้งสามประเภทน้อยที่สุด

วิทย์ ตันตยกุล (2521 : 44) แสดงความเห็นว่ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ได้แก่ การจัดเก็บภาษีอากรให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยมีค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด โดยในการจัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากรจะต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี
2. บรรยากาศที่ชวนให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำประเทศและผู้นำ

ธุรกิจจะต้องปฏิบัติตัวเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไปและพยายามไม่ให้เกิดการหลบเลี่ยงภาษีอากร เพราะจะเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้วเกิดความท้อแท้ไม่มีกำลังใจในการเสียภาษี

3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร จะต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและการให้บริการแก่ผู้เสียภาษีอย่างดี

4. โครงสร้างภาษีอากรถือว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างภาษีอากรเป็นสิ่งทีเอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีก่อให้เกิดความเป็นธรรมเมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บอันจะมีผลให้ภาระภาษีเหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้

วรพิตย์ มีมาก (2551 : 28) ได้นิยามคำว่า ประสิทธิภาพในด้านการจัดเก็บภาษีอากรว่ามีความหมายแคบและความหมายกว้าง โดยความหมายแคบนั้น คือ การจัดเก็บภาษีให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่มีการรั่วไหลและเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด จากความหมายนี้เป็นการพิจารณาเฉพาะด้านต้นทุนและผลประโยชน์ในแง่ของกลไก โดยละเลยด้านจิตใจ ดังนั้นความหมายอย่างกว้างก็จะครอบคลุมถึงการจัดเก็บภาษีอากรในลักษณะที่เป็นธรรม คงเส้นคงวา หมายถึง กรรมวิธี การปฏิบัติงานต้องเป็นแบบฉบับเดียวกัน เพื่อป้องกันความสับสน ตลอดจนความสม่ำเสมอและความจริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ส่วนลักษณะเสมอภาคนั้น หมายถึง การปฏิบัติต่อผู้เสียภาษีทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคล การจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น สามารถวัดได้ด้วยดัชนี 3 ประการดังนี้ คือ

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร เนื่องจากการจัดเก็บภาษีอากรเป็นการโอนทรัพยากรจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล โดยไม่ก่อให้เกิดผลผลิตหรือรายได้แก่ประเทศ อย่างไรก็ตามสิ่งที่เกิดขึ้นในกระบวนการโอนทรัพยากรนั้นก็คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งถือเป็นการสูญเปล่าประการหนึ่งทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บจึงควรให้มีค่าต่ำสุด โดยทั่วไปการวัดประสิทธิภาพจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากร สามารถกระทำได้โดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรกับผลการจัดเก็บภาษีอากร ถ้าสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่ำกว่าแสดงว่าการจัดเก็บนั้นมีคุณภาพสูง

2. วัดจากภาษีอากรที่เก็บได้จริงกับประมาณการภาษีอากร ตามวิธีนี้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี จะคำนวณได้จากการเปรียบเทียบรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่คาดว่าจะเก็บได้ในแต่ละปีงบประมาณ

3. ผลการจัดเก็บภาษีอากร ดัชนีนี้จะช่วยในการบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของหน่วยงาน ถ้าผลการจัดเก็บมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นก็น่าจะบ่งชี้ได้ประการหนึ่งว่าประสิทธิภาพของการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

การบริหารจัดเก็บภาษีอากรอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ได้รายได้ภาษีแบบเต็มเม็ดเต็มหน่วย และลดจำนวนการหลีกเลี่ยงภาษีให้น้อยลง ดังนั้นควรพิจารณาถึงปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดความมีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญต่อการกำหนดประสิทธิภาพอย่างไร เมื่อคำนึงถึงปัจจัยกำหนดความมีประสิทธิภาพแล้วจะเห็นว่ามีมากมายหลายประการ แต่ปัจจัยหลักที่สำคัญ ๆ มีเพียง 5 ประการ คือ

1. ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี ต้องมีลักษณะที่ว่าประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีที่ค่อนข้างสูง
2. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร ต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร พนักงานผู้จัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและให้บริการแก่ผู้เสียภาษีเป็นอย่างดี
4. บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรต้องดำเนินการสร้างบรรยากาศให้ผู้เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำของประเทศและผู้นำทางด้านธุรกิจจะต้องปฏิบัติตัวเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไปและพยายามไม่ให้มีการหลบเลี่ยงภาษีอากร เพราะการหลบเลี่ยงภาษีอากรเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากร
5. โครงสร้างภาษีอากร เป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยในแง่ความสะดวกและเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษี ก่อให้เกิดความเป็นธรรมเมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บหรือที่เรียกว่าภาษีอากรทับถมทวีอันจะมีผลให้ภาระภาษีเหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้และส่งผลขึ้นสุดท้าย คือลดการหลบเลี่ยงภาษีให้น้อยลงเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอีกด้วย (โมรา บุญผล. 2535 : 29)

การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรเป็นการบังคับจัดเก็บรายได้หรือผลประโยชน์จากประชาชน โดยมีได้มีการตอบแทนโดยตรงจากรัฐบาล จึงมีการพยายามไม่เสียภาษีหรือเสียภาษีให้น้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อพยายามรักษาระดับรายได้ที่แท้จริงของตนไว้ การพยายามหาทางไม่เสียภาษีหรือเสียให้น้อยที่สุดอาจปรากฏออกมาใน 2 รูปแบบ คือ การหลบหนีภาษีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

1. การหลบหนีภาษีอากร หมายถึง การไม่เสียภาษีอากรหรือเสียภาษีอากรน้อยกว่าที่ควร จะเสียตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ว่าจะเป็นผลมาจากการกระทำโดยที่มีเจตนาหรือจากความเพิกเฉย หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น ไม่ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี หรือยื่นรายการไม่ครบถ้วน โดยการลงรายการรายรับหรือรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง หรือรายจ่ายสูงกว่าความเป็นจริง การลักลอบนำสินค้าเข้าประเทศเพื่อไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร เป็นต้น

2. การหลีกเลี่ยงภาษีอากร คือ การไม่ชำระภาษีหรือพยายามชำระแต่น้อยโดยอาศัยช่องโหว่ของกฎหมายภาษีอากร ระเบียบปฏิบัติหรือข้อวินิจฉัยของส่วนราชการมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี การปฏิบัติดังกล่าวนี้ถือว่าถูกต้องตามกฎหมาย การหลีกเลี่ยงภาษีอากรเจ้าพนักงานนั้นสามารถประเมินเรียกเก็บเพิ่มเติมได้เพียงภายในระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ทำการยื่นแบบแสดงรายการเท่านั้น และโดยผลแห่งกฎหมายหรือมรยาทไม่ถือว่าเป็นเรื่องเสียหาย ในการที่จะพยายามเสียภาษีให้น้อยลงหรือไม่เสียเลยโดยถูกต้องตามกฎหมาย (โมรา บุญผล. 2535 : 30)

สาเหตุแห่งการหลบหนีและหลีกเลี่ยงภาษีอากร ในระบบภาษีอากรหนึ่ง ๆ จะมีส่วนประกอบที่สำคัญรวม 4 ประเภทคือ (เจริญ ธฤติมานนท์. 2544 : 32)

1. ความร่วมมือของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี ส่วนประกอบที่สำคัญที่สุดในการที่จะทำให้การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพก็คือ การยินยอมเสียภาษีอากรด้วยความสมัครใจของประชาชนในประเทศ ซึ่งทำให้รัฐสามารถจัดเก็บภาษีได้มากโดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บแต่เพียงเล็กน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย ภาษีส่วนใหญ่เป็นแบบประเมินของตนเอง กล่าวคือผู้เสียภาษีมียุทธวิธีที่ขึ้นแบบแสดงรายการเสียภาษีของตนต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแสดงว่าตนมีรายได้ ค่าใช้จ่ายและภาษีที่ต้องชำระเป็นจำนวนเงินเท่าใดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ในขั้นต้นเจ้าหน้าที่จะต้องยอมรับแบบที่ยื่นและชำระภาษีไว้ก่อนจะถูกตรวจสอบหรือไม่นั้นจะตรวจสอบในภายหลัง หากชำระไม่ถูกต้องครบถ้วนก็จะประเมินภาษีเพิ่มเติมการใช้ระบบภาษีแบบประเมินตนเองนี้จะได้ผลสมบูรณ์ ก็ต่อเมื่อประชาชนผู้เสียภาษีให้ความร่วมมือและเต็มใจจะเสียภาษีให้แก่รัฐ หากประชาชนไม่สมัครใจยินยอมเสียภาษีหรือพยายามที่จะหลีกเลี่ยงภาษีแล้ว ย่อมจะทำให้การจัดเก็บเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อยู่ในวิสัยที่จะไล่ติดตามตรวจสอบภาษีกับประชาชนทุกคนได้ ซึ่งเป็นผลให้รัฐไม่สามารถรวบรวมทรัพยากรที่เกิดจากการเสียภาษีของประชาชนมาใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนนั้น นอกจากจะทำให้รัฐบาลเก็บภาษีได้จำนวนมากขึ้นแล้วยังเป็นการแสดงถึงความสมานฉันท์และความมั่นคงของชาติอีกด้วย และในสังคมที่มีลักษณะเช่นนี้ ประชาชนส่วนใหญ่จะมีจริยธรรมสูงและสนใจในกิจการบ้านเมือง ความสนใจและการรู้จักหน้าที่อันพึงมีต่อรัฐบาลดังกล่าว จะช่วยบังคับให้รัฐบาลบริหารงานอยู่ในกรอบที่ถูกต้องและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมด้วย ในประเทศที่พัฒนาแล้วและมีการปกครองแบบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์นั้น ความสำนึกในหน้าที่เกี่ยวกับการเสียภาษีอากรของประชาชนโดยเฉลี่ยจะดีกว่าประเทศที่มีการปกครองแบบอื่น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และบางประเทศในยุโรป เป็นต้น สำหรับประเทศไทย ความสำนึกในหน้าที่เกี่ยวกับการภาษีอากรนั้นยังอยู่ในระดับต่ำทัศนคติต่อการเสียภาษียังไม่ถูกต้องจนดูเหมือนเป็นที่ยอมรับกัน ในสังคมไทยว่า ใครหลีกเลี่ยงภาษีได้ถือว่าเป็นคนฉลาดและมีความสามารถ สาเหตุหลักที่ประชาชนชาวไทยยังไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอากร มีดังนี้

1.1 ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากร หลักการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญ ก็คือ รัฐต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรด้วยความเต็มใจ และประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากรด้วย เพราะถ้าขาดความรู้ความเข้าใจไม่รู้ว่าจะต้องเสียภาษีอย่างไรก็ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ความร่วมมือ

แก่รัฐ นอกจากจะทำให้ประชาชนได้รู้วิธีปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอากรแล้ว ยังจะต้องให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเสียภาษีอากรด้วย เพราะไม่เช่นนั้นประชาชนอาจขาดความสำนึกในการเสียภาษี ต่อต้านการจัดเก็บภาษีของรัฐ โดยเฉพาะหากผู้นำของสังคมส่วนใหญ่ละเลยหน้าที่การเสียภาษีของตนเอง หรือกลับเป็นผู้หลีกเลี่ยงภาษีเสียเอง เป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ไม่ดีของประชาชนและทำลายความร่วมมือและเสถียรภาพของประชาชน สำหรับประเทศไทยเป็นที่น่าสังเกตว่าการเสียภาษีอากรแม้ว่าจะเป็นเรื่องสำคัญเกี่ยวข้องกับประชาชนเกือบทุกคนในประเทศ แต่รัฐกลับไม่เห็นความสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจ ด้านภาษีอากรแก่ประชาชนแต่อย่างใด อันเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอากร

1.2 ฐานะทางเศรษฐกิจของประชาชน ระดับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจ และระบบเศรษฐกิจของประเทศ มีส่วนอย่างมากเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีอากร มูลเหตุแห่งการหลีกเลี่ยงภาษีอากรมีหลายประการ เช่น

1.2.1 ระดับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจต่ำเป็นผลให้ระดับมาตรฐานการครองชีพของประชาชนต่ำ กล่าวคือประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำไม่เพียงพอกับค่าครองชีพ การหลีกเลี่ยงภาษีอากรย่อมมีมาก

1.2.2 ระดับทางเศรษฐกิจอยู่ระดับที่มีการประกอบกิจการในรูปองค์การขนาดเล็ก ได้แก่ ร้านค้าของบุคคลคนเดียว บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็กที่ผู้ถือหรือผู้เป็นหุ้นส่วนจำนวนน้อย และส่วนใหญ่มีลักษณะกิจการภายในครอบครัวหรือญาติสนิท การหลีกเลี่ยงภาษีอากรทำได้ง่าย เพราะสามารถร่วมมือกันหลีกเลี่ยงได้

1.2.3 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีการว่างงานในอัตราสูง กิจการค้าประสบการขาดทุนหรือต้องล้มละลายมาก ซึ่งภาวะการดังกล่าวนี้ทำให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีอากรมากขึ้น

1.2.4 ระบบเศรษฐกิจที่มีการออกเอกสารทางการค้าอย่างเป็นทางการยังไม่สมบูรณ์ครบถ้วน ทำให้การหลีกเลี่ยงภาษีอากรกระทำได้ง่ายและสร้างความลำบากให้แก่เจ้าหน้าที่ในการหาข้อมูลทำการตรวจสอบ

1.3 ทศนคติของประชาชนต่อภาษีอากร การที่ประชาชนบางคนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรและมีปัญหาทางเศรษฐกิจย่อมทำให้ไม่พร้อมและไม่มีความสามารถที่จะเสียภาษีอากร แต่มีประชาชนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความพร้อมและสามารถที่จะเสียภาษีอากรได้ครบถ้วน พยายามที่จะหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษี เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสียภาษีอากร การที่จะให้ประชาชนเต็มใจที่ร่วมมือเสียภาษีอากรให้แก่รัฐบาลอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยนั้น ต้องพยายามสร้างบรรยากาศเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีเสียก่อน ทั้งนี้เนื่องจากคนทั่วไปไม่มีใครอยากเสียภาษี หากจะสร้างความสมัครใจให้แก่ผู้เสียภาษี ก็จะต้องสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบภาษีอากรของรัฐบาล การที่

ประชาชนจะเชื่อมั่นหรือมีทัศนคติที่ดีต่อการเสียภาษีอากรขึ้นอยู่กับพฤติกรรมและการกระทำที่สำคัญของรัฐบาลและสังคมในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1.3.1 การใช้จ่ายเงินของรัฐบาล เพื่อที่จะให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและร่วมมือกับรัฐบาลนั้นรัฐบาลจะต้องแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลเป็นของประชาชนทั่วไปมิใช่เป็นตัวแทนของประชาชนเพียงบางกลุ่ม การแสดงออกของรัฐบาลนั้นจะดูได้จากการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลว่าได้ดำเนินการไปเพื่อประโยชน์ของใคร ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของรัฐบาลทั่วถึงหรือไม่ ถ้าหากการใช้จ่ายเงินของรัฐบาลมีทำที่ว่าจะสวนไปในทางที่จะเป็นการใช้จ่ายที่อำนวยประโยชน์แก่ข้าราชการ ผู้บริหารประเทศและพ่อค้าธุรกิจบางกลุ่มแล้วก็จะทำให้ความร่วมมือของประชาชนต่อการเสียภาษีอากรเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น

1.3.2 ประสิทธิภาพการดำเนินการของรัฐบาลเพื่อที่จะเป็นเครื่องยืนยันว่ารัฐบาลได้นำเงินภาษีอากรของราษฎรไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง รัฐบาลจะต้องสามารถแสดงให้เห็นว่าเงินภาษีอากรทุกบาททุกสตางค์นั้นได้ถูกใช้ไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งวัดได้จากประสิทธิภาพการทำงานและการบริหารงานของรัฐบาลตราบใดก็ตาม การบริหารงานของทางราชการยังหย่อนประสิทธิภาพและมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงแล้ว ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในรัฐบาลและระบบภาษีอากรของรัฐบาลและจะทำให้ระดับความยินยอมในการเสียภาษีให้รัฐโดยสมัครใจลดน้อยลงด้วย

1.3.3 ความยุติธรรมในการเสียภาษีของสังคม ปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีและยินยอมเสียภาษีให้แก่วรัฐโดยสมัครใจนั้น คือการทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าได้เสียภาษีอย่างยุติธรรม ถ้าหากทุกคนรู้สึกว่าตนได้รับการกระทำของสังคมอย่างยุติธรรม โดยต่างต้องเสียภาษีเหมือนกันตามฐานแล้ว จะทำให้ประชาชนทุกคนยินยอมที่จะเสียภาษีโดยความสมัครใจมากขึ้น ในทางตรงข้ามหากประชาชนเห็นว่าตนต้องเสียภาษีมากกว่าคนอื่นอย่างไม่เป็นธรรม จะทำให้ความสมัครใจในการเสียภาษิลดน้อยลงอย่างมากหรืออาจจะไม่เหลือเลย ทำให้ทุกคนก็ต่างพยายามหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษีอากร

1.3.4 ทัศนคติของสังคมที่มีต่อการหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษีอากร นอกจากปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นอันจะเป็นสิ่งชักนำให้ประชาชนมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม ทัศนคติของสังคมที่มีต่อการหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีภาษีอากรก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะมีผลกระทบทำให้คนยอมเสียภาษีอากรมากขึ้น เช่น หากสังคมถือว่าการหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีภาษีอากรเป็นความชั่วร้ายแรง บทบัญญัติของกฎหมายมีบทลงโทษอย่างรุนแรงต่อผู้หลีกเลี่ยงภาษีก็ทำให้คนไม่กล้าหลีกเลี่ยง นอกจากนี้ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการหลบหนีภาษีอากรก็เป็นสิ่งสำคัญในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ประชาชนรู้ซึ่งถึงหน้าที่ในการเสียภาษีอากรและความ

สมัครใจในการเสียภาษีอากรอยู่ในระดับสูง แต่สำหรับประเทศไทยอาจกล่าวได้ว่าประชาชนชาวไทยมีความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีต่ำมาก และที่สำคัญที่สุดคือสังคมไม่รังเกียจคนที่หลบหนีภาษี คนส่วนใหญ่มักจะนิยมชมชอบและเคารพนบนอบคนที่มีอำนาจหรือร่ำรวยโดยไม่คำนึงว่าอำนาจที่ได้มาชอบธรรมหรือไม่ หรือว่าความร่ำรวยนั้นเกิดขึ้นจากการหลบหนีภาษีอากรมากขึ้นได้ รวมทั้งทำให้ผู้ที่เสียภาษีโดยสุจริตเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเสียภาษีอากรตามไปด้วย

1.3.5 การพัฒนาระดับทางเศรษฐกิจของบุคคลทุกคนในประเทศชาติให้สูงขึ้น โดยรัฐบาลจะดำเนินการทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจ้างงานมีระดับสูง กล่าวคือ ประชาชนมีงานทำกันโดยทั่วหน้า มีฐานะทางการเงินที่ดีและมีความสามารถในการเสียภาษีอากร ทั้งนี้ภาษีอากรที่รัฐจัดเก็บไม่ควรสูงเกินไปจนประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีเงินเหลือหลังจากเสียภาษีอากรแล้ว ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพของตนเองและครอบครัวหรือบั่นทอนกำลังใจของประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่จะลงทุนหรือทุ่มเทการทำงาน

1.3.6 การพัฒนากฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ให้เป็นธรรมและเอื้ออำนวยให้เกิดขึ้น ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศและความยุติธรรมทางสังคม โดยเฉพาะกฎหมายภาษีอากรจะต้องมีลักษณะเป็นธรรม ส่งเสริมให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนั้น กฎหมายภาษีอากรจะต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร โดยเจ้าพนักงาน ความสะดวกและประหยัดในการเสียภาษีอากรโดยประชาชนทั่วไป

1.3.7 ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของหน่วยเก็บภาษีอากรประกอบด้วย การจัดเก็บภาษีอากรที่อำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ผู้เสียภาษีอากร การตรวจสอบภาษีอากรของผู้หลบหนีภาษีอากรได้กระทำโดยรวดเร็วและทั่วถึง เพื่อสร้างความเป็นธรรมให้แก่ผู้เสียภาษีที่สุจริต

2. นโยบายด้านภาษีอากรของรัฐบาลที่ประชาชนจะยอมเสียภาษีให้แก่รัฐด้วยความสมัครใจมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบภาษีอากร หรือนโยบายของรัฐในด้านภาษีอากร กล่าวคือเขาจะต้องพิจารณาว่าประชาชนทุกคนรับภาระภาษีอย่างยุติธรรมหรือไม่ รัฐบาลนำเงินภาษีอากรไปใช้ประโยชน์ และเพื่อโครงการกำหนดนโยบายภาษีอากรบางประการที่ไม่เป็นธรรม ย่อมทำให้ประชาชนไม่ยอมเสียภาษีและพยายามหลีกเลี่ยง หรือนโยบายบางอย่างที่จะก่อให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติหรือมีความยุ่งยากสลับซับซ้อนทำให้เกิดช่องโหว่เป็นประโยชน์กับคนบางกลุ่ม ย่อมทำให้การจัดเก็บไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3. กฎหมายภาษีอากร การลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายภาษีอากร เนื่องจากภาษีอากรเป็นการบังคับจัดเก็บตามกฎหมายการที่จะทำให้อกฎหมายมีผลบังคับใช้อย่างจริงจัง รัฐบาลจะต้องมีระบบภาษีสามารถบังคับจัดเก็บภาษี เบี้ยปรับและเงินเพิ่มจากผู้ชำระภาษีต่ำกว่าความเป็นจริงและดำเนินคดี

ผู้กระทำผิดกฎหมายภาษีอากร ถ้าปราศจากสิ่งนี้การบริหารภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพย่อมเป็นไปได้ ดังนั้นสภาพบังคับตามกฎหมายจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันหนึ่งของระบบภาษีอากร การมีสภาพบังคับเพื่อให้ผู้เสียภาษีอากรได้ชำระภาษีอากรอย่างครบถ้วนต้องมีการลงโทษแก่ผู้ที่ชำระภาษีไว้ไม่ครบถ้วนหรือไม่ได้ชำระไว้เลย

4. การบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรมีผลโดยตรงต่อการหลีกเลี่ยงและหลบหนีภาษีอากร ถ้าการบริหารไม่มีประสิทธิภาพการหลีกเลี่ยงและการหลบหนีภาษีอากรมีมาก เพราะโดยสันดานของมนุษย์ทุกคนย่อมไม่ชอบที่จะเสียภาษีดังที่กล่าวมาแล้ว เว้นแต่ถูกติดตามเร่งรัดหรือถูกตรวจสอบการที่จะวิเคราะห์ให้ทราบว่าบริหารงานจัดเก็บมีข้อบกพร่องหรือประสิทธิภาพเพียงใดควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

4.1 การกำหนดตัวผู้มีหน้าที่เสียภาษี การจัดทำทะเบียนผู้เสียภาษีอากรมักจะทำขึ้นมาจากแบบแสดงรายการที่ผู้เสียภาษีได้ยื่นมาแล้วเป็นสำคัญ ไม่มีการค้นหาหรือศึกษาว่าจำนวนผู้เสียภาษีในแต่ละประเภทที่แท้จริงควรมีจำนวนเท่าใดจะมีการจัดทำกันเพียงบางส่วนไม่เป็นระบบ ที่ทำทั่วไปวิธีการทำหรือรวบรวมอาจทำโดยเริ่มหาข้อมูลจากหน่วยงานที่มีอยู่ในพื้นที่ทะเบียนราษฎร หอการค้า หน่วยงานที่รับจดทะเบียนห้างหุ้นส่วน บริษัท นายทะเบียนยานพาหนะ ผู้ใช้โทรศัพท์ รวมทั้งสมาชิกของสโมสรหรือสมาคมต่าง ๆ ตลอดจนบัญชีผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

4.2 การชักจูงให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีปฏิบัติตามกฎหมาย โดยจะมีการสร้างความรู้สึกลงใจให้ประชาชนเห็นว่าได้รับความเป็นธรรมจากทางราชการ โดยเฉพาะระเบียบการบางอย่างที่ค่อนข้างหยาบหยาบเอารียบผู้เสียภาษีและผนวกกับการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่บางคน ที่ไม่มีจิตใจให้บริการแล้วจะก่อให้เกิดความรู้สึกต่อต้านการบริหารงานจัดเก็บภาษีมาก

4.3 การตรวจสอบการเสียภาษี การที่ผู้เสียภาษีจะหลีกเลี่ยงหรือหลบหนีภาษีอากรได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าผู้เสียภาษีคิดว่าเขาจะมีโอกาสถูกตรวจสอบมากน้อยเพียงใดด้วย กล่าวคือถ้ามีการตรวจสอบการเสียภาษีอากรอย่างทั่วถึงก็ไม่มีใครอยากหรือกล้าหลีกเลี่ยงภาษีอากร ในทางตรงข้ามถ้าประสิทธิภาพในการตรวจสอบการเสียภาษีต่ำ กระทำกันน้อยไม่ทั่วถึงในระหว่างอายุความการเรียกตรวจสอบผู้เสียภาษีก็จะพยายามหาทางหลีกเลี่ยงและหลบหนีไว้ก่อน เพราะโทษในการหลีกเลี่ยงก็มีน้อยเมื่อเทียบกับโอกาสที่จะหลีกเลี่ยงได้สำเร็จ

การที่จะวิเคราะห์ว่าการตรวจสอบภาษีอากรของผู้ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องหรือไม่อย่างไรอาจดูได้จากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการตรวจสอบว่ามีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนผู้เสียภาษีและสภาพท้องที่หรือไม่ จำนวนเจ้าหน้าที่ตรวจสอบและความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบ รวมทั้งความซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรมของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงระบบการตรวจสอบว่าได้มีการกำหนดมาตรฐานและแนวทาง

ไว้ดีพอหรือไม่ การจัดเก็บเงินภาษีและเร่งรัดภาษีอากรมีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหารงานจัดเก็บหรือไม่

โดยสรุปแล้ว ปัญหาของระบบภาษีอากร โดยรวมส่วนใหญ่คือยังมีการหลบหนีและหลีกเลี่ยงภาษีอากรอยู่มาก การที่ประชาชนมีเงิน ได้แต่ไม่ยอมเสียภาษี ไม่ว่าจะการไม่เสียภาษีเป็นกรณีการหลบหนีภาษี หรือเป็นกรณีหลีกเลี่ยงภาษีนั้นมีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการ เช่น เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ ทัศนคติหรือค่านิยมของสังคมและประชาชน นโยบายในการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาล ด้วยบทกฎหมายหรือระเบียบที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี กลไกการจัดเก็บภาษีอากรของรัฐบาลและที่สำคัญคือ เกิดจากตัวประชาชนผู้เสียภาษีเอง ปัจจัยดังกล่าวพอจะยกตัวอย่างให้เห็นได้ดังนี้ (เจริญ ชาติมานนท์. 2544 : 40)

1. ไม่เสียภาษีเพราะมีความเสียดายเงิน โดยเฉพาะเงินที่ตนเองได้มาด้วยน้ำพักแรงด้วยความเหน็ดเหนื่อยและยังต้องมากันเงินส่วนหนึ่งเพื่อจ่ายเงินค่าภาษีให้แก่รัฐก็ยิ่งเกิดความเสียดาย ในที่สุดก็หาทางไม่เสียภาษีเลย ประกอบกับเห็นผู้ไม่เสียภาษีได้ก็เลยปฏิบัติตามอย่างบ้าง ทั้งนี้อาจจะมีความรู้สึกที่ว่าถ้าเสียภาษีถูกต้องแล้วจะน้อยหน้าคนที่ไม่ได้เสียภาษีอย่างถูกต้อง โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ทางการค้าเพราะภาษีเป็นต้นทุนของกิจการอย่างหนึ่ง หากไม่เสียก็ไม่มีต้นทุนในส่วนนี้ทำให้กำไรมีสูงมากขึ้น หรืออาจสามารถลดราคาสินค้าบริการลงได้ ทำให้ได้เปรียบแข่งขันทางการค้าได้

2. ไม่เสียภาษีเพราะไม่มีเงินหรือมีแต่ไม่พอเสียภาษี กรณีนี้อาจจะเกิดขึ้นจากความจำเป็นจริง ๆ ก็ได้เพราะในระยะที่มีเงินได้จนถึงกำหนดเวลาเสียภาษีนั้น ตนเองเกิดเงินขาดมือและไม่สามารถที่จะหยิบยืมจากใครได้ จึงได้ปล่อยเลยตามเลยโดยคิดว่ามีปัญหาอะไรเอาไว้แก้ปัญหาในภายหน้า

3. ไม่เสียภาษีเพราะเห็นว่ากฎหมายที่ใช้จัดเก็บมีบทบัญญัติที่สลับซับซ้อนเข้าใจยากและมีประชาชนบางส่วนยังสามารถใช้ช่องโหว่ของกฎหมายเป็นเครื่องมือในการหลีกเลี่ยงภาษี นอกจากนั้นยังมีปัจจัยที่สำคัญอันเกิดจากบทกฎหมายที่ใช้ลงโทษผู้หลีกเลี่ยงภาษียังไม่มียกโทษรุนแรงเพียงพอที่ทำให้ผู้เสียภาษีที่ซื่อสัตย์สุจริตไม่เสียเปรียบผู้ที่ทุจริตในการหลบหนีภาษี เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เสียภาษีจงใจหลีกเลี่ยงได้

4. ไม่เสียภาษีเพราะไม่มั่นใจว่าเงินภาษีที่เสียให้รัฐนั้น นำไปใช้จ่ายเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติอย่างแท้จริงหรือไม่ มีการรั่วไหลในการใช้จ่ายเงินของประเทศมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงจากข้าราชการของรัฐ ซึ่งประชาชนบางส่วนเกิดความรู้สึกว่าการไม่เสียภาษีไม่เป็นผู้ที่สังคมรังเกียจ แต่ทางตรงกันข้ามกลับได้รับการเยินยอสรรเสริญจากสังคมเป็นที่ยอมรับนับหน้าถือตาเป็นผู้มีเกียรติในสังคม

5. ไม่เสียภาษีเพราะประชาชนยังคงเห็นว่าความยุติธรรมในการเสียภาษียังไม่เป็นธรรม กล่าวคือผู้มีรายได้มากและมีอิทธิพลเสียภาษีน้อย หากคนจะต้องเสียภาษีอย่างถูกต้องก็จะเกิดความเสียเปรียบเป็นปัจจัยทำให้ความสมัครใจในการเสียภาษีของประชาชนลดลงอย่างมากและต่างก็จะพยายามหลีกเลี่ยง หลบหนีภาษีอากร

6. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อ การหลบหนีและการหลีกเลี่ยงภาษีอากรอยู่มาก เช่น หากภาวะเศรษฐกิจต่ำ การว่างงานในอัตราสูง ธุรกิจการค้าหลายแห่งประสบการขาดทุน แรงกดดันทางด้านการหลบหนีภาษีอากรมีมากขึ้น หรือหากระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในระดับต่ำ มาตรฐานการครองชีพของประชาชนไม่สูง ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้น้อย ไม่เพียงพอ กับค่าครองชีพ การหลีกเลี่ยงภาษีอากรก็จะมีมากขึ้น

7. การบริหารภาษีอากรที่ไม่มีประสิทธิภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จูงใจให้ผู้เสียภาษีพยายามหลบหนีภาษีมากขึ้น ลักษณะด้อยประสิทธิภาพทางการบริหารภาษีอากรนั้นอาจเนื่องมาจากการจัดองค์ประกอบของหน่วยงานจัดเก็บภาษียังไม่ดีพอ สมรรถนะในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษียังอยู่ในระดับต่ำ อุปกรณ์เครื่องใช้มีไม่พอเพียงและไม่รวดเร็วพอต่อการปฏิบัติงานเร่งด่วนตลอดจนอัตราค่าจ้างโดยรวมของเจ้าหน้าที่อากรมีไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้เสียภาษี นอกจากนี้แล้วยังมีองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ความซื่อสัตย์สุจริตของเจ้าหน้าที่ภาษีอากร หากมีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายในหมู่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาษีอากร ภาษีอากรที่จะจัดเก็บได้ก็จะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าควรจะเป็น หากมีการบริหารภาษีอากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการหลบเลี่ยงภาษีอากรก็ได้ผลยิ่งขึ้น ผู้เสียภาษีมีความเกรงกลัวต่อการหลบหนีภาษีอากรมากขึ้น เพราะเห็นว่าไม่คุ้มกับการเสี่ยงที่จะถูกตรวจพบในภายหลังซึ่งต้องถูกลงโทษด้วย

สรุปได้ว่าความหมายของประสิทธิภาพในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง แนวความคิดในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่สามารถจัดเก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย ซึ่งต้องพิจารณาปัจจัยสำคัญที่กำหนดความที่มีประสิทธิภาพ เช่น การประชาสัมพันธ์ ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร โครงสร้างของภาษีอากร การวางระบบงานและการปฏิบัติงานให้ได้ผลในระยะเวลาที่รวดเร็ว ต้องพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประมวลผลเพื่อให้เกิดความรวดเร็วความถูกต้องในการให้บริการประชาชน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาของตัวเอง

การบริหารภาษีอากร

มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดพื้นฐานของการจัดเก็บภาษี ไว้ดังนี้

มานิตย์ ผิวขาว (2546 : 21) เสนอแนวคิดว่าหลักการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันมีด้วยกันหลายวิธี โดยในที่นี้กล่าวถึงเฉพาะ 2 หลักการสำคัญและเป็นที่ยอมรับคือ

1. การจัดเก็บตามความสามารถ การจัดเก็บภาษีแบบนี้เป็นการจัดเก็บตามความสามารถในการจ่ายภาษีของแต่ละบุคคล โดยบุคคลที่มีความสามารถในการจ่ายมากก็ควรที่จะมีภาระภาษี

มากกว่าคนที่มีความสามารถในการจ่ายต่ำกว่า โดยการจัดเก็บตามหลักความสามารถในการจ่ายนี้สามารถกระทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวแปรที่นำมาใช้ในการแสดงถึงความสามารถในการจ่าย ดังนี้คือ

1.1 การจัดเก็บภาษีจากรายได้ของบุคคล เป็นการจัดการจากรายได้ของบุคคล เนื่องจากรายได้สามารถเป็นตัวแทนที่ดีของความสามารถในการจ่ายภาษีสูงกว่าคนที่มียาได้ต่ำ ดังนั้นคนรวยควรมีภาระภาษีมากกว่าคนจน อย่างไรก็ตามยังมีข้อถกเถียงว่าจำนวนภาษีที่คนมียาได้สูงจะต้องจ่ายมากกว่านั้น ต้องจ่ายมากกว่าคนที่มียาได้ต่ำเท่าใดเพราะมีความเป็นไปได้ว่าแม้จำนวนเงินภาษีที่คนรวยจ่ายนั้นสูงกว่า แต่เมื่อเทียบเป็นสัดส่วนต่อรายได้แล้วอาจจะมีสัดส่วนต่ำกว่าคนที่มียาได้น้อยกว่าได้ ซึ่งก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้มีรายได้น้อยและผู้มีรายได้มาก นอกจากนี้ระบบภาษีที่ใส่รายได้ของประชาชนเป็นฐานในการจัดเก็บภาษีจากคนที่สร้างผลผลิตให้กับเศรษฐกิจจึงก่อให้เกิดคำถามที่ว่าระบบภาษีแบบนี้ก่อให้เกิดความยุติธรรมที่แท้จริงหรือไม่

1.2 การจัดเก็บภาษีโดยใช้การบริโภคเป็นฐาน แนวคิดนี้ระบบภาษีควรที่จะจัดเก็บจากคนที่ใช้ทรัพยากรของเศรษฐกิจแทนที่จะเก็บจากคนที่สร้างผลผลิตให้กับเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรม นั่นคือ ควรเก็บภาษีโดยใช้การบริโภคเป็นฐานกล่าวคือ ผู้บริโภคมากสมควรจ่ายภาษีมากกว่าผู้ที่บริโภคน้อย อย่างไรก็ตามปัญหาที่ตามมาก็คือ การจัดเก็บภาษีนี้อาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นได้เพราะประชาชนแต่ละคนสามารถออมรายได้ที่ได้มาเพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคตหลังจากที่เกษียณจากการทำงาน โดยการออมอาจกระทำโดยการฝากเงินกับธนาคารหรือซื้อพันธบัตรซึ่งให้ผลตอบแทนกับผู้ออมทำให้ออมสามารถบริโภคได้มากขึ้น ทำให้ต้องเสียภาษีมากกว่าในกรณีที่ไม่ออมเงิน ดังนั้นจึงทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมสำหรับผู้บริโภคที่ประหยัดออม เพราะจะต้องเสียภาษีมากกว่าผู้บริโภคที่ไม่มียาออมเงิน ทั้ง ๆ ที่มีความสามารถในการหารายได้และความสามารถในการจ่ายภาษีเท่าเทียมกัน

1.3 การจัดเก็บภาษีจากรายได้ตลอดชีพ เป็นระบบภาษีที่คิดจากมูลค่าปัจจุบันของรายได้ทั้งชีวิตแทนที่จะคำนึงถึงรายได้ในปีเดียว ซึ่งมีความไม่แน่นอนสูงโดยการจัดเก็บภาษีที่คำนึงถึงรายได้ทั้งชีวิตของแต่ละบุคคลนั้นสะท้อนถึงความสามารถในการจ่ายภาษีที่แท้จริงตลอดช่วงอายุของแต่ละคน อย่างไรก็ตาม สมมุติให้ไม่มีการถ่ายโอนมรดกไปยังลูกหลาน ระบบภาษีแบบนี้จะมีนัยเดียวกับการคิดจากมูลค่าปัจจุบันของการบริโภคทั้งชีวิต ดังนั้นยังคงมีปัญหากับเรื่องผลตอบแทนจากการออม เช่นเดียวกันกับระบบภาษีที่คิดจากการบริโภคและปัญหาสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของรายได้ทั้งชีวิตของแต่ละคนนั้น ทำได้ยากเนื่องจากรายได้ของแต่ละคนไม่ได้มีที่มาจากเงินเดือนเพียงแหล่งเดียว แต่อาจจะมาจากการลงทุน การขายสินทรัพย์ ที่ดิน หรือเป็นผลตอบแทนจากการออมก็ได้

2. หลักผลประโยชน์เป็นการจัดเก็บภาษีเน้นในเรื่องของความเท่าเทียม กล่าวคือประชาชนควรจะชำระภาษีให้กับรัฐบาลในสัดส่วนที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ที่บุคคลนั้นได้รับจากการให้บริการสาธารณะนั้น ๆ ของภาครัฐ เพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับคนที่ไม่ได้ใช้บริการสาธารณะดังกล่าว ซึ่งแนวคิดนี้มีความคล้ายคลึงกับหลักการจ่ายค่าใช้บริการในภาคเอกชน นอกจากนี้การจัดเก็บภาษีตามหลักการข้างต้นจะเป็นการเชื่อมโยงการตัดสินใจในการจัดหาบริการสาธารณะของรัฐเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับการจัดเก็บภาษี เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ในการใช้จ่ายบริการสาธารณะนั้น ๆ โดยในท้ายที่สุดแล้วผลประโยชน์สุทธิที่แต่ละคนจะได้รับจะต้องเท่ากันในขณะที่ (หลักความสามารถในการจ่าย) จะคำนึงถึงแต่เฉพาะการจัดเก็บภาษีเพียงด้านเดียว และไม่ได้เชื่อมโยงรายได้ดังกล่าวเข้ากับภาระงานที่ท้องถิ่นควรจะดำเนินการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องของความรับผิดชอบของท้องถิ่นต่อประชาชน

จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงแนวคิดวิธีในการจัดเก็บภาษีเห็นได้ว่า หลักผลประโยชน์มีความเหมาะสมในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีตามหลักการกระจายอำนาจมากที่สุด เนื่องจากเป็นหลักการที่ประสานระหว่างหลักในการกำหนดภาระหน้าที่ในการใช้จ่ายของรัฐบาลในแต่ละระดับกับหลักการกำหนดภาษีที่ท้องถิ่นควรได้รับเข้าด้วยกัน

แนวทางในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่ดี โดยเสนอว่าการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นที่ดี ควรจะจัดเก็บจากแหล่งรายได้ที่เพียงพอและสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ มีความชัดเจนในการรับผิดชอบต่อภาษีที่จัดเก็บ สามารถสรุปแนวทางในการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นที่ดีได้ดังนี้ คือ ควรเป็นการจัดเก็บที่เป็นกลางมากที่สุด เท่าที่เป็นไปได้ ทำให้เกิดการบิดเบือนในพฤติกรรมของผู้บริโภคและผู้ผลิตน้อยที่สุด การบริหารจัดการสามารถทำได้ง่าย ควรเป็นฐานรายได้ที่พอเพียงและสม่ำเสมอไม่ผันผวนมากเกินไป มีการจัดเก็บที่เป็นธรรม การจัดเก็บที่โปร่งใส มีเหตุผลอธิบายได้ชัดเจน มีต้นทุนในการเก็บภาษีต่ำ ทั้งในส่วนของหน่วยงานที่ทำ หน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บและส่วนของผู้เสียภาษี (มานิตย์ ผิวขาว. 2546 : 43)

มุลศรี สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (2537 : 29) ได้กล่าวว่า บุคลากรในการบริหารการจัดเก็บภาษีใด ๆ ก็ตาม ตัวบุคคลในการบริหารเป็นปัญหาสำคัญที่สุด และกฎหมายภาษีอากรที่ทำให้การบริหารการเก็บภาษีอากรจะต้องไม่อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรมากเกินไปนัก ตลอดทั้งความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับภาษีอากร เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงานภาษีอากร ถ้าหากประชาชนมีความรู้สึกเห็นชอบด้วยกฎหมายภาษีอากร การบริหารภาษีอากรก็จะเป็นไปด้วยความง่าย

สุเทพ พงษ์พิทักษ์ (2542 : 44) กล่าวว่าลักษณะของระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี เป็นหลักการพื้นฐานที่จะตอบสนองการบริการการจัดเก็บภาษีเนื่องจากการที่รัฐจะจัดเก็บภาษี

อากรได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย รัฐจะต้องคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายเงินภาษีจากรายได้ การบริโภค และทรัพย์สินของประชาชนอย่างเป็นธรรม เพื่อสร้างความรู้สึที่ดีกว่าการชำระค่าภาษีอากรให้แก่รัฐ จึงต้องนำระบบภาษีอากรที่ดีมาใช้ ภาษีอากรที่ดีควรมีความยุติธรรมและเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมมากที่สุด ลักษณะของภาษีอากรที่ดี มีดังนี้

1. หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ภาษีตามความต้องการของรัฐตามระดับความสามารถในการเสียภาษีหรือระดับฐานประเภทอื่นแล้วแต่จะเลือกสรร การจัดเก็บภาษีที่คืนนั้นจะต้องก่อให้เกิดความเป็นธรรมกับผู้เสียภาษีทุกคน

2. หลักความไม่แน่นอน หมายถึง การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพนั้นกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีทุกประเภทจะต้องมีความแน่นอนและเป็นที่ยึดมั่นต่อผู้เสียภาษีทุกคน ในเรื่องของฐานภาษีอัตราภาษีตลอดจนวันเวลาและวิธีการจัดเก็บภาษี ซึ่งตามหลักนี้เป็นการวางแผน การจัดเก็บภาษีให้ทราบอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เสียภาษีมีโอกาสปรับปรุงวิธีการดำเนินธุรกิจของตนเองและจัดเตรียมค่าใช้จ่ายด้านภาษีล่วงหน้า และสามารถชำระภาษีได้โดยถูกต้องตามกำหนดเวลาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ

3. หลักความสะดวก หมายถึง ภาษีอากรทุกประเภทควรเรียกเก็บตามเวลาหรือตามวิธีที่สะดวกที่สุดแก่ผู้ชำระภาษี กล่าวคือเมื่อประชาชนมีภาระที่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐแล้วก็ควรได้รับความสะดวกในการติดต่อชำระภาษี เป็นต้นว่าควรกำหนดระยะเวลาการชำระภาษีให้เหมาะสมแก่ฤดูกาล โดยวางวิธีการเก็บให้ง่ายต่อการชำระและกำหนดสถานที่ที่จะต้องเสียภาษีไว้ให้สะดวกแก่การสัญจรไปมา ตลอดจนการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการปฏิบัติในการเสียภาษีตามสมควร เป็นต้น หลักสะดวกนี้หากได้วางไว้เหมาะสมแล้ว ย่อมจูงใจให้ประชาชนร่วมมือเสียภาษีอากร โดยครบถ้วนยิ่งขึ้น

4. หลักความประหยัด หมายถึง ภาษีอากรควรจะเป็นภาระของผู้เสียภาษีน้อยที่สุดและเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่ำสุดด้วย แต่ให้ได้ผลประโยชน์มากที่สุดและการจัดเก็บภาษีควรมีผลกระทบต่อการทำงานของภาคเอกชนน้อยที่สุด ยกตัวอย่างภาษีอากรที่ไม่ถูกต้องตามหลักประหยัด ได้แก่ ภาษีอากรบางประเภทซึ่งต้องใช้เจ้าหน้าที่จัดเก็บจำนวนมากจนทำให้ประชาชนที่อดอยในการทำงาน

5. หลักอำนาจรายได้ หมายถึง ภาษีที่ดีสำหรับรัฐบาลควรเป็นภาษีที่สามารถทำรายได้ให้รัฐบาลเป็นอย่างดี กล่าวคือภาษีที่ฐานใหญ่และฐานของภาษีขยายตัวได้อย่างรวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ซึ่งทำให้รัฐบาลได้รับรายได้จากภาษีอากรนั้นได้มากโดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บภาษีนั่น

6. หลักความเป็นกลางทางเศรษฐกิจทำให้การตัดสินใจทางเศรษฐกิจ การขาย การลงทุนขึ้นอยู่กับระบบภาษีและต้องก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัดสินใจทางเศรษฐกิจและกลไกตลาด

น้อยที่สุด การจัดสรรทรัพยากรของธรรมชาติต้องดำเนินไปตามกลไกของตลาด ระบบภาษีอากรจะต้องไม่เป็นเหตุจูงใจในการตัดสินใจในการลงทุนทางเศรษฐกิจ

7. หลักความยืดหยุ่น ภาษีอากรต้องเอื้ออำนวยต่อการใช้นโยบายในการรักษาเสถียรภาพและสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อมิให้กระทบต่อภาวะการคุ้มครองชีพของประชาชน เมื่อภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนไป

8. หลักการยอมรับ ภาษีอากรแต่ละประเภทจะทำได้ง่ายขึ้นถ้าประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษี อย่างไรก็ตามการที่ประชาชนจะยินดีให้ความร่วมมือในการเสียภาษีนั้นการจัดเก็บภาษีต้องเป็นที่ยอมรับและให้ประชาชนเกิดความเต็มใจในการเสียภาษี หลักการยอมรับนี้จะเป็นส่วนช่วยในการป้องกันมิให้มีการหลีกเลี่ยงภาษีอากร

9. หลักความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ระบบภาษีอากรที่คืบคลาน ภาษีอากรทุกประเภทที่จะจัดเก็บจะต้องสามารถทำการบริหารจัดการจัดเก็บอย่างได้ผล ในทางปฏิบัติภาษีอากรบางอย่างแม้จะมีเหตุผลดีในทางทฤษฎีแต่ในทางปฏิบัติการจัดเก็บภาษีเป็นไปได้ยาก ภาษีนั้นจะถือว่าเป็นภาษีที่ดีไม่ได้ เช่น ภาษีการค้าปลีก หรือภาษีการใช้จ่ายนั้นเป็นภาษีที่ดีในทางทฤษฎีแต่สำหรับประเทศที่ด้อยพัฒนาหรือกำลังพัฒนานั้นจะไม่สามารถเก็บภาษีดังกล่าวได้อย่างได้ผลในทางปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะขาดระบบการจดบันทึกและการตรวจสอบการเก็บภาษีที่ดีพอ ในกรณีเช่นนี้ภาษีดังกล่าวก็ถือเป็นภาษีที่ดีสำหรับประเทศไม่ได้

10. หลักการประชาธิปไตย การนำภาษีใด ๆ มาใช้ในแต่ละสังคมโดยภาพรวมถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่าง ๆ ในระบบภาษีอากรที่บังคับใช้ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็นทั้งในด้านสนับสนุน คัดค้าน ได้ทั่วไปซึ่งจะทำให้ประชาชนรู้สึกว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาระบบการจัดเก็บภาษีที่นำมาบังคับใช้กับตนเอง ซึ่งจะทำให้ระบบภาษีอากรสามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ

สำหรับแนวทางการปฏิบัติ ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติดังกล่าว ดังนี้ (ณรงค์ เขมวีรัตน์, 2539 : 18)

1. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีบำรุงท้องถิ่น ให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องกระทำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่จะบริการให้ราษฎรผู้เสียภาษียินดีและเต็มใจที่จะมาชำระภาษีตามหน้าที่ของตนภายในเวลาที่กำหนด อันเป็นการลดภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการติดตามทวงถามหรือเตือนให้ผู้ค้างชำระนำเงินภาษีมาชำระในภายหลัง ซึ่งเป็นผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย คือ เจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องเพิ่มงานผู้เสียภาษีก็ไม่ต้องเพิ่มเงิน (เงินค่าปรับหรือเงินเพิ่มในกรณีเสียภาษีช้ากว่ากำหนด) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีจะต้องอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาชำระภาษีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ติดต่อใกล้ชิดกับราษฎรเพราะฉะนั้นจึงต้องกระตุ้นและปลุกฝังทัศนคติให้บุคคลดังกล่าวเห็นความสำคัญของภาษีบำรุงท้องที่ โดยชี้ให้เห็นว่าเขามีส่วนช่วยในการเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ให้ได้ผลเพียงใดเท่ากับเขาและราษฎรในท้องที่ของเขา มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของเขาเพียงนั้น

3. ความซื่อสัตย์สุจริต เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบการเก็บภาษีบำรุงท้องที่นั้นจะต้องซื่อสัตย์สุจริต เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระทบกระเทือนถึงเกียรติภูมิและความเชื่อถือของราษฎรตลอดจนความก้าวหน้าในชีวิตราชการอีกด้วย ฉะนั้นต้องระมัดระวังมิให้เกิดการทุจริตในด้านการเงินเกิดขึ้นได้ นั่นคือต้องมีการตรวจสอบควบคุมเงินภาษีที่เก็บได้ให้ถูกต้องตรงกับหลักฐานการรับเงินภาษีทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดหรือรั่วไหลขึ้นได้

4. การวางแผนดำเนินการและการรายงานผลการจัดเก็บ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต้องกำหนดแผนดำเนินงานในการจัดเก็บ เช่น การเตรียมการ การติดตามทวงถาม การแจ้งเตือน ฯลฯ และในการนี้ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานผลการจัดเก็บภาษี เพื่อทราบผลการดำเนินงานและแนวทางแก้ไขปรับปรุงได้ทันที่ หากทำได้ดังนี้ก็จะช่วยลดภาษีที่ค้างชำระให้ลดลงและหมดไปในที่สุด

5. การประชาสัมพันธ์ ในทางปฏิบัติมักปรากฏว่าประชาชนไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการเสียภาษี ไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการเสียภาษีว่าเป็นภารกิจที่พึงกระทำ และไม่ทราบถึงผลที่ตนจะได้รับจากการเสียภาษีนั้น ในข้อนี้จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษีที่ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสียภาษีเมื่อประชาชนได้ทราบในรายละเอียด ตระหนักว่าเงินภาษีที่ตนเสียนั้นได้รับการตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ก็ย่อมเกิดความภูมิใจว่าตนมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นด้วย ซึ่งจะทำให้อินทรีย์ร่วมมือเสียภาษีให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยยิ่งขึ้น

โครงสร้างการคลังท้องถิ่น และความรู้เกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องที่

รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับลักษณะและรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแบ่งออกเป็น 4 ประเภทที่สำคัญ คือ รายได้ที่ท้องถิ่นจัดหาเอง รายได้ที่รัฐบาลเก็บให้ รายได้ที่รัฐบาลแบ่งให้และเงินอุดหนุน

มาลัยทิพย์ วานิชย์ (2542 : 56) กล่าวว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะมีโครงสร้างรายได้ประเภทต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ รายได้ภาษีอากรและรายได้ที่มีใช้ภาษีอากรที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดเก็บเอง เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์ อากรรังนกนางแอ่น ค่าธรรมเนียม ค่าปรับค่าใบอนุญาตและรายได้อื่น ๆ เป็นต้น

2. รายได้ท้องถิ่นที่รัฐบาลเก็บให้ ได้แก่ รายได้จากภาษีอากรและค่าธรรมเนียมซึ่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย แต่รายได้จากภาษีอากรและค่าธรรมเนียมดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บเองได้หรือจัดเก็บได้ไม่ทั่วถึง จึงมีความจำเป็นต้องให้หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บรายได้ของรัฐบาลทำหน้าที่จัดเก็บให้และนำเงินรายได้ที่ได้มาจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนรถยนต์ และค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น

3. รายได้จากภาษีของรัฐบาลที่แบ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีประเภทนี้เพียงประเภทเดียวก็คือ ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการจัดสรรตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 อัตราไม่เกินร้อยละ 30 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้หักส่วนที่ต้องจ่ายคืน โดยให้เป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บภาษีดังกล่าว

4. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไป และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่รัฐบาลจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีส่วนร่วมรายได้ตามที่กฎหมายกำหนดหรือจัดสรรเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องหนึ่งเรื่องใดเป็นการเฉพาะ

รายได้ขององค์กรส่วนท้องถิ่นมาจากกฎหมายต่าง ๆ ที่กำหนดแหล่งที่มาของรายได้และให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้เอง รวมทั้งกำหนดการจัดสรรเงินรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายดังกล่าวซึ่งประกอบด้วยกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ละรูปแบบ ได้แก่กฎหมายองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายเทศบาล กฎหมายสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ นอกจากนี้ กฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายได้เพิ่มจากเงินภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร ซึ่งรัฐแบ่งเพิ่มให้ตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ โดยไม่ต้องออกข้อบัญญัติท้องถิ่นจัดเก็บ นอกจากนี้ยังมีกฎหมายเฉพาะ ซึ่งกำหนดแหล่งที่มาของรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าจะมีรายได้มาจากรายได้ประเภทใดบ้างและให้อำนาจองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้เอง โดยการออกข้อบัญญัติจัดเก็บรายได้หรือให้มีอำนาจจัดเก็บได้เลย เช่น กฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดิน กฎหมายภาษีป้าย กฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ กฎหมายการสาธารณสุข

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามุ่งเน้นการจัดเก็บรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองซึ่งประกอบด้วย

1. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่จัดเก็บจากโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้น และในปีผ่านมามีได้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น เช่น ให้เช่า ใช้เป็นที่ทำการค้าขายที่ไว้สินค้า ที่ประกอบอุตสาหกรรม ให้ญาติ บิคา มารดา บุตร หรือผู้อยู่อาศัย หรือใช้ประกอบกิจการอื่น ๆ เพื่อหารายได้ หรือสิ่งก่อสร้างที่เป็นจุดรับส่งสัญญาณ โทรศัพท์มือถือและที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับสิ่งก่อสร้างดังกล่าวซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นกับที่ดินที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นนั้น (เจ้าของทรัพย์สิน) โดยเจ้าของทรัพย์สินต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี อัตราภาษีคิดเป็นร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องชำระค่าภาษีต่อพนักงานเก็บภาษีภายในสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตั้งอยู่ หากประชาชนไม่พอใจในการแจ้งการประเมินโดยเห็นว่าค่าภาษีสูงเกินไป มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตามแบบที่กำหนดต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งประเมิน และเมื่อได้รับแจ้งผลการชี้ขาดแล้วยังไม่พอใจอีกมีสิทธินำเรื่องร้องต่อศาลได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ทราบคำชี้ขาด

การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน บางครั้งประชาชนเข้าใจผิดคิดว่าการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นอย่างเดียวกับภาษีที่ต้องเสียทุกปีให้กับกรมสรรพากร(ภาษีเงินได้) และมองว่าเป็นการจัดเก็บซ้ำซ้อน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในต่างจังหวัดจะถูกประชาชนต่อว่าอย่างมากมาย ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีท้องถิ่นจัดเก็บเอง ท้องถิ่นในที่นี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา เมื่อมีการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน รายได้ทั้งหมดเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บภาษีนั่นทั้งร้อยเปอร์เซ็นต์ ซึ่งต่างจากการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรที่ส่งเป็นรายได้ของรัฐบาลกลางเพื่อนำมาบริหารประเทศในส่วนรวม (วิราภรณ์ ห่วงรักษ์, 2546 : 48)

ในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ประชาชนยังมีความเข้าใจผิดคิดว่าเป็นการจัดเก็บภาษีโดยกรมสรรพากร ซึ่งอาจเกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นที่จะต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีบำรุงท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์กรปกครองที่รับผิดชอบในการดูแลความอยู่ดีกินดีของประชาชนในขอบเขตพื้นที่ที่กำหนดด้วยอำนาจการปกครองภายใต้กฎหมาย โดยที่ผู้บริหารได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่น

รูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยในปัจจุบัน (ปี 2554) แบ่งเป็น 2 กลุ่มรวม 5 ประเภท ดังนี้

กลุ่มที่ 1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป

องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) โดยการจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ปัจจุบันมีจำนวนทั้งหมด 76 แห่ง ซึ่งเท่ากับจำนวนจังหวัดของการปกครองส่วนภูมิภาค

เทศบาล จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ต่อมาปี 2542 ได้มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล ทำให้ในปัจจุบันมีเทศบาลจำนวน 2,082 แห่งทั่วประเทศ สามารถแบ่งเทศบาลออกได้เป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ดังนี้

เทศบาลนคร ได้แก่ เทศบาลที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

เทศบาลเมือง ได้แก่ เทศบาลอันเป็นที่ตั้งของศาลากลางจังหวัด หรือเทศบาลที่มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

เทศบาลตำบล ได้แก่ เทศบาลมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาลตำบล โดยสามารถแบ่งระดับเทศบาลตำบลได้จากเกณฑ์ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบล่าสุดที่เริ่มจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติองค์กรบริหารส่วนตำบล เดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 ปัจจุบันมีองค์กรบริหารส่วนตำบล จำนวน 5,673 แห่ง

กลุ่มที่ 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร

เมืองพัทยา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเมืองพัทยา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งประกอบด้วยฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยที่สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละแห่งจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยที่สมาชิกท้องถิ่นได้รับการคัดเลือกจากประชาชนทุก 4-5 ปี (ในอดีตกำหนดให้เลือกตั้งทุก 5 ปี แต่หลังจากที่มีกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จึงกำหนดให้เลือกตั้งทุก 4 ปี) ซึ่งหัวหน้าฝ่ายบริหารได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งทำหน้าที่ดูแลประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

และต้องประสานงานกับการปกครองส่วนกลางและภูมิภาคด้วย เช่น งบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ และการบริหารงบประมาณจะได้รับการตรวจสอบโดยสำนักตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อให้การปกครองรวมไปถึงการบริหารประเทศและท้องถิ่นไปในทิศทางเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างราบรื่นนั้นก็คือรายได้ที่เพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่การจัดหาบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

2. ภาษีป้าย ป้ายที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้การประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะแสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใด ๆ ด้วยตัวอักษรภาพหรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก จารึก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธี ผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ เจ้าของป้าย ซึ่งเจ้าของป้ายที่มีหน้าที่เสียภาษีป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีภายในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยป้ายที่ติดตั้งเป็นปีแรก ให้คิดภาษีป้ายเป็นรายงวด งวดละ 3 เดือนและเริ่มเสียตั้งแต่งวดที่ติดตั้งจนถึงงวดสุดท้ายของปี โดยเสียดังนี้

งวดที่ 1 มกราคม-มีนาคม ให้เก็บร้อยละ 100%

งวดที่ 2 เมษายน-มิถุนายน ให้เก็บร้อยละ 75%

งวดที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน ให้เก็บร้อยละ 50%

งวดที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม ให้เก็บร้อยละ 25%

อัตราภาษีป้าย แบ่งเป็น 3 อัตรา

2.1 อักษรไทยล้วน เสีย 3 บาท/500 ตารางเซนติเมตร

2.2 อักษรไทยปนอักษรต่างประเทศ/ภาพ/เครื่องหมายอื่น เสีย 20 บาท/500 ตาราง

เซนติเมตร

2.3 ป้ายดังต่อไปนี้ เสีย 40 บาท/500 ตารางเซนติเมตร

2.3.1 ไม่มีอักษรไทย

2.3.2 อักษรไทยบางส่วนหรือทั้งหมดอยู่ใต้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ

ในการคำนวณพื้นที่ป้ายให้คำนวณเป็นตารางเซนติเมตร ดังนี้ ป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ให้นำส่วนกว้าง x ส่วนยาวที่สุดของขอบป้าย ป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ให้ถือตัวอักษรภาพหรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตเพื่อกำหนดส่วนที่กว้างที่สุดและยาวที่สุดและคำนวณเหมือนป้ายที่มีขอบเขต ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องมาชำระภาษีภายใน 15 วันนับแต่วันที่รับแจ้งการประเมิน

ผู้เสียภาษีสามารถผ่อนชำระหนี้ภาษีป้ายได้ในกรณีที่ภาษีป้ายมีจำนวนเงิน 3,000 บาทขึ้นไปให้ผ่อนชำระเป็น 3 งวด ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยแจ้งความจำนงเป็นหนังสือก่อนครบกำหนดเวลาชำระหนี้เมื่อผู้เสียภาษีได้รับแจ้งการประเมินแล้วเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้องมีสิทธิยื่นอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินและเมื่อได้รับคำวินิจฉัยการอุทธรณ์แล้วเห็นว่ายังไม่ถูกต้องสามารถนำเรื่องขึ้นสู่ศาลได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันรับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์โดยผู้ชำระภาษีจะต้องชำระภาษีให้ครบถ้วนก่อน

3. ภาษีบำรุงท้องที่ ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษี ได้แก่ ที่ดินที่เป็นของบุคคลหรือคณะบุคคลไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน เช่น พื้นที่ที่เป็นภูเขา หรือที่มีน้ำด้วย ซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษี ได้แก่ ผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคม ของทุกปี โดยมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้น โดยเจ้าหน้าที่ดินซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ขึ้นแบบแสดงรายการที่ดิน (ภ.บ.ท.5) ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการตีราคาปานกลางของที่ดินแบบแสดงรายการที่ได้ยื่นไว้ในวันใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปี ซึ่งประชาชนผู้เสียภาษีต้องเสียภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปี

อัตราภาษีบำรุงท้องที่ที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ แบ่งเป็น 34 อัตรา โดยราคาปานกลางที่ดินเกินไร่ละ 30,000 บาท ให้เสียภาษีดังนี้ ราคาปานกลางของที่ดิน 30,000 บาทแรกเสียภาษี 70 บาท ส่วนที่เกิน 30,000 บาท เสียภาษี 10,000 บาท ต่อ 25 บาท

การคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ คำนวณจากราคาปานกลางของที่ดินคูณอัตราภาษีเนื้อที่ดินเพื่อคำนวณภาษี(ไร่) = เนื้อที่ถือครอง-เนื้อที่เกณฑ์ลดหย่อน

การลดหย่อน/การยกเว้น/การลดภาษี บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินแปลงเดียวกันหรือหลายแปลงที่อยู่ในจังหวัดเดียวกัน และใช้ที่ดินนั้นเป็นที่อยู่อาศัยของตนหรือประกอบกิจการของตนเองไม่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ตามที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

- 3.1 เขตองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ลดหย่อน 3-5 ไร่
- 3.2 เขตเทศบาลตำบลหรือเขตสุขาภิบาลให้ลดหย่อน 200-400 ตารางวา
- 3.3 เขตเทศบาลอื่นนอกจากเขตเทศบาลตำบลและเขตเมืองพัทยาให้ลดหย่อน 50 – 100 ตารางวา

ตารางวา

ประชาชนเป็นผู้ที่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการพัฒนาท้องถิ่นและจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนประชาชนจึงมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ในกรณีที่ประชาชนเป็นเจ้าของโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งในปีที่ผ่านมาได้มีการใช้ประโยชน์ เช่น ให้เช่า หรือใช้เป็นที่ประกอบกิจการต่าง ๆ เพื่อหารายได้ โดยโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่เทศบาลหรือองค์การปกครองส่วนตำบลนั้น โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ต้องยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สิน พร้อมด้วยหลักฐาน ณ สำนักงานเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

3.2 หลักฐานใช้ประกอบการเสียภาษี เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน/บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาโฉนด-สัญญาซื้อขายโรงเรือน สัญญาเช่าโรงเรือน/สัญญาเช่าที่ดิน ทะเบียนพาณิชย์ ทะเบียนการค้า ใบอนุญาตปลูกสร้างอาคาร/ใบอนุญาตจัดตั้งหรือประกอบกิจการ โรงงานและหลักฐานอื่น ๆ ที่แสดงการเริ่มใช้ประโยชน์ทรัพย์สิน

3.3 ประชาชนผู้เสียภาษีเมื่อได้รับแจ้งการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วต้องชำระภายใน 30 วัน นับจากวันที่ถัดจากวันที่ได้รับการประเมิน

3.4 หากประชาชนไม่พอใจในการแจ้งการประเมิน โดยเห็นว่าค่าภาษีสูงเกินไปไม่มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ตามแบบที่กำหนดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งการประเมิน และการอุทธรณ์ภาษีไม่มีผลต่อการชำระค่าภาษีตาม (3) ยังคงต้องชำระภาษีภายใน 30 วัน นับจากวันที่ถัดจากวันที่ได้แจ้งการประเมิน หากเหตุผลการอุทธรณ์มีคำชี้ขาดให้ลดภาษี ประชาชนมีสิทธิได้รับเงินส่วนเกินนั้นคืนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหากไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ย่อมไม่มีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรกลาง

3.5 เมื่อประชาชนได้รับแจ้งผลการชี้ขาดที่ได้อุทธรณ์ตาม (4) ยังไม่พอใจมีสิทธินำเรื่องร้องต่อศาลภาษีอากรกลางได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ทราบคำชี้ขาดและหากไม่ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลา ย่อมไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาล

ในกรณีที่ประชาชนเป็นเจ้าของป้ายที่ติดตั้งป้ายเพื่อแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ โดยป้ายติดตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสียภาษีป้ายแก่เทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ประชาชนต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายพร้อมด้วยหลักฐาน ณ สำนักงานเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลที่ป้ายนั้นติดตั้งอยู่ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

3.2 หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี อาทิเช่น บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หนังสือรับรองหุ้นส่วนบริษัท ใบอนุญาตติดตั้งป้าย ฯลฯ

3.3 ผู้เสียภาษีต้องมาชำระภาษีภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งการประเมิน

3.4 ผู้เสียภาษีสามารถผ่อนชำระหนี้ภาษีป้ายได้ในกรณีที่ป้ายมีจำนวนเงิน 3,000 บาทขึ้นไป ให้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ละเท่า ๆ กัน โดยแจ้งความจำนงเป็นหนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อนครบกำหนดเวลาชำระหนี้

3.5 เมื่อผู้เสียภาษีได้รับการแจ้งการประเมิน เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง มีสิทธิยื่นอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่นได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งการประเมิน หากผลการอุทธรณ์มีค่าชี้ขาดให้ลดภาษีประชาชนมีสิทธิได้รับเงินส่วนเกินนั้นคืนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหากไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ศาลภาษีอากรกลางมีสิทธิที่จะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เมื่อได้รับคำวินิจฉัยการอุทธรณ์แล้วเห็นว่ายังไม่ถูกต้องสามารถนำเรื่องขึ้นสู่ศาลอากรกลางได้ภายใน 30 วันนับแต่วันรับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์และหากไม่ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลา ศาลมีสิทธิที่จะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

ในกรณีที่ประชาชนเป็นเจ้าของที่ดินและที่ดินตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลใด ให้เสียภาษีบำรุงท้องที่แก่เทศบาลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ประชาชนผู้เป็นเจ้าของที่ดินต้องยื่นแบบแสดงรายการที่ดินพร้อมด้วยหลักฐาน ณ สำนักงานเทศบาลหรือองค์กรบริหารส่วนตำบลที่ที่ดินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนมกราคมของปีแรกที่มีการประเมินราคาปานกลางของที่ดินหรือแบบแสดงรายการที่ดินนั้นใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลา 4 ปี

3.2 หลักฐานที่ใช้ประกอบในการเสียภาษี อาทิเช่น บัตรประจำตัวประชาชน/สำเนาทะเบียนบ้าน หลักฐานแสดงถึงการเป็นเจ้าของที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.3 ฯลฯ ใบเสร็จรับเงินค่าภาษีครั้งล่าสุด (ถ้ามี) เป็นต้น

3.3 ประชาชนผู้เสียภาษีต้องเสียภายในเดือนเมษายนของทุกปี เว้นแต่กรณีได้รับใบแจ้งการประเมินหลังเดือนมีนาคม ต้องชำระภาษีภายใน 30 วัน นับแต่วันที่รับแจ้งการประเมิน

3.4 เมื่อเจ้าของที่ดินได้รับการประเมินภาษีบำรุงท้องที่แล้ว เห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้องสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ โดยยื่นผ่านเจ้าพนักงานประเมินภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับการแจ้งประเมิน และการอุทธรณ์ภาษีนี้ผู้เสียภาษีต้องชำระภาษีภายในกำหนดตาม (3) หากผลการอุทธรณ์มีค่าชี้ขาดให้ลดค่าภาษี ประชาชนมีสิทธิได้รับเงินส่วนเกินนั้นคืนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหากไม่ไปยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลา ศาลภาษีอากรกลางมีสิทธิที่จะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

3.5 เมื่อผู้อุทธรณ์ได้รับคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว เห็นว่าไม่ถูกต้องอีก สามารถอุทธรณ์ต่อศาลภาษีอากรกลางได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับการแจ้งวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดและหากไม่ได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลภายในกำหนดเวลา ศาลมีสิทธิที่จะไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้

ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายเป็นภาษีที่มีความสำคัญแก่ท้องถิ่น เป็นอันมาก ท้องถิ่นควรจะได้นำภาษีในส่วนนี้ตามเป้าหมาย สามารถนำไปพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะเป็นการทำเพื่อท้องถิ่น โดยท้องถิ่น โดยแท้ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ กรณีภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายนี้อาจมีปัญหาพิพาทกันระหว่างผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีกับผู้มีหน้าที่เสียภาษี แม้ว่ากฎหมายดังกล่าวได้กำหนดวิธีการยุติปัญหาไว้แล้วในชั้นของฝ่ายบริหารขององค์กร กรณีที่มีข้อโต้แย้งหรือข้อจำเป็นต้องเสนอกติสภาเพื่อยุติข้อพิพาท ดังนั้น กระบวนการพิจารณาคดีในศาลหรือขั้นตอนการนำคดีไปสู่ศาลก็มีความจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจเช่นเดียวกัน ดังนั้นการดำเนินคดีในศาลภาษีอากรหรืออาจเป็นศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมอื่นจึงเป็นกรณีที่ต้องทำความเข้าใจเรื่องการดำเนินคดีในศาลไว้ด้วย ซึ่งก็ได้้นำเรื่องดังกล่าวและบทกฎหมายที่เกี่ยวข้องมารวบรวมไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาทำความเข้าใจและใช้ในทางปฏิบัติต่อไปด้วย

ความเข้มแข็งของท้องถิ่น มิใช่อยู่ที่ความเป็นอิสระเท่านั้น หากต้องอยู่ที่การบริหารจัดการท้องถิ่นด้วยตนเองหรือพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด ทำหน้าที่ด้วยความจริงจังและเต็มความสามารถ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญในทุก ๆ ด้านไม่ว่า วัตถุ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและศีลธรรม ความสะอาดและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การกระทำที่สัมฤทธิ์ผลดังกล่าวได้ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือ รายได้เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานซึ่งได้มาจากการสนับสนุนโดยรัฐบาลจัดสรรให้ประเภทหนึ่งและเป็นรายได้ส่วนใหญ่ และรายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและอื่น ๆ ดังนั้น รายได้จากภาษีท้องถิ่นนับว่ามีความสำคัญมากซึ่งท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้ได้ภาษีท้องถิ่นมาพัฒนาพื้นที่มากที่สุด ที่ผู้บริหารและคณะผู้บริหารท้องถิ่นต้องติดตามเอาใจใส่เป็นพิเศษ

เมื่อทราบที่มาของรายได้แต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องเสียภาษีค่าธรรมเนียมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ก่อนที่จะนำรายได้ดังกล่าวไปใช้จ่ายในการบริหารงาน และแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งต้องผ่านขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และขั้นตอนการเบิกจ่ายเงิน

รายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กฎหมายกำหนดไว้ ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง เงินตอบแทนอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ เช่น

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง
2. การพัฒนาระบบสาธารณสุขปโภค และสาธารณสุขปการ
3. การพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. การศึกษา

5. การสาธารณสุข
6. การรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
7. การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น
8. การป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากสาธารณภัยประเภทต่าง ๆ

กล่าวโดยสรุป รายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทรายได้จะขึ้นอยู่กับฐานรายได้และอัตราการจัดเก็บ รวมทั้งหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้สำหรับรายได้ประเภทรายได้ (วีรภานต์ ห่วงรัศมี. 2546 : 48-54)

การจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พจนานัญ วิชัยยา (2546 : 18) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

1. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลจากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้การกระจายรายได้ให้ท้องถิ่นมีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมของท้องถิ่น การเรียกร้องของท้องถิ่นรวมทั้งปัจจัยทางการเมือง

2. โครงสร้างรายได้ของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้ คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

- 2.1 ภาษีอากร ประกอบด้วย 1) ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องถิ่น ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ 2) ภาษีที่ท้องถิ่นจะมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต และภาษีการพนัน 3) ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นนั้นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

- 2.2 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ

- 2.3 รายได้จากทรัพย์สิน

- 2.4 รายได้จากสาธารณูปโภค

- 2.5 รายได้เบ็ดเตล็ดอื่น เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

- 2.6 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

- 2.7 เงินกู้

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกเหนือจากรายได้ที่กล่าวมาข้างต้นยังมีรายได้ประเภทอื่นอีก ได้แก่ 1) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน 2) รายได้จากทรัพยากรทางธรรมชาติ ได้แก่ อากรังนกอีแอ่น ค่าธรรมเนียมน้ำบาดาล ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมป่าไม้ เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาต และอาชญาบัตรการประมง ค่าภาคหลวงป่าไม้ค่าภาคหลวงแร่ และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม 3) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 3 เป็นต้นมา จนถึงฉบับที่ 10 มุ่งเพิ่มประสิทธิภาพการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีฐานะการคลังที่มั่นคงสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในภาวะปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างรุนแรง การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ซึ่งส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน รัฐบาลต้องลดรายจ่ายและส่งผลต่อเงินอุดหนุนที่ให้แก่ท้องถิ่น เมื่อภาวะการณเป็นเช่นนี้ ท้องถิ่นจำเป็นต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น โดยเน้นระบบการจัดเก็บภาษีและเพิ่มรายได้เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถที่จะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาเงินอุดหนุนหรือเงินที่รัฐบาลกลางจัดสรรให้หรือพึ่งพาให้น้อยลง อันจะทำให้ท้องถิ่นมีอิสระในการบริหารกิจการของตนเองมากขึ้น และลดการควบคุมจากรัฐบาลกลาง นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี ความเป็นอิสระในการปกครองตนเองมากขึ้น

3. หน้าที่ของงานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

3.1 งานแผนที่ภาษี จะมีหน้าที่ ดังนี้ 1) งานคัดลอกข้อมูลที่ดิน 2) งานปรับข้อมูลแผนที่ภาษีโรงเรือนและที่ดิน 3) งานปรับแผนที่ภาษีบำรุงท้องที่ 4) งานตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม กระทำในเดือนพฤศจิกายน – เดือนธันวาคมของทุกปี โดยเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ออกภาคสนาม เพื่อสำรวจข้อมูลโรงเรือนและที่ดินโดยตรงแล้ว เมื่อกลับมาถึงที่องค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่จะต้องทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้ออกภาคสนามกับข้อมูลที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีอยู่ว่าตรงกันหรือไม่ หากไม่ตรงก็จะทำการแก้ไขใหม่ให้ถูกต้องตามที่ได้ไปสำรวจมา 5) งานตรวจสอบรหัสประจำแปลงที่ดินเจ้าหน้าที่ จะทำการตรวจสอบรหัสประจำแปลงที่ดินหลังจากที่ได้ออกไปเก็บข้อมูลภาคสนามมา 6) การจัดทำรายงานเสนองานทะเบียนทรัพย์สินและงานบริการข้อมูล เมื่อเจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน โรงเรือน และที่ดินมาแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะทำการจัดเก็บข้อมูลที่ได้มาลงในใบทะเบียนทรัพย์สิน (แบบ ผ.ท.4) เพื่อทำรายงานเสนองานทรัพย์สิน 7) งานจัดเก็บและบำรุงรักษาแผนที่ภาษี เจ้าหน้าที่จะต้องบำรุงรักษาแผนที่ภาษีให้อยู่ในสภาพที่ดีและพร้อมที่จะใช้งานได้เสมอ 8) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.2 งานทะเบียนทรัพย์สินจะมีหน้าที่ ดังนี้ 1) งานปรับปรุงข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สิน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง (อัน ได้แก่ ผ.ท. 1, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 17) เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ต้องคอยปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด 2) งานสำรวจตรวจสอบข้อมูลภาคสนาม 3) งานตรวจสอบรหัสประจำแปลงที่ดินรหัสชื่อเจ้าของทรัพย์สินและรหัสชื่อผู้ชำระภาษี (แบบ ผ.ท.5) 4) งานจัดเก็บและดูแลรักษาทะเบียนทรัพย์สินและเอกสารข้อมูลต่าง ๆ เนื่องจากข้อมูลถูกจัดเก็บอยู่ในรูปแบบเอกสารที่เป็นกระดาษ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ต้องหมั่นมาดูแลรักษาเอกสารที่จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อย และพร้อมใช้งาน ได้ตลอดเวลา 5) งานการจัดทำรายงานประจำเดือน จัดทำขึ้นเพื่อตรวจสอบการจัดเก็บภาษีว่าเป็นไปด้วยดีหรือไม่อีกทั้งยังใช้สรุปผล เพื่อดูรายได้ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับในแต่ละเดือนอีกด้วย 6) งานอื่น ๆ เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.3 งานพัฒนารายได้ ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับ 1) งานศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเสนอแนะ เพื่อจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและการจัดการรายได้อื่น ๆ ของทางองค์การบริหารส่วนตำบล 2) งานวางแผนการจัดเก็บรายได้ และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้ 3) งานวางแผน และโครงการเกี่ยวกับการจัดการรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล 4) งานพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมิน และกำหนดค่ารายปีของภาษีโรงเรือนและที่บำรุงท้องที่และรายได้อื่น ๆ 5) งานประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการชำระภาษีอากร 6) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

3.4 งานเร่งรัดรายได้ มีหน้าที่เกี่ยวกับ 1) งานจัดทำหนังสือแจ้งให้ผู้อยู่ในเกณฑ์เสียภาษีทราบล่วงหน้า 2) งานตรวจสอบและจัดทำบัญชีรายชื่อของผู้ไม่ยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินหรือคำร้องภายในกำหนดและรายชื่อผู้ไม่ชำระภาษี ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นภายในกำหนดของแต่ละปี 3) งานจัดทำหนังสือแจ้งเตือนภาษีแก่ผู้เสียภาษี กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินภายในกำหนด 4) งานจัดทำหนังสือแจ้งเตือนแก่ผู้เสียภาษี กรณีไม่มาชำระภาษี ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่นภายในกำหนด 5) งานประสานงานกับฝ่ายนิติการเพื่อดำเนินคดีแก่ผู้ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีท้องถิ่น (ไม่ยื่นแบบฯและไม่ชำระภาษี) โดยเสนอให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการ 6) งานเกี่ยวกับการดำเนินการยึดอายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สิน 7) งานประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการเร่งรัดรายได้ 8) งานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

4. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดเก็บรายได้

4.1 ระบบการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินในเขตท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการจัดเก็บรายได้ภาษีอากร 3 ประเภท คือ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตประกอบกิจการการค้าตาม

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข แนวความคิดเบื้องต้นของแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน คือ ทรัพย์สินทุกอย่างตั้งอยู่บนที่ดินสามารถหาตำแหน่งที่ตั้ง ขนาด และลักษณะการใช้ประโยชน์รวมถึงเจ้าของทรัพย์สินนั้น ๆ ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินในระบบประกอบด้วยเอกสาร 2 ประเภท คือ 1) แผนที่ภาษี เป็นแผนที่ที่แสดงตำแหน่ง รูปร่างลักษณะ ขนาดของแปลงที่ดินอาคารหรือโรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งรหัสประจำแปลงที่ดิน และเลขที่บ้านของอาคารนั้น 2) ทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท.4) เป็นทะเบียนที่แสดงรายการทรัพย์สิน ประกอบด้วยที่ดิน อาคารหรือโรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง ป้าย และการประกอบการค้าของเจ้าของทรัพย์สิน สาระสำคัญและการบันทึกข้อมูลในระบบแผนที่ ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินแหล่งที่มาของข้อมูลในแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมี 2 ประการ คือ 1) ข้อมูลทางเอกสาร ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะ รูปร่างตำแหน่งของที่ดิน โดยพื้นฐานจากระวางที่ดินประเภทต่าง ๆ นอกจากนั้นข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ก็เป็นข้อมูลที่ได้มาจากเอกสารสิทธิ์ และสัญญาต่าง ๆ ที่มีผู้ทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น ที่มาของข้อมูลหลักเหล่านี้ก็คือ สำนักงานที่ดิน และจากหน่วยราชการที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินรวมทั้งความร่วมมือจากเจ้าของทรัพย์สินด้วย ข้อมูลประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเอกสารของทางราชการ 2) จากข้อมูลที่ได้สำรวจในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินนั้น นอกจากจะใช้ข้อมูลจากการคัดลอกเอกสารทางราชการดังกล่าวมาแล้ว ยังมีการจัดชุดสำรวจภาคสนามออกตรวจสอบรายการทรัพย์สิน และลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่จริง โดยใช้แผนที่แม่บทเป็นตัวนำไปยังที่หมาย พนักงานสนามจะทำการตรวจสอบข้อมูลที่คัดมาจากสำนักงานที่ดินกับความเป็นจริง รวมทั้งสัมภาษณ์เจ้าของทรัพย์สินด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดสำหรับนำมาลงรายการในทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท. 4) ต่อไป ข้อมูลในแผนที่ ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน แบ่งออกเป็น

4.1.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับที่ดินและข้อมูลการใช้ประโยชน์ของที่ดิน ประกอบด้วย 1) ที่ตั้งของที่ดินตั้งอยู่ในเขต (Zone) เขตย่อย (Block) และแปลง (Lot) ไต 2) ชื่อ และที่อยู่ของเจ้าของที่ดิน 3) ประเภทและเลขที่ของเอกสารสิทธิ์ เช่น โฉนด เป็นต้น 4) ขนาดหรือเนื้อที่ของที่ดิน 5) การใช้ประโยชน์ของที่ดิน เช่น ใช้ปลูกสร้างอาคาร ที่ดินให้เช่าปลูกไม้ยืนต้น ทำนาหรือเป็นที่ดินว่างเปล่า เป็นต้น

4.1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้าง ประกอบด้วย 1) ที่ตั้งของโรงเรือน 2) ชื่อและที่อยู่เจ้าของโรงเรือน 3) ลักษณะและขนาดของโรงเรือน เช่น เป็นตึกแถวบ้านไม้หรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น 4) ลักษณะการใช้ประโยชน์ของอาคาร เช่น การประกอบการค้าพักอาศัยหรือเก็บสินค้า เป็นต้น

4.1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับป้ายประกอบด้วย 1) ที่ตั้งของป้าย 2) ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของป้ายและผู้ครอบครองป้าย 3) ประเภทและขนาดของป้าย

5. ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบกิจการค้า

5.1 ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบกิจการค้า

5.2 ลักษณะและประเภทของการประกอบกิจการค้าแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินสามารถนำมาใช้ประกอบการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในขั้นตอนต่างๆ ตั้งแต่การใช้ตรวจสอบกับแบบแสดงรายการทรัพย์สิน การประเมินภาษี การตรวจสอบว่าเจ้าของทรัพย์สินได้ยื่นแบบแสดงรายการทรัพย์สินครบถ้วนหรือไม่ ตลอดจนใช้ในการเร่งรัดติดตามภาษีค้างชำระรวมถึงการนำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ อีกด้วย (พจนานัย วิชาชีพฯ. 2546 : 46)

การจัดทำแผนที่ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดทำแผนที่ภาษีเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างซึ่งตั้งอยู่ในอาณาเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านรูปร่าง ลักษณะ และขนาด ไว้ในรูปของแผนที่เพื่อใช้ในการจัดเก็บ เร่งรัด และติดตามรายได้ระบบการจัดทำแผนที่ภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เคยทำมาเป็นระบบที่ใช้การจัดการด้วยมือ (Manual) ข้อมูลแผนที่ภาษีมีการจัดเก็บอยู่ในรูปแผนที่ ซึ่งมีสถานะภาพเป็นแผ่นกระดาษ ยังไม่มีการจัดทำระบบข้อมูลแผนที่ภาษีที่เป็นแบบดิจิทัล (Digital) องค์การบริหารส่วนตำบลมีวิธีการจัดทำแผนที่ภาษีขนาดมาตราส่วน 1:1,000 โดยสังเขป ดังนี้

1. เตรียมแผนที่แม่บท (มาตราส่วน 1:1,000) ซึ่งแสดงรูปแปลงที่ดินในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลตามเขตและเขตย่อยประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน เช่น เลขที่ดิน เลขหน้าสำรวจ เนื้อที่ดิน และลักษณะทางกายภาพ เช่น ถนน แม่น้ำ หนอง ซอย ฯลฯ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลทำการแบ่งเขตในองค์การบริหารส่วนตำบลออกเป็นเขต โดยกำหนดรหัสประจำเขตด้วยเลขสองหลัก เริ่มจาก 01 เรียกว่า เขตศูนย์หนึ่งจนครบทุกเขต และกำหนดรหัสประจำเขตด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ การเรียกชื่อเขตย่อยจะเรียกรหัสประจำเขตแล้วตามด้วยรหัสประจำเขตย่อย เช่น เขตย่อย 01A เรียกว่า เขตย่อยศูนย์หนึ่งเอ

2. คัดลอกข้อมูลที่ดินจากสำนักงานที่ดินจังหวัดในแบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลที่ดิน(ผ.ท.1) เพื่อให้ทราบรายละเอียดของเลขที่ประจำแปลงที่ดินที่ปรากฏ ในแผนที่แม่บท เช่น ชื่อเจ้าของที่ดิน ที่อยู่ เนื้อที่ของที่ดิน ฯลฯ เพื่อประโยชน์จากนั้นก็เก็บแบบสำรวจที่คัดลอกข้อมูลแล้ว เรียงตามเลขรหัสประจำแปลงที่ดินเป็นรายเขตย่อย เพื่อรอในการสำรวจข้อมูลภาคสนามและการดำเนินการขั้นตอนอื่นๆ การสำรวจข้อมูลภาคสนามต่อไป

3. ทำการสำรวจข้อมูลภาคสนาม (การสำรวจข้อมูลที่ดิน) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน ที่คัดลอกจากสำนักงานที่ดินจังหวัด เพื่อสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อสำรวจข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับอาคาร โรงเรือนสิ่งปลูกสร้างและการใช้ประโยชน์ และเพื่อสำรวจข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับป้าย และค่าธรรมเนียมใบอนุญาต โดยทำการบันทึกข้อมูลที่ได้

จากสำรวจเหล่านี้ลงในแบบสำรวจเหล่านี้ ลงในแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน (ผ.ท.1) แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรือน (ผ.ท. 2) และแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับป้ายและการประกอบกิจการค้าต่างๆ (ผ.ท. 3)

4. คัดลอกรูปแปลงที่ดินทุกแปลงและอาคารทุกหลังลงในกระดาษไขแผนที่ภาษี โดยใช้กระดาษไขแผนที่ภาษีทาบลงบนแผนที่แม่บทที่ได้เตรียมไว้ ใช้ดินสอคัดลอกแล้วใช้ปากกา Rotting เขียนทับรอยดินสอ

5. ใช้รหัสประจำแปลงที่ดินทุกแปลงและเลขที่อาคาร โดยใช้เลขสามหลักเริ่มต้นจาก 001 ไปจนครบทุกแปลงในเขตย่อยแต่ละเขต (แปลง 01A 001 หมายถึง แปลง ศูนย์หนึ่งเอ ศูนย์ศูนย์หนึ่ง) สำหรับรูปอาคารที่เล็กมากไม่สามารถเขียนเลขหมายประจำบ้านลงไปได้จะใช้ วิธีโยงเส้นออกมา แรเงารูปอาคารด้วยดินสอคำบางๆ

6. แรเงารูปอาคารด้วยดินสอคำบาง ๆ

7. ตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ภาษี ในการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลแผนที่ภาษีให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ กองคลัง โดยฝ่ายแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินจะต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปที่สำนักงานที่ดินจังหวัดเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อสอบถามการเปลี่ยนแปลงกรรมสิทธิ์ที่ดิน เช่น มีการแบ่งแยกโฉนดการซื้อขายเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ หรือการรังวัด เพื่อการแบ่งที่ดิน รวมทั้งรวบรวมข้อมูลการขออนุญาตปลูกสร้างอาคารจากกองช่าง ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะเป็นทั้งข้อมูลเชิงพื้นที่และข้อมูลเชิงบรรยายหลังจากที่ได้ข้อมูลใหม่จากสำนักงานที่ดินจังหวัดและกองช่างแล้ว เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะนำข้อมูลเชิงพื้นที่มาปรับปรุงข้อมูลเดิมที่มีอยู่บนระวางแผนที่ภาษีโดยอาศัยวิธีการคัดลอกข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงลงในระวางแผนที่ภาษีการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล จัดทำทะเบียนทรัพย์สินเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน โรงเรือนสิ่งปลูกสร้าง ป้าย และการประกอบการค้าต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเป็นระบบไว้ในรูปของทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อใช้ในการจัดเก็บเร่งรัดและติดตามรายได้ รวมทั้งสามารถทำการประเมินและกำหนดอัตราภาษีและค่าธรรมเนียมได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม พร้อมทั้งให้บริการแก่ผู้เสียหายได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการแปลงชื่อเจ้าของทรัพย์สินเป็นรหัสอักษรและหมายเลข ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้งาน การจัดเก็บและการค้นหาระบบการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นระบบที่มีการจัดการ โดยใช้มือข้อมูลทะเบียนทรัพย์สิน ได้รับการจัดเก็บในรูปเอกสาร และมีสถานะภาพเป็นกระดาษสำเนา การจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน จัดทำหลังจากที่ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ภาษีเสร็จเรียบร้อยแล้วเป็นรายเขตย่อย องค์การบริหารส่วนตำบลมีขั้นตอนการจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน ดังนี้

7.1 นำข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งหมด รวมทั้งพิมพ์เขียวแผนที่ภาษีเป็นรายเขตย่อย มาตรวจสอบดูว่า ทรัพย์สินในที่ดินแต่ละแปลงเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดบ้าง

7.2 คัดลอกรายการทรัพย์สินที่เป็นเจ้าของทรัพย์สิน มีชื่ออยู่ในทะเบียนทรัพย์สินนั้น ๆ จากแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน แบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ โรงเรือน และแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับ ป้ายและการประกอบกิจการค้าต่างๆ

7.3 จัดทำทะเบียนทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินทุกราย แล้วกำหนดรหัสชื่อของเจ้าของทรัพย์สินแต่ละราย

7.4 ตรวจสอบความถูกต้องของทะเบียนทรัพย์สินเป็นรายย่อย

7.5 จัดเก็บทะเบียนทรัพย์สินตามรหัสชื่อ โดยเรียงทะเบียนทรัพย์สินให้เป็นหมวดหมู่ตามลำดับตัวอักษรและตัวเลขในรหัสชื่อสำหรับการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน กองคลังจะจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปที่สำนักงานที่ดินจังหวัดและที่กองช่าง เพื่อสอบถามและรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทะเบียนทรัพย์สิน จากนั้นจึงนำข้อมูลใหม่ที่ได้มาทำการปรับปรุงแก้ไขลงในทะเบียนทรัพย์สินต้นฉบับเดิมที่มีอยู่แล้ว

สรุปได้ว่าในการปรับปรุงข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน กองคลัง งานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานศูนย์กลางที่ต้องดำเนินการ โดยเฉพาะในเอกสารหลักอันได้แก่ ทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท. 4) และเอกสารประกอบอื่นๆ อาทิ ทะเบียนคุมรายตัวผู้ชำระภาษี (ผ.ท. 5) ทะเบียนคุมทรัพย์สินและทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี (ผ.ท. 6) บัญชีคุมแปลงที่ดินและข้อมูลเสียภาษี (ผ.ท. 17) และยังต้องมีการระในการสรุปรายงานการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลทุกประเภทตามแบบบัญชีแสดงรายการปรับข้อมูล (ผ.ท. 13) กองช่างเป็นหน่วยงานที่ต้องจัดส่งข้อมูลและทำการปรับข้อมูลในแผนที่ภาษีควบคู่ไปกับการปรับข้อมูลทะเบียนทรัพย์สินของกองคลังหน่วยงานอื่นที่จะต้องจัดทำรายงานข้อมูลส่งให้กองคลัง คือกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการการค้าตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เจ้าหน้าที่หลักในการปรับข้อมูลของระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินองค์การบริหารส่วนตำบล คือ เจ้าหน้าที่การคลัง (สังกัดกองคลัง) และมี นายช่างสำรวจ สังกัดกองช่าง (หรืออาจตัดโอนตำแหน่งมาอยู่ที่กองคลังก็ได้การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ มาอย่างถูกต้องครบถ้วน ตลอดไปถึงการปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันนั้นจะต้องผ่านกระบวนการบันทึกข้อมูลลงในเอกสารแบบพิมพ์ต่าง ๆ จำนวนมาก แบบพิมพ์แต่ละแบบมีประเด็นหลักของข้อมูลกรณีที่จะใช้บันทึกและวัตถุประสงค์ในการกำหนดแบบพิมพ์ขึ้นมาแตกต่างกันไปความสัมพันธ์ของข้อมูลระบบเมื่อข้อมูลในระบบได้จัดทำไว้ครบถ้วน และถูกต้องเป็นปัจจุบันแล้ว ข้อมูลในระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินจะมีความสัมพันธ์เป็นวงรอบ นั่นคือไม่ว่าจะทราบข้อมูล ณ จุดใดสามารถที่จะเชื่อมต่อกันหารายละเอียดต่าง ๆ ได้ทั้งหมด เช่น ถ้าเดินเข้าไปในเขตท้องถนนบนถนนสายหนึ่ง พบร้านค้าร้านหนึ่ง ถ้าต้องการทราบรายละเอียดของร้านนี้สามารถใช้แผนที่ภาษีหาตำแหน่งของร้านค้านั้นได้ เมื่อทราบรหัสแปลงที่ดิน (Lot) ที่ร้านค้า

นั้นตั้งอยู่แล้ว ถ้าไปเปิดบัญชีคุมแปลงที่ดินและข้อมูลการเสียภาษี (ผ.ท. 17) จะทราบเจ้าของแล้ว สามารถค้นหาทะเบียนทรัพย์สินของร้าน เจ้าของที่ดิน ฯลฯ จนถึงข้อมูลการชำระภาษีของเจ้าของทรัพย์สินที่อยู่ ณ ตำแหน่งนั้นได้ทั้งหมด ความสัมพันธ์ของข้อมูลในระบบ สามารถเขียนได้ ดังนี้ การใช้แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการจัดเก็บรายได้เมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินแล้วเสร็จถูกต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ และดำเนินการปรับข้อมูลอย่างต่อเนื่องให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันการนำข้อมูลในระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารการจัดเก็บรายได้ 4 ประการ คือ

1. จัดเก็บได้อย่างถูกต้อง ข้อมูลที่มีอยู่เมื่อใช้หลักเกณฑ์ตามกฎหมายรายได้ท้องถิ่นมาพิจารณา จะสามารถจำแนกเจ้าของทรัพย์สินออกได้อย่างถูกต้องว่าผู้ใดอยู่ในข่ายต้องชำระภาษี ผู้ใดอยู่ในข่ายที่ได้รับการยกเว้น

2. จัดเก็บได้ครบถ้วน สามารถรู้จำนวนคนที่ต้องเสียภาษีได้ทั้งระบบ รวมทั้งยอดเงินภาษีที่ควรจัดเก็บได้และสะดวกในการติดตามเร่งรัด

3. อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ชำระภาษี เมื่อนำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้แล้ว จะมีการมอบหมายเจ้าที่รับผิดชอบเป็นหมวดอักษรชื่อเจ้าของทรัพย์สินสามารถให้บริการรับชำระภาษีได้ทุกประเภทในคราวเดียวกัน รวมทั้งสามารถใช้ข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สินมาตรวจสอบกับแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีได้ทันที

4. ช่วยให้เกิดความเป็นธรรม จากข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของทรัพย์สินที่มีอยู่สามารถจัดเก็บและเร่งรัดภาษีได้ทุกรายที่อยู่ในข่ายต้องชำระภาษีไม่ตกหล่นจึงเป็นการบังคับใช้กฎหมายกับทุกคนและนอกจากนั้นการที่ทราบที่ตั้ง ลักษณะการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินยังจะช่วยให้การคิดอัตราภาษีเป็นไปเหมือน ๆ กัน ในทรัพย์สินที่อยู่บริเวณเดียวกัน และใช้ประโยชน์เหมือนกัน จึงเกิดความเป็นธรรมการจัดเก็บภาษีเมื่อการบริหารงานจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นย่อมจะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ รวมทั้งก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านการพัฒนาท้องถิ่นด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลนำโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินซึ่งเป็นโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษี ขององค์การบริหารส่วนตำบลเอง โดยมุ่งที่จะอำนวยความสะดวกในด้านการให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษีอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และยุติธรรม อีกทั้งยังทำให้การเร่งรัดติดตามการชำระภาษีจากค้างชำระภาษีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมีคุณสมบัติดังนี้

- 4.1 ใช้เป็นข้อมูลเจ้าของทรัพย์สินและรายละเอียดของทรัพย์สินทุกรายการที่มีอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

- 4.2 สามารถตรวจจำนวนรายการเสียภาษีของเจ้าของทรัพย์สินแต่ละรายว่ามีทรัพย์สินอะไรบ้างที่อยู่ในข่ายชำระภาษี

4.3 ใช้ตรวจสอบรายละเอียดของทรัพย์สินในกรณีที่ทราบ 1) ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน 2) ชื่อและที่อยู่ของเจ้าของทรัพย์สิน 3) รหัสแปลงที่ดินของทรัพย์สิน 4) เลขที่เอกสารสิทธิ์ของที่ดิน

4.4 สามารถออกหนังสือเตือนให้มายื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี หนังสือเตือนให้มาชำระภาษี และหนังสือติดตามในกรณีที่ไม่มี การติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.5 เก็บข้อมูลการชำระภาษีพร้อมทั้งเลขที่แบบพิมพ์ที่สำคัญ ได้แก่ แบบแสดงรายการทรัพย์สินแบบประเมินภาษีของเจ้าหน้าที่ และใบเสร็จรับเงินค่าภาษีเพื่อใช้ในการอ้างอิงการตรวจสอบ

4.6 การจัดทำรายการประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1) รายงานผู้เป็นเจ้าของโรงเรือนเจ้าของที่ดิน และเจ้าของป้ายทุกรายการ 2) รายงานผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ชำระเรียบร้อยแล้ว 3) รายงานผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ยังไม่ชำระภาษี 4) รายงานรหัสควบคุมการทำงาน ได้แก่ รหัสเจ้าหน้าที่ถนน ตรอก ซอย ตำบล อำเภอ จังหวัด

4.7 สามารถสำรองข้อมูลและถ่ายข้อมูล (Back Up and Restore) ในกรณีที่ข้อมูลเกิดความเสียหาย

4.8 สามารถจัดทำบัญชีผู้ค้างชำระภาษีทุกประเภทเมื่อสิ้นปีภาษี ตลอดจนรวมยอดภาษีค้างชำระ แต่ละประเภทหรือแสดงยอดค้างทั้งหมด และยอดค้างในแต่ละรายการของเจ้าของทรัพย์สิน โดยมีเจ้าหน้าที่งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เป็นผู้ปฏิบัติ มีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

4.8.1 เจ้าหน้าที่การคลัง มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้ 1) รับผิดชอบการปรับข้อมูลที่ดิน โรงเรือน ป้ายและใบอนุญาตประกอบการค้าในทะเบียนทรัพย์สิน (ผ.ท. 4) ทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี (ผ.ท. 5) บัญชีคุมทะเบียนทรัพย์สินและทะเบียนคุมผู้ชำระภาษี (ผ.ท. 6) และบัญชีคุมแปลงที่ดิน และข้อมูลการเสียภาษี (ผ.ท.17) 2) จัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ในการปรับข้อมูลตามระบบพร้อมบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงลงในระบบเก็บข้อมูล (คอมพิวเตอร์) ให้เป็นปัจจุบัน 3) จัดเก็บ ผ.ท.4 ผ.ท.5 ที่นำมาใช้เข้าที่เดิมให้เรียบร้อย 4) ถ่ายเอกสารการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลที่ดิน (ท.ด.1) จากสำนักงานที่ดินจังหวัดร่วมกับช่างโยธาที่รับผิดชอบงานแผนที่ภาษีฯ เป็นประจำทุกเดือน 5) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ในการประมาณการชำระภาษีใน ผ.ท. 17 การติดแถบกระดาษ (Slip) ใน ผ.ท.4, ผ.ท.5 การสำรวจตรวจสอบรายการทรัพย์สินของผู้มีหน้าที่ชำระภาษี 6) ร่วมกับช่างโยธาออกตรวจสอบข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในพื้นที่ตามความจำเป็น

4.8.2 นายช่างสำรวจ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) ถ่ายเอกสารการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ดิน (ท.ด.1) จากสำนักงานที่ดินจังหวัดร่วมกับเจ้าหน้าที่การคลังเป็นประจำทุกเดือน 2) ปรับข้อมูลที่ดินโรงเรือนในแผนที่ภาษี 3) เขียนใบอนุญาตเพื่อปรับข้อมูลในทะเบียนทรัพย์สิน 4) ตรวจสอบข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนเจ้าหน้าที่การคลังในการหาตำแหน่งของข้อมูลที่โรงเรือนทรัพย์สินในพื้นที่ให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันเสมอ

4.8.3 เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและค่าธรรมเนียม ใบอนุญาต หมาจรหัสที่อักษรกำหนด 2) จัดหา ผ.ท.4, ผ.ท.5 เพื่อมาประกอบในการจัดเก็บภาษีทุกประเภท พร้อมตรวจสอบข้อมูลกระทบกับข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ที่เก็บไว้ 3) กรอกข้อมูลรายละเอียดการชำระภาษีใน ผ.ท. 5 พร้อมบันทึกข้อมูลการชำระในคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง 4) ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่การคลังในการประมาณการชำระภาษีใน ผ.ท. 17 การติดแถบ (Slip) ใน ผ.ท.4 , ผ.ท.5 การสำรวจตรวจสอบรายการทรัพย์สินของผู้มีหน้าที่ชำระภาษี 5) จัดทำบัญชีผู้ค้างชำระภาษีจาก ผ.ท.4 , ผ.ท.5 เพื่อเร่งรัดภาษีจากคอมพิวเตอร์ 6) เร่งรัดจัดเก็บภาษีตามหมวดรหัสอักษรที่รับผิดชอบ 7) ร่วมกับนายช่างสำรวจออกตรวจสอบข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในพื้นที่ตามความจำเป็น (พจนานัย วิจัยยา. 2546 : 48)

การนำนโยบายไปปฏิบัติ

วเรช จันทรศร (2527 : 535) ได้นำการรวบรวมและการประมวลตัวแบบ (Models) ต่างๆ เกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ และแนวความคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลหรือความสำเร็จขององค์กรไว้ 6 ตัวแบบ ดังนี้

1. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบเน้นที่ประสิทธิภาพของระบบการวางแผนและการควบคุมผลงาน (Planning and Controlling System) กล่าวคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารนโยบายจะต้องมีการกำหนดภารกิจ วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนพร้อมทั้งทำการมอบหมายงานแก่ฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สร้างระบบในการวัดผลการดำเนินงานในการให้รางวัลตอบแทน และการลงโทษที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน ทั้งหมดดังกล่าวนี้จะเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2. ตัวแบบทางด้านการจัดการ (Management Models) ตัวแบบนี้เน้นขีดสมรรถนะภายใน (Internal Capacity) ของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริหารว่ามีจุดอ่อน และจุดแข็งในด้านต่าง ๆ หรือไม่อย่างไร เช่น โครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ หน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างสูงจะมีโอกาสที่นำนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก ในทางตรงกันข้ามหน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะภายในค่อนข้างต่ำ ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบความสำเร็จ ปัจจัยที่ส่งผลให้การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จได้แก่ โครงสร้างองค์กร บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมีลักษณะสอดคล้องกับปัจจัยในการบริหาร (4 M's) ปัจจัยในการบริหาร (4 M's) ดังกล่าวนี้นี้ ได้ทำการศึกษาถึงหัวข้อหลักการบริหารทั่วไป และให้คำจำกัดความของการบริหาร (Administration) ว่าหมายถึงการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ

มีหน่วยงานหรือองค์การดำเนินการอำนวยความสะดวกให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลงานตามต้องการ ปัญหาสำคัญของการที่ให้การบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวก็คือ ทำอย่างไรที่ผู้บริหารงานสามารถอำนวยความสะดวกรวมทั้งที่เป็น คนและวัตถุให้สามารถร่วมกันปฏิบัติงานให้หน่วยงานดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย โดยความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ปัจจัยในการบริหารงานมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

2.1 คนหรือบุคคล เป็นปัจจัยที่สำคัญของการบริหารงาน หน่วยงาน หรือ องค์การต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีคนปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพ และมีความรับผิดชอบต่อองค์การหรือหน่วยงานนั้น

2.2 เงิน หน่วยงานจำเป็นต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงาน หากขาดเงินขาดงบประมาณ การบริหารงานของหน่วยงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย

2.3 วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจำเป็นต้องมีวัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรในการบริหาร หากหน่วยงานขาดวัสดุ อุปกรณ์ หรือทรัพยากรในการบริหารแล้วก็จะย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน ฉะนั้นทรัพยากรในการบริหารจึงเป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงาน

2.4 การจัดการ การบริหารจำเป็นต้องมีการทำงานที่เป็นระบบ มีการจัดการที่ดีแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ การควบคุม ตรวจสอบรายงานเป็นไปอย่างมีระบบมีขั้นตอน มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติที่แน่ชัด

3. ตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) ตัวแบบนี้เน้นพฤติกรรม และวัฒนธรรมองค์การโดยเฉพาะภาวะผู้นำ การสร้างแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน และการสร้างความผูกพัน ยอมรับร่วมกัน โดยมองว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การทำให้ผู้ปฏิบัติงานตระหนักว่า ตนเองมีส่วนหนึ่ง และมีความสำคัญต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ

4. ตัวแบบทางการกระบวนราชการ (Bureaucratic Model) ตัวแบบนี้มองว่าการใช้อำนาจดุลพินิจ (Discretion) ของเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ (Street Bureaucrat) จะมีผลกระทบโดยตรงต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ กล่าวคือ หากเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการ เกิดมีการต่อต้านไม่ยอมรับเอานโยบายแปลงสู่ภาคปฏิบัติในฐานะเป็นงานประจำของตน เจ้าหน้าที่ดังกล่าวอาจจะเพิกเฉยในการปฏิบัติตามหรืออาจจะใช้ดุลพินิจของตนตัดสินใจในลักษณะที่ไม่เอื้ออำนวยต่อตัวนโยบาย

5. ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้เน้นที่ความสามารถในการเจรจาต่อรอง และการประนีประนอมของบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องในเวทินโยบายนั้น ทั้งนี้บุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่มีส่วนได้เสียกับตัวนโยบายจะเข้ามาใช้อิทธิพลของตนเอง เพื่อสร้างเงื่อนไขต่อรองให้มี

การปฏิบัติตามนโยบายในลักษณะที่จะทำให้ตนเองได้รับประโยชน์มากขึ้น หรือเสียประโยชน์น้อยที่สุด ไม่ว่าจะนำไปในรูปของการใช้ความสามารถเพื่ออ้างเหตุผลความชอบธรรม โดยการโฆษณาประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อ การสร้างพลังมวลชน เพื่อก่อให้เกิดแรงกดดัน เป็นต้น ดังนั้นความสามารถในการเจรจาต่อรองประนีประนอม แสวงหารูปแบบสนับสนุนจากภายนอก ในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จในการปฏิบัติตามนโยบาย ตัวแบบที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้ คือ ในการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้รับการประเมินอาจมีการต่อรองกับผู้ประเมินก่อนจะชำระค่าภาษี ซึ่งการต่อรองทำให้การจัดเก็บรายได้เกิดความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยดังกล่าวข้างต้นด้วย

6. ตัวแบบทั่วไป (General Model) ตัวแบบนี้มองว่า ปัจจัยที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างประสบความสำเร็จมีอยู่หลายประการ อาทิเช่น จิตสมรรถนะของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบาย ความชัดเจนของตัวนโยบาย และกระบวนการติดต่อสื่อสารการให้ความร่วมมือสนับสนุนจากผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมว่าการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสภาพแวดล้อมนี้อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ไม่มากนักน้อย ตัวแบบนี้เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บรายได้คือ ในการดำเนินงานจัดเก็บรายได้จะต้องมีกระบวนการติดต่อกับผู้ชำระภาษีทุกราย ซึ่งกระบวนการติดต่อสื่อสารจะทำให้การจัดเก็บรายได้เกิดความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพแวดล้อมดังกล่าวข้างต้นด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจองค์ความรู้ทางด้านผลการศึกษาที่ตรงหรือใกล้เคียงกับหัวข้อในการวิจัย พบว่ามีเอกสารงานวิจัย ดังนี้

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่หลายด้าน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารายได้ของท้องถิ่น โดยศึกษาภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่ ปัจจุบันเงินรายได้ที่จัดเก็บในท้องถิ่นยังไม่เพียงพอต่อภาระหน้าที่ของท้องถิ่นที่เพิ่มมากขึ้น ท้องถิ่นต่าง ๆ ยังต้องพึ่งเงินสนับสนุนจากรัฐบาลกลางในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก คิดเป็นสัดส่วนแล้วถึงประมาณ 1 ใน 5 ของรายได้ของท้องถิ่นทั้งหมด และนี่เองเป็นสาเหตุให้ท้องถิ่นขาดความเป็นอิสระอย่างแท้จริงเพราะต้องควบคุมการใช้จ่ายเงินจากรัฐบาลกลางที่เป็นเจ้าของเงินสนับสนุนที่มาของรายได้ด้านภาษีโรงเรือนและที่ดินจัดว่าเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดแหล่งหนึ่งของท้องถิ่น และนี่เองที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ท้องถิ่นจัดเก็บรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

มนต์ชัย กวีนิพนธ์ยานนท์ (2544 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ระดับปานกลาง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้ ดังนี้ ด้านการประเมินผลงาน ด้านการวางแผน ด้านการตัดสินใจ ด้านการบริหารงบประมาณ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้แก่ระดับการศึกษา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

นิพนธ์ พูลชะโก (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน กรณีศึกษา : สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารงานจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน มี 3 ประการ คือ ประการแรกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 ซึ่งใช้บังคับสำหรับจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ถูกตราขึ้นและบังคับใช้มาเป็นเวลานานจึงก่อให้เกิดปัญหาข้อกฎหมายในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีผลต่อการประเมินค่ารายปีและการลดค่ารายปี การกำหนดอัตราภาษีให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งจำนวนอัตรากาฬ ตลอดจนการจัดเก็บที่ซ้ำซ้อนกับภาษีประเภทอื่น และบทกำหนดโทษที่ต่ำ ประการที่สอง ความร่วมมือของประชาชนผู้เสียภาษี ประการที่สาม ระบบการบริหารจัดการ

สุพจน์ แสงฉาย (2545 : 49) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน” พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ไม่มีผลต่อการเสียภาษีของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน แนวโน้มการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน โดยภาพรวมแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากผลกระทบจากการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ ทั้งโครงการกองทุนหมู่บ้าน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น เมื่อพิจารณาแยกตามประเภทของภาษีพบว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินภาษีบำรุงท้องที่ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ภาษีป้ายและอากรฆ่าสัตว์มีแนวโน้มลดลง ปัญหาอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน สามารถสรุปได้คือประชาชนขาดความเข้าใจและขาดจิตสำนึกเรื่องภาษี เนื่องจากไม่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการไปชำระภาษี เทศบาลยังมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับภาษีให้แก่ประชาชนน้อย บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีน้อยเกินไปและขาดความกระตือรือร้นขาดข้อมูลในการจัดเก็บภาษีเทศบาลยังมุ่งเน้นรายได้จากงบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐมากกว่ารายได้ที่จัดเก็บเอง เจ้าของทรัพย์สินไม่มายื่นแบบเพื่อเสียภาษีด้วยตัวเอง

ไม่มีการเก็บเอกสารในการยื่นแบบแสดงภาษี รวมทั้งมีการแจ้งรายการเสียภาษีไม่ตรงกับความจริง และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเกินกำหนดระยะเวลา บางรายไม่มาเสียภาษีหลังจากที่ได้รับแจ้ง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีบางฉบับยังล่าช้าและไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

ณรงค์ ประสิทธิ์นาท (2546 : 44) ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ และทัศนคติต่อการชำระภาษี ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง พบว่าการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องเกี่ยวกับการเสียภาษีเป็นเรื่องสำคัญ เพราะว่าหากประชาชนมีความรู้และเข้าใจวิธีการประเมินและการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว จะทำให้ปัญหาในการจัดเก็บลดน้อยลงและส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น

วไลรัตน์ สวัสดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชน ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบองหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า

1. ด้านมนุษยสัมพันธ์ในการให้บริการ พบว่า ความพึงพอใจด้านท่าทีของเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมาย และความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการตอบข้อสงสัย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับท้าย ดังนั้นจึงขอเสนอให้มีการปรับปรุงคุณภาพด้านคำแนะนำตอบข้อสงสัยของเจ้าหน้าที่ โดยส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุงเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในระเบียบการปฏิบัติเกี่ยวกับภาษี โดยการฝึกอบรมทั้งภายในและภายนอกองค์กร ประชุมชี้แจงซักซ้อมความเข้าใจ และรวบรวมปัญหาที่พบในระหว่างการปฏิบัติ เพื่อแก้ไขและปรับปรุงเสริมความรู้สร้างความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ให้เพิ่มความพร้อม ความชำนาญในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

2. ด้านความสะดวกรวดเร็วในการบริการ พบว่า ความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ ในการจัดเก็บภาษี ความสะดวกในการเดินทางมาชำระภาษี การจัดทำป้าย ขั้นตอนในการชำระภาษี มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับท้าย ดังนั้น จึงเสนอให้ปรับปรุงคุณภาพโดยจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ ระยะเวลาในการชำระภาษี หลักฐานการนำมาชำระภาษี ขั้นตอนและวิธีการ ทำป้ายบอกงาน เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อชำระภาษีและลดขั้นตอนในการให้บริการที่ยุ่งยากซ้ำซ้อน ทำให้ง่ายสะดวก และรวดเร็วในการให้บริการได้อย่างรวดเร็วทันใจขึ้น จัดให้มีการทำบัตรคิวเรียงตามลำดับ ให้บริการก่อนหลังอย่างยุติธรรม โดยไม่มีการแซงคิว เน้นการทำงานเป็นทีม และสามารถทำงานทดแทนกันเพื่อความรวดเร็วในการบริการเชื่อมโยงเครื่องคอมพิวเตอร์กับระบบออนไลน์ของงาน ฝ่ายพัฒนารายได้ กรมการปกครอง เพื่อให้การค้นหาข้อมูลแผนที่และทะเบียนทรัพย์สินเพื่อใช้ในการทำงานอย่างรวดเร็ว

3. ด้านความสะดวกของสถานที่ให้บริการ พบว่าความพึงพอใจด้านการจัดน้ำดื่มบริการ ผู้มารับบริการและความเพียงพอของโต๊ะ-เก้าอี้ ในการกรอกเอกสารมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในอันดับท้าย

ให้มีการปรับปรุง ดังนี้ บริการน้ำดื่มแก่ผู้รับบริการข้าราชการ และจัดหนังสือพิมพ์ วารสารแก่ผู้มาติดต่อ พร้อมมีอุปกรณ์เครื่องเขียนที่ใช้การกรอกเอกสารให้เพียงพอและเพิ่มความสะดวกของสถานที่ การให้บริการจัดเก็บภาษีควรจัดสถานที่ จอครดให้เพียงพอในการติดต่อราชการ และจัดให้มีการบริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ของเทศบาลเพิ่มมากขึ้น จัดให้มีผู้ยื่นบริการน้ำดื่มแก่ประชาชน ดัดตั้งและตรวจสอบเครื่องปรับอากาศให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดีตลอดเวลา

4. ด้านความซื่อสัตย์สุจริตในการบริการ พบว่า ความพึงพอใจการรับสินบนของเจ้าหน้าที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนในอันดับท้าย ดังนั้นเสนอให้ปรับปรุงคุณภาพ ดังนี้ เสริมสร้างจิตสำนึกในการให้บริการแก่เจ้าหน้าที่ ให้มีหัวใจในการให้บริการ ส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรที่ทำความดีมีจิตสำนึกในการทำงาน ให้รางวัลและส่งเสริมคนเก่ง มีความสามารถและลงโทษผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย วินัยที่กำหนด

วิราภรณ์ โคลงชัย (2550 : 37) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในเรื่องการจัดเก็บรายได้ในระดับปานกลาง ประชาชนมีความสำนึกในหน้าที่เสียภาษีในระดับปานกลาง ขณะที่ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ ปัญหาและอุปสรรคการจัดเก็บที่ประสบมาก คือ ปัญหาการไม่สามารถติดต่อประชาชนผู้เสียภาษีตามที่อยู่ได้ ประชาชนมาชำระภาษีไม่ตรงตามเวลาที่กำหนดและมักต่อรองภาษีที่ต้องชำระ ควรแก้ไขด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาชำระภาษีตรงตามเวลาให้มากยิ่งขึ้น

ศิริวรรณ เครือเขื่อนเพชร (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดเก็บภาษีของบริหารส่วนตำบล 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยินยอมชำระภาษีของประชาชน 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในระดับตำบลและหมู่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง รายได้ส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการถ่ายโอน เงินอุดหนุน หรือการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลหากการสนับสนุนจากรัฐบาลน้อยลงหรือไม่ได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอ อาจมีผลทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่ และพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างไม่เต็มที่ เนื่องจากรายได้หลักขององค์การบริหารส่วนตำบลที่จัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์ ซึ่งการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับพื้นที่และทรัพยากรต่าง ๆ ในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นสำคัญ บางองค์การบริหารส่วนตำบลมีทรัพยากรในพื้นที่

มากก็จะมีแหล่งที่มาของรายได้มาก บางองค์การบริหารส่วนตำบลมีทรัพยากรในพื้นที่น้อยก็มีที่มาของแหล่งรายได้น้อย การจัดเก็บรายได้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย หรือไม่มีการรั่วไหลโดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด ซึ่งก็คือประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สำคัญในการเพิ่มรายได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นปัจจัยสำคัญส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยแบบกึ่งทดลอง
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง

ผู้วิจัยออกแบบวิจัยในลักษณะที่เรียกว่าการวิจัยกึ่งทดลอง โดยพิจารณาสาระสำคัญของรูปแบบการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงขั้นตอนและเทคนิคการวิจัยกึ่งทดลอง

ขั้นตอนการวิจัย	เทคนิคการวิจัย
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	เพื่ออธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลระหว่างตัวแปรโดยใช้วิธีเชิงปริมาณ
2. ลักษณะของคำถามวิจัย	ผลจากตัวแปรจัดกระทำที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร
3. ตัวอย่างหัวข้อวิจัย	ผลของการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
4. กรอบความคิดของการวิจัย	ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม
5. สมมติฐานการวิจัย	ควรมีและตั้งแบบมีทิศทาง โดยมีทฤษฎีรองรับ
6. การใช้ตัวอย่าง	การสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
7. เครื่องมือวิจัย	แบบวัดเชิงปริมาณ
8. การตรวจสอบคุณภาพการวิจัย	ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)
9. การเก็บรวบรวมข้อมูล	เก็บข้อมูลก่อนระหว่าง และหลังการทดลองในพื้นที่ที่ทำวิจัย
10. การวิเคราะห์ข้อมูล	สถิติเชิงอนุมานประเภทการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่มีการควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน เช่น ANCOVA เป็นต้น

การวิจัยเชิงทดลองเป็นการวิจัยประเภทที่อาศัยข้อมูลที่ได้จากการทดลอง ในทำนองเดียวกับการทดลองทางวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการเพียงแต่ห้องปฏิบัติการทางสังคมศาสตร์นั้นอาจมีความหมายเพียงแค่นามธรรม กล่าวคือ ไม่ต้องเป็นห้องในอาคารจริงๆ ก็ได้ เช่น งานวิจัยในทางจิตวิทยาที่อาจทดลองหลาย ๆ กรณีเพื่อศึกษาถึงปฏิกิริยาตอบโต้ต่อสิ่งเร้า (Stimulus) บางอย่าง การทดลองเช่นนี้อาจเป็นการทดลองกับกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาเพียงกลุ่มเดียวโดยอาจศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นระหว่างก่อนการทดลองกับหลังจากที่ได้มีการทดลองแล้วเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงก็ได้หรืออาจดูผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากทดลองแล้วเท่านั้นก็ได้ การวิจัยโดยการทดลองสำหรับสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์แล้วนับเป็นการวิจัยที่มีกระบวนการยุ่งยากซับซ้อนค่อนข้างมาก เพราะเหตุที่พฤติกรรมของมนุษย์อาจถูกกำหนดหรือถูกกระทบโดยปัจจัยแวดล้อมหลายประการ

ดังนั้น การทดลองในทางสังคมศาสตร์จึงต้องพยายามหาวิธีการที่จะควบคุมอิทธิพลของปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านั้นให้หมดไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผลการวิจัยจากการทดลองนั้นน่าเชื่อถือได้จริงๆ การวิจัยเชิงทดลองจึงมีระเบียบวิธีของตนเองเป็นการเฉพาะ กล่าวคือ มีการกำหนดแผนแบบการทดลอง (Experimental Design) ที่รอบคอบรัดกุมค่อนข้างมาก เป็นเฉพาะ (เทียนฉาย กิระนันท์ และจรัญ จันทักขณา, 2537 : 51-52)

การวิจัยเชิงทดลองพัฒนามาจากการวิจัยเชิงทดลองที่แท้จริงซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวอย่างของการวิจัยแบบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติโดยตรงเนื่องจากการวิจัยเชิงทดลองมีการควบคุมตัวแปรเป็นบางส่วน คือ การสุ่มไม่สามารถประเมินการได้อย่างสมบูรณ์ โดยการวิจัยเชิงทดลองทางสังคมเป็นการวิจัยเชิงพฤติกรรมศาสตร์โดยมีตัวอย่างเช่น ปัญหาการสูบบุหรี่ การเผยแพร่ความรู้เรื่องโรคเอดส์ เป็นต้น (ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์, 2554 : 65)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงทดลองในเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาในแง่ของปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นในการนำเสนอวิธีการวิจัยจะแบ่งหัวข้อหลัก ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เอกสารการประชุม บันทึกการประชุม เอกสารทางราชการ หนังสือพิมพ์ และแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ บทความทางวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาประกอบในการสร้างแนวการสัมภาษณ์ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่างๆ คือ การสัมภาษณ์เจาะลึก (In - depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก (ตามภาคผนวก) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key - informants) ดังนี้

ตารางที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

สถานภาพในการดำรงตำแหน่ง	จำนวนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
1. นายกองค้การบริหารส่วนตำบล	2
2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	2
3. ผู้อำนวยการกองคลัง	2
4. หัวหน้างานพัฒนาและจัดเก็บรายได้	2
5. นายช่างโยธาหรือนายช่างสำรวจ	2

3. การสังเกตการณ์ เป็นรูปแบบการเก็บข้อมูลเสริมวิธีการอื่น ๆ โดยใช้กระบวนการสังเกต คือ วิธีการสังเกตแบบกึ่งมีส่วนร่วม เนื่องจากผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีส่วนร่วมในการจัดเก็บรายได้ และผู้ศึกษาเป็นคนในพื้นที่ โดยอาศัยการสังเกตสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมทางสังคมของเจ้าหน้าที่และประชาชนผู้รับบริการเสียภาษี การติดต่อสัมพันธ์ตลอดจนการแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกล่งจังหวัดระยอง

4. การตรวจสอบข้อมูล ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในที่นี้จะตรวจสอบข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคต่าง ๆ คือ

4.1 การตรวจสอบโดยอาศัยแหล่งข้อมูลที่ต่างกัน เช่น เอกสาร บทความทางวิชาการ แนวการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมเพื่อตรวจสอบซึ่งกันและกัน

4.2 การตรวจสอบการสัมภาษณ์ โดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เพื่อตรวจสอบซึ่งกันและกัน เช่น ผู้บริหาร พนักงานเจ้าหน้าที่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกล่ง จังหวัดระยอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็นการตีความในลักษณะต่างๆ คือ

5.1 การตีความเพื่อจัดกลุ่มข้อมูล (Grouping) คือ การจัดหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นในวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

5.2 การวิเคราะห์ในเชิงเหตุและผลจากการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ การปฏิบัติงานและความคิดเห็นจากแนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อนำไปกำหนดแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

5.2.1 ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน

5.2.2 ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

5.2.3 ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

5.2.4 ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

5.2.5 ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

5.2.6 ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานำเสนอผลงานเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จากที่ได้ทำการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 2 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบสนทนากลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่ง จากแนวสัมภาษณ์ที่สร้างไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ได้กำหนดไว้แล้วนั้น ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็นข้อมูลที่หลากหลายตามแนวความคิดของแต่ละบุคคล แต่มีประเด็นหรือสาระซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะให้ข้อมูลหรือแสดงความคิดเห็นที่ค่อนข้างเป็นไปในแนวทางเดียวกัน แม้มีสาระอื่นที่ปลีกย่อยปะปนบ้างแต่เป็นส่วนน้อยที่มีแนวคิดที่แตกต่าง เพราะกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มนั้นมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการศึกษาแตกต่างกัน โดยสรุปรวมทั้งสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ ผู้วิจัยจะแบ่งหัวข้อวิจัยออกเป็น 3 หัวข้อดังนี้

1. บริบทของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์
2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
3. มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

บริบทของพื้นที่ทางประวัติศาสตร์

จากการที่ได้ลงพื้นที่ของผู้วิจัยและจากการที่ได้สัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่าบริบทของทั้งสองพื้นที่นี้มีความแตกต่างกัน ดังนี้

“ตำบลทางเกวียน” เป็นชุมชนดั้งเดิมในอดีตที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 300-400 ปี ที่มาของตำบลทางเกวียน จากเอกสารและจากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ คือ ในสมัยก่อนตำบลทางเกวียน มีการสัญจรไปมาค่อนข้างลำบากชาวบ้านส่วนใหญ่จึงนิยมใช้เกวียนและเรือในการเดินทางสัญจรไปมา และทำการติดต่อแลกเปลี่ยนสินค้า และในการเดินทางไปไหนมาไหนในแต่ละครั้งก็จะมีแต่รอยล้อเกวียนเต็มไปหมด ชาวบ้านจึงพูดกันติดปากมาจนถึงปัจจุบันนี้ว่า “บ้านทางเกวียน” ทั้งนี้จากคำบอกเล่า

และการค้นคว้าจากเอกสารทางประวัติศาสตร์พบว่าตำบลทางเกวียน ยังเป็นตำบลในประวัติศาสตร์อีกตำบลหนึ่ง เนื่องจากเป็นตำบลที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (เจ้าตาก) ได้เสด็จผ่าน เพื่อนำทัพทหารจีนไปตีเข้าศึกยังเมืองจันทบุรี โดยประทับพักแรมที่บ้านทะเลน้อย (บ้านเนินสระ) หมู่ที่ 6 ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง และปัจจุบันยังมีอนุสรณ์ตั้งเป็นร่องรอยทางประวัติศาสตร์ให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาเป็นจำนวนมาก เช่น เจดีย์ โบสถ์ พระประธานก่อสร้างด้วยโครงหวายฉาบปูน ตู้อายุรคน้ำ บัลลังก์ มีดดาบ ต้นมะขามและต้นโพธิ์อายุกว่า 300 ปี และของเก่าอีกมากมาย (องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. 2555 : 7)

สภาพภูมิศาสตร์ของตำบลทางเกวียนในสมัยก่อนนั้น มีสภาพเป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำธรรมชาติ จำนวนมาก เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง และลำคลอง เป็นต้น ประกอบกับประชาชนในตำบลทางเกวียน นิยมประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำการประมงน้ำตื้น จึงทำให้ตำบลทางเกวียนอุดมสมบูรณ์ไปด้วยผลผลิตทางการเกษตร เช่น สวนผลไม้ ยางพารา นาข้าว จึงเป็นเหตุทำให้ประชาชนในสมัยนั้น นิยมใช้เกวียนและเรือเป็นพาหนะ ในการบรรทุกสินค้าทางเกษตรกรรม ดังจะเห็นได้จากที่ตั้งของอำเภอแกลงในสมัยก่อนนั้นจะตั้งอยู่ริมแม่น้ำประแส และต่อมาเมื่อความเจริญทางด้านวัตถุดิบหนทางที่มีเพิ่มมากขึ้น ถนนที่ใช้สำหรับให้เกวียนสัญจรไปมานั้น ได้เปลี่ยนมาเป็นถนนสำหรับให้รถสัญจรไปมาแทน

ด้านประชากรในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นชนพื้นเมืองระยองดั้งเดิม เชื้อชาติไทย และมีชาวไทยเชื้อสายจีนเข้ามาอาศัยและทำการค้าขายอยู่บ้าง ในตำบลทางเกวียน เพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ ลักษณะของเครือข่ายชุมชน จะมีการ “ลงแขก” หรือ “เอาแรง” พึ่งพาอาศัยกัน แลกเปลี่ยนทรัพยากร แบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์แบบเครือญาติกันตามวัฒนธรรมของสังคมไทย ชุมชนตำบลทางเกวียนยังคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กันแบบเครือญาติ และต่อมาก็มีการอพยพคนนอกพื้นที่เข้ามาทำมาหากินในพื้นที่ ส่วนใหญ่จะเป็นคนทางแถบภาคอีสาน สังคมตำบลทางเกวียนเป็นสังคมชนบทปนสังคมเมือง ทำให้ความสัมพันธ์ทางเครือญาติยังคงมีอยู่ตามวัฒนธรรมของสังคมไทย และเป็นลักษณะของเครือข่ายชุมชนอยู่ ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมจากชุมชนเมืองมาสู่ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้ได้รับผลกระทบจากปัญหามลภาวะมากมาย (องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. 2555 : 8)

พื้นที่โดยส่วนใหญ่ตอนเหนือของตำบลเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา สลับเนินเขา ส่วนตอนใต้ของตำบลเป็นที่ราบลุ่มบริเวณกว้าง ประกอบกับสภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การทำนา ทำไร่ ทำสวนผลไม้ ประมงพื้นบ้าน ประกอบกิจการค้าขายและโรงงานอุตสาหกรรมไม่ยางพารา ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสวนผลไม้ เช่น มังคุด เงาะ ทูเรียน ยางพารา และนาข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ก่อให้เกิดรายได้แก่ประชาชน ในเขตตำบลทางเกวียนเป็นรายได้หลัก

ในแต่ละปี และยังมีโรงงานอุตสาหกรรมไม่ียงพาราทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่อยู่จำนวนมาก จึงทำให้จัดเก็บภาษีได้เป็นจำนวนมากองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีเนื้อที่ 37.31 ตารางกิโลเมตร หรือ 23,321 ไร่ ตำบลทางเกวียน ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. 2555 : 9)

1. บ้านหนองน้ำขาว
2. บ้านหนองกันเกรา
3. บ้านอ่างตานนท์
4. บ้านดอนสำราญ
5. บ้านหนองแซ่เรือ
6. บ้านทะเลน้อย
7. บ้านพลงช้างเผือก
8. บ้านคลองไช้
9. บ้านหนองโพรง
10. บ้านหนองปรือ

ตารางที่ 3 แสดงประเภท จำนวนกิจการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และการบริการ ในเขต อบต. ทางเกวียน

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
โรงงานอุตสาหกรรม	23
ปั้มน้ำมันลอย	2
ปั้มน้ำมัน	2
ร้านค้า	90
ร้านซ่อมรถยนต์	3
ร้านซ่อมรถจักรยาน	10
โรงแรม/รีสอร์ท	3
ร้านเสริมสวย	10
ห้องเช่า	795
โรงฆ่าสัตว์	1
ร้านอาหาร	10
ซูปเปอร์มาเก็ต	1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
ร้านซ่อมอิเล็กทรอนิกส์	3
โรงกลึง	4
ร้านคาราโอเกะ	5
ร้านซ่อมไดนาโม	3
ร้านทำกระจกรถยนต์	1
ร้านจำหน่ายปุ๋ยการเกษตร	4
ร้านจำหน่ายอาหารสัตว์	4
ร้านค้าของเก่า	4
ร้านวาดแผนโบราณ	2
ร้านติดตั้งเครื่องเสียงและแอร์รถยนต์	1

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. 2555 : 10

พื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ซึ่ง “ตำบลพังราด” ได้ตั้งขึ้นมาเมื่อใดนั้น ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด แต่มีหลักฐานที่พอจะอ้างอิงได้ คือจากหนังสือพระราชทานวิสุงคามสีมา การจัดตั้งวัดปากน้ำพังราด ปีพุทธศักราช 2375 ประมาณ 168 ปีมาแล้ว สมัยนั้นใช้คำว่า “พังราช” ส่วนการเปลี่ยนแปลงจาก พังราช มาเป็น “พังราด” นั้นไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดแต่ได้พบหลักฐานปรากฏแน่ชัดแต่ได้พบหลักฐานในบันทึกหมายเหตุของวัดพังราด เมื่อปีพุทธศักราช 2475 ได้ใช้ ตัวสะกด ตัว ด เด็กมาสะกดเป็น “พังราด” แล้วแต่เดิมตำบลพังราดมีด้วยกัน 13 หมู่บ้าน พื้นที่กว้างขวางมาก ทำให้ผู้ใหญ่บ้านในแต่ละหมู่บ้านไม่สามารถติดต่อกันได้สะดวก เพราะถนนหนทางเป็นทางเท้า ทางเกวียน คันนา และแนวป่าเท่านั้นต่อมาปี พ.ศ. 2480 ในสมัยกำนันลาบ ทองหล่อ ทางราชการได้ยุบตำบลพังราดไปรวมกับตำบลกองดิน โดยใช้ชื่อว่า “ตำบลกองดิน” จากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยหลังจากที่ได้แยกตำบล ในสมัยที่ขุนวรคต คมารักษ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดระยองนั้น ได้มอบให้นายวิรัตน์ จิตตั้งตรง เป็นผู้ใหญ่บ้านและรักษาราชการแทนกำนันตำบลกองดิน เป็นระยะเวลา 1 ปีเศษ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2482 ทางหน่วยงานของราชการได้แยกตำบลพังราดออกจากตำบลกองดินอีกครั้ง โดยได้แต่งตั้งให้นายวิรัตน์ จิตตั้งตรง เป็นกำนันตำบลพังราด ซึ่งต่อมาในสมัยที่กำนันหวล ถนอมวงศ์ เป็นกำนันนั้น ได้สังเกตเห็นว่าประชากรของ

ตำบลพังราดในแต่ละหมู่บ้านได้เพิ่มขึ้นทุกปี จึงได้ขอเสนอให้เพิ่มหมู่บ้านอีก 3 หมู่บ้าน จึงรวมเป็นทั้งสิ้น 8 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 3)

ตำบลพังราดมีการปกครองในรูปแบบของสภาตำบล และต่อมาได้เปลี่ยนแปลงยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด เมื่อวันที่ 30 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2539 ซึ่งปัจจุบันเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำพังราดไหลผ่านบริเวณใกล้แม่น้ำมีลักษณะเป็นป่าชายเลนเป็นแห่ง ๆ เรื่อยมาตั้งแต่ทิศเหนือมาจนถึงปากแม่น้ำที่ไหลสู่ทะเลในอ่าวไทยนอกจากนี้แม่น้ำพังราดยังเป็นแนวแบ่งอาณาเขตระหว่าง จังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรีอีกด้วย สภาพภูมิอากาศเหมือนกับเมืองชายทะเลทั่วๆ ไป คือไม่ร้อนจัด ไม่หนาวจัดเพราะอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุม มี 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ สภาพของดินในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ตอนบนเป็นดินร่วน และดินเหนียว เรื่องการระบายน้ำเร็ว เพราะเป็นดินตะกอนค่อนข้างเก่าถึงเก่ามาก เกิดจากอิทธิพลของน้ำกร่อย ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูงเหมาะสำหรับการปลูกข้าวและพืชไร่สวนผลผลิตที่ได้อยู่ระหว่างปานกลางถึงสูง (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 3)

ตอนใต้ของเขตองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด เป็นชายฝั่งทะเล เป็นดินที่เกิดจากอิทธิพลของน้ำเค็มบริเวณชายหาดและสันทราย นอกนั้นพบตามหนอง และที่ลุ่มน้ำจืดเนื้อดินเป็นดินเหนียวและโคลน ตามพืชพันธุ์ธรรมชาติเป็นป่าชายเลนหรือป่าโกงกาง มีอาณาเขตไม่กว้างขวาง มักพบเป็นแนวยาวตามชายฝั่งทะเล พื้นที่ไม่เหมาะในการเพาะปลูก ประชากรในตำบลพังราดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือประมาณร้อยละ 76.90 จะทำอาชีพการเกษตร ส่วนที่เหลือจะประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้าง ประมง รับราชการ และอื่น ๆ ในภาคเกษตรกรรมแรงงานได้มาจากสมาชิกในครัวเรือนและเพื่อนบ้านที่สมัครใจมาช่วยแลกเปลี่ยนแรงงานกัน นอกจากนั้นยังมีการจ้างงานในบางช่วงของการผลิต แรงงานที่จ้างนั้นมีทั้งในตำบลและนอกตำบล สำหรับนอกภาคเกษตรกรรมนั้น ก่อนปี พ.ศ. 2539 พบว่าประชากรของตำบลพังราดผู้มีอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่จะเข้าไปทำงานรับจ้างกับบริษัทที่เข้ามาทำฟาร์มเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่พอปี พ.ศ. 2540 บริษัทเลี้ยงกุ้งไม่ได้ผลเท่าที่ควร ประกอบกับในปีเดียวกันนั้น มีบริษัทแพนระยอง จำกัด ได้มาจัดตั้งในพื้นที่หมู่ที่ 6 (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 4)

บริษัทแพนระยอง จำกัด ที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับการผลิตส่วนประกอบรองเท้า จึงทำให้ประชากรในตำบลพังราดวัยหนุ่มสาว หรือผู้ที่อยู่ในวัยทำงานได้เข้ามาทำงานบริษัทแห่งนี้ ส่งผลให้ประชาชนในตำบลพังราดและตำบลใกล้เคียงมีรายได้ในการประกอบอาชีพรับจ้างมากขึ้น อนึ่งจากการที่ประชากรเข้ามาทำงานรับจ้างในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นนั้น ก็ส่งผลแรงงานในภาคเกษตรกรรมขาดแคลนไปบ้างในบางช่วง จึงทำให้พืชผลทางการเกษตรในพื้นที่ลดลงไปด้วยเช่นกัน ฐานะความ

เป็นอยู่ประชากรในตำบลพังราดส่วนใหญ่มีฐานะความเป็นอยู่ระดับปานกลาง มีที่ดินทำกินของตนเอง และเช่าเพื่อนบ้านเป็นบางส่วน ตำบลพังราดมีสถานศึกษา คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนวัดเกาะลอยได้ขยายการศึกษาออกไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา (ม.3) ให้บริการแก่เด็กนักเรียนในหมู่บ้านต่าง ๆ และจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด เมื่อปี พ.ศ. 2549 จำนวน 1 แห่ง ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ก็จะไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนา เช่น งานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ กับวัดที่อยู่ใกล้เคียง หรือที่ศาลากลางประจำหมู่บ้าน ตำบลพังราดมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพังราด จำนวน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านเกาะลอย ซึ่งจะบริการตรวจรักษาโรคต่าง ๆ ในขั้นต้น และสถานีอนามัยมีงานด้านทันตกรรมไว้บริการประชาชน เช่น อุดฟัน ถอนฟัน ขูดหินปูน ซึ่งนอกจากประชาชนจะมาใช้บริการแล้ว สถานีอนามัยยังบริการให้คำแนะนำต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับด้านการวางแผนครอบครัว การป้องกันโรคติดต่อ เช่น โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก เป็นต้น (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 4-5)

ซึ่งทำให้ประชาชนตำบลพังราด มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและรักษาสุขภาพมากขึ้น นอกจากนั้นแล้ว ประชาชนยังต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลประจำอำเภอ และที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดระยอง หรือจังหวัดจันทบุรี ด้านการอนามัยและสุขภาพพบว่ามีปัญหาเรื่องสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ชุมชนของตำบลพังราดเป็นชุมชนที่ตั้งเป็นกลุ่มบริเวณริมถนน และกระจายตัวอยู่ตามพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีเส้นทางถนนตัดผ่านทุกหมู่บ้าน และจากการที่ชุมชนส่วนใหญ่อยู่กันแบบกระจายตัว ประชาชนจึงมีความร่วมมือหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการดูแลทรัพย์สินและความปลอดภัยเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน คณะกรรมการหมู่บ้านเข้มแข็งฯ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและตำรวจทุกหมู่บ้าน คอยดูแลความปลอดภัยของประชาชนอย่างต่อเนื่องอีกด้วย (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 5)

โดยส่วนมากแล้วในพื้นที่ของตำบลพังราด เป็นชุมชนเกษตรกรรม บุคคลที่มีความสำคัญในการพัฒนาและการตัดสินใจ ได้แก่ เกษตรกรที่มีฐานะปานกลาง ผู้นำกลุ่มเกษตร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด และเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ในการพัฒนาและการตัดสินใจของชุมชนตำบลพังราดนั้น แม้จะขึ้นอยู่กับผู้นำกลุ่มต่าง ๆ แล้ว ผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการพัฒนานั้นก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ใช้ในการตัดสินใจอีกด้วย ตำบลพังราดมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 41.77 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 26,106 ไร่ ตำบลพังราดประกอบด้วยหมู่บ้านจำนวน 8 หมู่บ้าน ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 5)

1. หมู่ที่ 1 บ้านปากน้ำพังราด
2. หมู่ที่ 2 บ้านท่ากง
3. หมู่ที่ 3 บ้านเกาะลอย

4. หมู่ที่ 4 บ้านพังราด
5. หมู่ที่ 5 บ้านชากใน – ทุ่งเสาธง
6. หมู่ที่ 6 บ้านกลางทุ่ง
7. หมู่ที่ 7 บ้านท่ามะกอก
8. หมู่ที่ 8 บ้านบ่อตาช่อง

ตารางที่ 4 แสดงประเภทจำนวนกิจการอุตสาหกรรม การพาณิชย์ และการบริการ ในเขตพื้นที่ อบต. พังราด

ประเภท	จำนวน (แห่ง)
บ่อน้ำมัน	2
โรงงานอุตสาหกรรม	1
โรงสี	2
ร้านเสริมสวย	7
ร้านซ่อมรถ	7
ร้านค้าย่อย	43
ห้องเช่า	14
ฟาร์มเลี้ยงไก่	2
ฟาร์มเลี้ยงกุ้ง	5
โรงกลึง	1
ร้านรับซื้อของเก่า	1
ขายโลงศพ	1
สถานประกอบการแพทย์	1
ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง	1
เสารับ-ส่งสัญญาณโทรศัพท์	1

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด, 2555 : 6

บริบทของสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกันของทั้งสองแห่ง คือองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีสภาพพื้นที่ทางด้านเศรษฐกิจโดยส่วนมากประชาชนจะประกอบอาชีพที่หลากหลายมีทั้งการทำนา

ทำไร่ ทำสวนผลไม้ ประมงพื้นบ้าน การประกอบกิจการค้าขาย โรงงานอุตสาหกรรมไม่ขยายพารา ทั้งขนาดเล็กและใหญ่จำนวนมาก จึงทำให้การกำหนดนโยบายและการบังคับใช้กฎหมายในด้าน จัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดที่มีพื้นที่เศรษฐกิจโดยส่วนใหญ่ ประชาชนประกอบอาชีพทำนา ทำสวนผลไม้ ประมงพื้นบ้าน ค้าขาย โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก การกำหนดนโยบายและการบังคับใช้กฎหมายยังไม่ค่อยที่จะมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนจะมี รายได้น้อย โดยผู้วิจัยจะได้สรุปเปรียบเทียบประมาณการรายรับ และรายรับจริงในปีปัจจุบันขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสองแห่งเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางเปรียบเทียบข้อมูลการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด และองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน

ประเภท	อบต.ทางเกวียน	ประเภท	อบต.พังราด
1. พื้นที่	23,321 ไร่	1. พื้นที่	26,106 ไร่
2. จำนวนผู้เสียภาษี	1,685 ราย	2. จำนวนผู้เสียภาษี	1,498 ราย
3. ลูกหนี้ภาษีคงค้าง	84 ราย	3. ลูกหนี้ภาษีคงค้าง	233 ราย

จากตารางที่ 5 องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีพื้นที่ 23,321 ไร่ มีจำนวนผู้เสียภาษี 1,685 ราย มีลูกหนี้ภาษีคงค้าง 84 ราย และในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นมีพื้นที่ 26,106 ไร่ มีจำนวนผู้เสียภาษี 1,498 ราย มีลูกหนี้ภาษีคงค้าง 233 ราย จะพบว่าจำนวนพื้นที่และจำนวน ผู้เสียภาษีของทั้งสองแห่งนั้นแตกต่างกันไม่มากนัก จะแตกต่างกันตรงที่จำนวนลูกหนี้ภาษีคงค้าง ที่แตกต่างกันหลายเท่าตัว

ตารางที่ 6 ตารางเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด

ประเภท	อบต.ทางเกวียน		ประเภท	อบต.พังราด	
	ประมาณการ	รายรับจริง		ประมาณการ	รายรับจริง
1. ภาษีโรงเรือน และ ที่ดิน	979,000.00	1,214,202.00	1. ภาษีโรงเรือน และที่ดิน	350,000.00	239,941.17
2. ภาษีบำรุง ท้องที่	137,000.00	124,729.94	2. ภาษีบำรุง ท้องที่	80,000.00	45,205.84
3. ภาษีป้าย	77,000.00	96,959.00	3. ภาษีป้าย	40,000.00	15,425.00

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. 2555 : 7

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. 2555 : 13

จากตารางที่ 6 องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน ได้ตั้งประมาณการรายรับภาษีโรงเรือน และที่ดินไว้ 979,000.00 บาท รายรับจริง 1,214,202.00 บาท ภาษีบำรุงท้องที่ตั้งประมาณการไว้ 137,000.00 บาท รายรับจริง 124,729.94 บาท ภาษีป้ายตั้งประมาณการไว้ 77,000.00 บาท รายรับจริง 96,959.00 บาท ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ได้ตั้งประมาณการรายรับภาษีโรงเรือน และที่ดินไว้ 350,000.00 บาท รายรับจริง 239,941.17 บาท ภาษีบำรุงท้องที่ที่มีการตั้งประมาณการไว้ 80,000.00 บาท รายรับจริง 45,205.84 บาท ภาษีป้ายตั้งประมาณการไว้ 40,000.00 บาท รายรับจริง 15,425.00 บาท จะพบว่าประมาณการที่ได้ตั้งไว้ของภาษีในแต่ละประเภทนั้นแตกต่างกันเป็นอย่างมาก องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนถึงแม้ว่าจะมีจำนวนพื้นที่และจำนวนผู้ชำระภาษีที่น้อยกว่า แต่ก็ได้ตั้งประมาณการรายรับไว้สูงมากและก็สามารถจัดเก็บภาษีได้เกินกว่าประมาณการที่ได้ตั้งไว้ โดยที่มีลูกหนี้ภาษีค้างน้อยมาก จึงอยากทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีปัจจัยและมาตรการอะไรบ้างที่ทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เกินกว่าที่ได้ตั้งประมาณการเอาไว้มาก

เมื่อเทียบองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดที่มีจำนวนพื้นที่และจำนวนผู้เสียภาษีที่มากกว่า แต่กลับตั้งประมาณการรายรับไว้ต่ำกว่าและในการจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทก็ยังไม่สามารถจัดเก็บได้ตามประมาณการที่ได้ตั้งไว้ โดยยังมีลูกหนี้ภาษีค้างเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถจัดเก็บได้จึงทำให้อยากทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดได้ใช้ปัจจัยและมาตรการอะไรบ้างจึงทำให้ไม่สามารถตั้งประมาณการให้เพิ่มขึ้นได้และยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมาย

ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงต้องการทราบว่า จะมีปัจจัยหรือมาตรการใดบ้างที่จะสามารถนำมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ให้ประสบความสำเร็จและสามารถที่จะนำอากรรายได้จากภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองมาใช้ในการจัดการในด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น การปรับปรุงและซ่อมแซมถนน การจัดทำระบบประปาหมู่บ้าน การปรับปรุงระบบไฟฟ้าแสงสว่าง เป็นต้น เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

จากการลงพื้นที่ของผู้วิจัยในการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ผู้วิจัยได้กำหนดปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีออกเป็น 6 ปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน
2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

3. ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
4. ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ
5. ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน
6. ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง จำนวน 2 แห่ง คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์กรบริหารส่วนตำบลพังราด โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ปรากฏว่ามีปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดสอดคล้องกับผลการสนทนากลุ่ม ดังนี้

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายจำเนียร จุลเจือ นายกองค์กรบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

จะต้องมีการกำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีในแต่ละปีงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง โดยให้เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีการจัดทำแผนการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลประจำปี เช่น การรับชำระภาษีนอกสถานที่ การรับชำระทางไปรษณีย์ การออกหน่วยบริการเคลื่อนที่ มีการประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ประชาชนรับทราบ มีการตรวจสอบรายการทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมให้ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นปัจจุบัน จัดประชุมชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับภาษี และให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น หรือซักถามข้อสงสัย อำนวยความสะดวก สร้างความประทับใจแก่ประชาชน ผู้มาเสียภาษีที่สำนักงาน ต้องมีการปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้เป็นปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษี รักษามาตรฐานการจัดเก็บภาษีอากร และพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการจัดเก็บภาษีใช้มาตรการบังคับจัดเก็บภาษีกรณีผู้หลีกเลี่ยงไม่ชำระภาษี เช่น การฟ้องคดี การยึด / อายัด และขายทอดตลาด ตามที่กฎหมายกำหนด ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกองค์กรบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีประจำปี และใช้มาตรการในทางกฎหมายต่าง ๆ บังคับในการจัดเก็บภาษี ...” (จำเนียร จุลเจือ. สัมภาษณ์.

2557)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายณพรัตน์ ธนะศรี ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

แนวนโยบายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี คือการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สินให้แล้วเสร็จ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและฐานข้อมูลต้องมีความสมบูรณ์เป็นปัจจุบันพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา และเพิ่มศักยภาพบุคลากรโดยให้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นประจำทุกปี ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดทำระบบแผนที่ภาษีและนำมาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนให้ทราบถึงหน้าที่ในการชำระภาษีให้กับท้องถิ่นทางวิทยุท้องถิ่น ป้ายประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน เวทีประชาคมต่าง ๆ สื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ จนถึงนโยบายเคาะประตูบ้านให้ความรู้เรื่องภาษีท้องถิ่น ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การที่จะจัดเก็บภาษีให้ได้ตามเป้าหมายจะต้องจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้เสร็จเรียบร้อย พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลาเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษี...” (นพรัตน์ ธานีศรี. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นางโสพิศ อະดิชาคะโร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรที่จะต้องปรับปรุงโครงสร้างฐานข้อมูลภาษีให้เป็นระบบ โดยการนำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเข้ามาใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้ทำให้การจัดเก็บภาษีได้ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นธรรม ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และควรที่จะปรับปรุงระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีของท้องถิ่นให้ทันสมัย ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางในการจัดเก็บภาษีไปในทิศทางเดียวกัน และควรมีมาตรการจูงใจในการให้ประชาชนเต็มใจชำระภาษี เช่น จัดทำโครงการแจกรางวัลหรือแจกของที่ระลึก เช่น แก้วน้ำ กระเป๋า ต้องมีการจัดฝึกอบรมหรือส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดเก็บภาษีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้ผู้อำนวยการกองคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...เราควรที่จะต้องปรับปรุงโครงสร้างฐานข้อมูลผู้เสียภาษี ให้เป็นระบบเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานและควรมีมาตรการจูงใจในการให้ประชาชนเต็มใจชำระภาษี ต้องมีการจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดเก็บภาษีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ...” (โสพิศ อະดิชาคะโร. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นายเอนก ผ่องแผ้ว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

เราจะต้องปรับปรุงแผนการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี ควรเน้นในเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเสียดายของประชาชน ให้ความรู้ความเข้าใจในประโยชน์จากการเสียดายของประชาชนว่าจะส่งผลดีต่อสังคมและท้องถิ่นและจะต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงหน้าที่จะต้องชำระภาษีให้กับท้องถิ่นและมีการติดตามการทำงานของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องในการคิดคำนวณภาษีเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบและให้ความเป็นธรรมกับประชาชนในการเสียดายให้เจ้าหน้าที่ทำการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอเพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าที่ตั้งไว้ การจัดสรรงบประมาณในการนำมาบริหารจัดการด้านการพัฒนางานจัดเก็บภาษียังไม่เพียงพอ ควรเน้นในเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเสียดายของประชาชน...” (เอนก ผ่องแผ้ว. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นางสายชล ชูวรรณ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ได้จัดทำโครงการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ไว้เพื่อรองรับสำหรับประชาชนที่ไม่สะดวกในการที่จะมาชำระภาษีที่สำนักงาน อบต.เป็นประจำทุกปี และยังได้มีโครงการที่จะจัดส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษี เพราะจะทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...การตอบสนองความต้องการและการให้บริการที่ดีกับประชาชนเป็นหัวใจสำคัญ ที่จะทำให้การจัดเก็บภาษีท้องถิ่นมีประสิทธิภาพมากที่สุด...” (สายชล ชูวรรณ. สัมภาษณ์. 2557)

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีการจัดทำแผนการจัดเก็บภาษีเป็นประจำทุกปี เพื่อนำมาใช้ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น แต่ก็ทำได้ค่อนข้างยากเนื่องจากผู้นำชุมชนและประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดเก็บภาษี ขาดการประชุมร่วมกันทุกฝ่ายในการวางแผนเพื่อการจัดเก็บภาษีระดับตำบล ไม่มีการประชุมในเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการวางแผน ไม่มีการเก็บข้อมูลภาคสนาม ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่จะใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีได้อย่างมี ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...การขาดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชนและประชาชนผู้มีหน้าที่เสียดาย ทำให้ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียดาย...” (จันทร์จิรา วารนิช. สัมภาษณ์. 2557)

จะพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสองแห่งนั้น ถึงแม้ว่ามีนโยบายและแนวทางในการบริหารงานที่คล้ายคลึงกันตามข้อบังคับของระเบียบและกฎหมายที่ได้กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์การชาระภาษี การให้ความรู้และความสำคัญของการเสียภาษี การจัดระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการฐานข้อมูล และลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลผู้เสียภาษี จะพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนนั้นมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างมากเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมในเรื่องของงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ในด้านสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านทักษะและประสบการณ์ในการบริหารงาน ด้านความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่เสร็จเรียบร้อยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ โดยมีรางวัลระดับประเทศของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รางวัลที่ 2 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดกลางที่มีความพยายามในการจัดเก็บภาษีประจำปี 2547

ซึ่งแตกต่างกับองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี อาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนยังมีรายได้น้อยหรืออาจจะเป็นเพราะสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นเป็นที่ราบลุ่มเหมาะกับการทำนา มีพื้นที่ทำการเกษตร ทำสวน ทำไร่ ค่าขายบ้างเล็กน้อย จึงทำให้ไม่มีงบประมาณมาใช้ในการบริหารจัดการที่เพียงพอ ยังไม่มีความพร้อมในด้านวัสดุและอุปกรณ์ ในด้านของทักษะและประสบการณ์ในการบริหารงานและยังไม่สามารถจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นได้ ทำให้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลของผู้ที่เสียภาษีได้ทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียังคงต่ำไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ นายจำเนียร จุลเจือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ทางคณะผู้บริหารได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและได้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนางานจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพและสามารถนำมาบริหารจัดการด้านการพัฒนาการจัดเก็บภาษีได้อย่างเพียงพอและยังได้จัดสรรงบประมาณในการอบรมเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดการจัดเก็บภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...งานจัดเก็บภาษีมีความสำคัญมากจึงได้จัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอ มีการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษี...” (จำเนียร จุลเจือ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นายพนรัตน์ ณะศรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารจัดการในด้านการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น การจัดทำแผ่นพับ เอกสารหรือป้ายประชาสัมพันธ์ไปติดตั้งไว้ตามหมู่บ้านในพื้นที่ของตำบล ตลอดจนการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย และทางสถานีวิทยุท้องถิ่น ซึ่งการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างดี ทำให้ในปีที่ผ่านมา ๆ มาสามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าโดยเทียบกับข้อบัญญัติที่ตั้งไว้ดังกล่าวให้สัมฤทธิ์ผลของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ในปัจจุบันงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารจัดการในด้านการจัดเก็บภาษีต่าง ๆ และเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินงานการจัดเก็บภาษีได้ตามจำนวนที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้...” (นพรัตน์ ธานีศรี. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวยุพา ศิริพัฒนกุล เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมในการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านการจัดเก็บภาษีได้อย่างเพียงพอต่อการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นในทางด้านการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เช่น การทำป้ายประชาสัมพันธ์ในทุกหมู่บ้าน การทำแผ่นพับ การประชาสัมพันธ์ทางสถานีวิทยุชุมชน การจัดทำโครงการแจกของชำร่วยหรือของที่ระลึกให้กับผู้ที่มาชำระภาษีภายในสามเดือนแรกของปีภาษี เป็นต้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ความพร้อมของงบประมาณในการบริหารจัดการ และการประชาสัมพันธ์การแจกของชำร่วยหรือของที่ระลึกให้กับผู้ที่มาชำระภาษี จะทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...” (ยุพา ศิริพัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นายเอนก ผ่องแผ้ว นายกององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

การที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าที่วางไว้จึงมีผลกับการจัดสรรงบประมาณที่จะนำมาบริหารจัดการด้านการพัฒนาการจัดเก็บภาษี หรือการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรในการเข้ารับการฝึกอบรมการจัดเก็บภาษี ซึ่งในปีงบประมาณต่อไปทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดจะต้องมีการเพิ่มงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้เพียงพอ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ดียิ่งขึ้น ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...การจัดสรรงบประมาณด้านการพัฒนางานจัดเก็บภาษีไม่เพียงพอ ซึ่งเรามีแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ไม่ว่าจะเป็นทางด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี...” (แอนก ผ่องแผ้ว. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวชล ยูวรรณ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ผู้บริหารท้องถิ่นขาดความเชี่ยวชาญด้านการจัดเก็บภาษี การให้คำแนะนำและการเป็นที่ปรึกษาที่ดี งบประมาณที่มีจำกัดไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ จึงทำให้ในรอบปีที่ผ่านมาจัดเก็บภาษีไม่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...อุปสรรคที่สำคัญที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ การที่ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร และไม่มียงบประมาณในด้านการจัดทำโครงการแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ทำให้ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลของผู้เสียภาษีได้ครบทุกราย...” (สายชล ยูวรรณ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ในปัจจุบันนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นยังไม่มียงบประมาณที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการผู้บริหารควรที่จะจัดสรรงบประมาณทางด้านการจัดเก็บภาษีให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการศึกษาสัมพันธ์ต่าง ๆ ทางด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรให้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดเก็บภาษี เช่น โปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่ใช้ในการจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีทั้งหมดซึ่งง่ายต่อการสืบค้นและสามารถแบ่งเบาภาระงานของบุคลากรในการจัดเก็บภาษีได้เป็นอย่างมาก จะทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมาก ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ควรเพิ่มงบประมาณในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี...” (จันทร์จิรา วารนิช. สัมภาษณ์. 2557)

จะพบว่าในด้านของงบประมาณนั้นมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมและเพียงพอของงบประมาณในด้านการจัดเก็บภาษี ในด้านการ

ประชาสัมพันธต่าง ๆ ในด้านของวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ ทั้งด้านของเทคโนโลยีใหม่ ๆ หรือโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี แต่ในส่วนของการจัดการบริหารส่วนตำบลพียงรายนั้นงบประมาณมีไม่เพียงพอ ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ ในด้านของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี เช่น การจัดทำแผนภาษีและทะเบียนทรัพย์สินนั้นผู้บริหารยังไม่ค่อยให้ความสำคัญมากเท่าที่ควร จึงทำให้ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษียลดลงเพราะว่าไม่สามารถสืบค้นข้อมูลของผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีได้ครบถ้วนทุกราย

3. ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

จากการสัมภาษณ์ นายจำเนียร จุลเจือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ มีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานของผู้ชำระภาษีที่ได้แยกเป็นหมวดหมู่ตามตัวอักษรเพื่อที่จะได้ง่ายต่อการหยิบใช้งานและยังได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการข้อมูลผู้เสียภาษีจำนวนมากจะช่วยให้ปฏิบัติงานได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการนำไปใช้งาน ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน ลดต้นทุนการบริหารข้อมูลและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้กับบุคลากร ซึ่งจะส่งผลให้งานจัดเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพมาก และจัดเก็บได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...สถานที่ที่มีเพียงพอต่อการให้บริการและอุปกรณ์ที่สำคัญ คือ การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่สามารถประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน และจัดเก็บได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ ...” (จำเนียร จุลเจือ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางโสพิศ อะติชาคะโร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมทั้งในด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ มีการจัดทำบัตรคิวสำหรับผู้ชำระภาษี มีการจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วให้แก่ผู้ชำระภาษี จัดให้มีเจ้าหน้าที่ไว้บริการหรือให้คำแนะนำอย่างเพียงพอ มีป้ายบอกสถานที่ ป้ายบอกงานแต่ละงานอย่างชัดเจน มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและถูกต้อง ผู้นำ

หรือผู้บริหารท้องถิ่นนักธุรกิจที่มีชื่อเสียงเป็นตัวอย่างในการชำระภาษีตามกำหนดและถูกต้อง มีการณรงค์ให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับประโยชน์ของการเสียภาษีต่าง ๆ ว่ามีประโยชน์อย่างไรกับประชาชน ประเมินภาษีอย่างเป็นธรรม และประชาชนสามารถชำระภาษีได้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนยังได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มาเป็นเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการข้อมูลจำนวนมาก โดยเฉพาะข้อมูลในเชิงพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต่อการปฏิบัติในงานจัดเก็บภาษีการนำเครื่องมือที่มีความทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานจะช่วยผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้ด้วยความสะดวกรวดเร็ว และง่ายต่อการนำไปใช้ ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน ลดต้นทุนการบริหารข้อมูลและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้กับบุคลากร การเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อความต้องการในการทำงาน และแยกงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินออกจากงานอื่น เพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูล และเป้าหมายของการดำเนินการงานจัดเก็บภาษีต้องมีการจัดเก็บภาษีให้ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 หรือร้อยละ 15 จนถึงยอดเต็มที่ได้ตั้งประมาณการไว้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์จะเป็นสิ่งที่สำคัญในการให้บริการกับประชาชนและการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนางานจัดเก็บภาษีขององค์กร...” (โสพิศ อะติชชะโร. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวยุพา ศิริพัฒนกุล เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

เราความพร้อมทั้งในด้านของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการงานการจัดเก็บภาษีไม่ว่าจะเป็นสถานที่ในการรองรับผู้ที่จะมาชำระภาษี มีการจัดทำตัวอย่างรูปแบบและขั้นตอนในการกรอกแบบฟอร์มการชำระภาษี มีการจัดโต๊ะเก้าอี้ น้ำดื่มให้เพียงพอกับประชาชนผู้มารับบริการ พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำในขั้นตอนต่าง ๆ และเรายังได้นำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องในการบริหารจัดการฐานข้อมูลผู้เสียภาษีจำนวนมากและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้กับบุคลากร การเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อความต้องการในการทำงาน และแยกงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินออกจากงานอื่น เพื่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูล และเพื่อความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดเก็บภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วและถูกต้องในการบริหารจัดการฐานข้อมูลผู้เสียภาษีจำนวนมาก...” (ยุพา ศิริพัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นายเอก ผ่องแผ้ว นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดได้จัดเตรียมความพร้อมในด้านของสถานที่ในการให้บริการกับประชาชนผู้มาชำระภาษี เช่น โຕ้ะ เก้าอี้ วรรณสาร ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์มการชำระภาษี ส่วนงบประมาณในด้านของการประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนได้รับทราบถึงเวลาในการชำระภาษี และในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ก็ยังมีไม่เพียงพอต่อการใช้งานในด้านของการจัดเก็บภาษี ในส่วนของงบประมาณในการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของผู้ชำระภาษีก็ยังจัดทำไม่แล้วเสร็จ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนของข้อมูลข้อมูลที่ได้ไม่เป็นปัจจุบัน ทำให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งประมาณการไว้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัจจุบันวัสดุอุปกรณ์ยังไม่เพียงพอและล้าหลัง ยากต่อการใช้งาน ทำให้ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษิล่าช้าตามไปด้วย ...” (เอก ผ่องแผ้ว. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางธัญญลักษณ์ อายุยืน เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีรักษาการแทนหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นมีความพร้อมในด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกให้บริการประชาชนเป็นอย่างดีมีที่นั่งรอรับบริการ โຕ้ะกรอกเอกสารและแบบฟอร์มต่าง ๆ มีมุมหนังสือสำหรับผู้มาใช้บริการ แต่ในด้านของวัสดุและอุปกรณ์ของทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และที่ใช้งานอยู่ก็มีอายุการใช้งานนานกว่า 4 ปี โปรแกรมแผนที่ภาษีที่ใช้อยู่ก็ใช้งานไม่ได้ และไม่เป็นปัจจุบันและล้าหลัง ยากต่อการใช้งาน ทำให้ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษิล่าช้าตามไปด้วย และส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะใช้คอมพิวเตอร์ในงานอื่น ๆ ทำให้ไม่สามารถแยกวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในงานจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินใช้หลายงานไม่ได้ ต้องแยกสัดส่วนในงานจัดเก็บภาษีออกจากงานอื่น เพื่อลดปัญหาในการจัดเก็บภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และที่ใช้งานอยู่ก็มีอายุการใช้งานนานกว่า 4 ปี โปรแกรมแผนที่ภาษีที่ใช้อยู่ก็ใช้งานไม่ได้ ...” (ธัญญลักษณ์ อายุยืน. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด นั้นมีความพร้อมในด้านของสถานที่ในการให้บริการประชาชน แต่ในส่วนทางด้านวัสดุอุปกรณ์นั้นยังไม่มีความพร้อม คอมพิวเตอร์ที่มีใช้ส่วนใหญ่ล้าสมัย ไม่เพียงพอต่อการใช้งานและส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกันหลายงาน โปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่ใช้อยู่ก็ใช้งานไม่ได้ ฐานข้อมูลผู้เสียภาษีไม่เป็นปัจจุบันทำให้เกิดปัญหาในการเรียกใช้ข้อมูล เมื่อพิจารณาจากภาระงานการจัดเก็บภาษีคงต้องให้ผู้บริหารเพิ่มวัสดุและอุปกรณ์ให้มากกว่านี้ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานจัดเก็บภาษีและเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีได้อีกด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่งานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะใช้คอมพิวเตอร์ในงานอื่น ๆ ด้วย ทำให้ไม่สามารถแยกวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินใช้ร่วมกันหลายงานไม่ได้ ต้องแยกงานจัดเก็บภาษีออกจากงานอื่น เพื่อลดปัญหาในการจัดเก็บภาษี...” (จันทร์จิรา วารนิช. สัมภาษณ์. 2557)

จะเห็นได้ว่าความพร้อมในด้านของสถานที่นั้นทั้งสองแห่งมีความพร้อมในด้านของสถานที่การให้บริการกับประชาชนผู้มาเสียภาษีได้เป็นอย่างดี แต่ก็แตกต่างกันในเรื่องของวัสดุและอุปกรณ์ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเวียงใต้มีการจัดเตรียมในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานซึ่งช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการบริหารจัดการข้อมูลจำนวนมาก ช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน ลดต้นทุนการบริหารข้อมูลและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้กับบุคลากร การเพิ่มจำนวนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้เพียงพอต่อความต้องการในการทำงาน และแยกงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินออกจากงานอื่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูล และเป้าหมายของการดำเนินการงานจัดเก็บภาษีต้องมีการจัดเก็บภาษีให้ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 หรือร้อยละ 15 จนถึงยอดเต็มที่ได้ตั้งประมาณการไว้

แต่ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด นั้นยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และที่ใช้งานอยู่มีอายุการใช้งานนานกว่า 4 ปี โปรแกรมแผนที่ภาษีที่ใช้อยู่ก็ใช้งานไม่ได้ และไม่เป็นปัจจุบันและล้าหลังยากต่อการใช้งาน ทำให้ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษิล่าช้าตามไปด้วย และไม่สามารถแยกวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในงานจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินจะใช้หลายงานไม่ได้ ต้องแยกสัดส่วนในงานจัดเก็บภาษีออกจากงานอื่น เพื่อลดปัญหาในการจัดเก็บภาษี

4. ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

จากการสัมภาษณ์ นายพนรัตน์ ธนะศรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ระบบการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยระบบสายการบังคับบัญชาที่สลับซับซ้อน รวมถึงขั้นตอนการทำงานที่ขาดความยืดหยุ่นไม่กระชับ และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการจัดเก็บภาษีที่ไม่เอื้อต่อการทำงานในยุคปัจจุบัน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน ได้มีการมอบอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีกองคลัง ทุกคนได้ตัดสินใจเรียงไปตามลำดับชั้น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการและการแก้ไขปัญหาของประชาชนที่มาชำระภาษี โดยการลดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานดั้งเดิมที่ยุ่งยากซับซ้อนและสร้างกรอบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ด้วยการให้ความสำคัญความพึงพอใจกับลูกค้าหรือประชาชนเป็นอันดับแรก โดยยึดการตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ระบบการบริหารจัดการที่มีสายการบังคับบัญชาสลับซับซ้อน รวมถึงขั้นตอนการทำงานที่ขาดความยืดหยุ่นไม่กระชับและไม่เอื้อต่อการทำงานในยุคปัจจุบัน ด้วยสร้างกรอบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ ด้วยการให้ความสำคัญกับประชาชนเป็นหลัก...” (นพรัตน์ ธนะศรี. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางโสพิศ อะดิชาคะโร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ส่วนใหญ่บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนจะมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นอยู่แล้ว ได้มีการจัดระบบงานจัดเก็บภาษี การวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดวิธีการและมาตรการจูงใจ เพื่อให้งานจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุตามประมาณการที่ได้ตั้งไว้ การแสดงขั้นตอนและวิธีการเสียภาษี การบริการรับชำระภาษีอย่างเต็มใจยิ้มแย้มแจ่มใส การลดขั้นตอนและกระบวนการทำงานให้น้อยลงเพื่อให้ประชาชนได้มีความพึงพอใจอยากที่มาชำระภาษี นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการจัดเก็บภาษีและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรืออุปสรรคข้อขัดข้องของการดำเนินงานและเมื่อเกิดปัญหาจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขเป็นการด่วน ในส่วนของเอกสารก็จะมีการจัดทำเป็นหมวดหมู่และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการ

เสียภาษีแล้ว เจ้าหน้าที่ก็ทำการตรวจสอบจำนวนผู้เสียภาษีและผู้หลบเลี่ยงภาษีเพื่อที่จะได้รับดำเนินการติดตามทวงถาม ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ส่วนใหญ่บุคลากรในหน่วยงานจะมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีอยู่แล้ว และยังสามารถลดขั้นตอนและกระบวนการทำงานให้น้อยลง นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ ...” (โสพิศ อะดิษาคะโร. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวยุพา ศิริพัฒนกุล เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ส่วนใหญ่บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนจะมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นอยู่แล้ว ได้มีการจัดระบบงานจัดเก็บภาษี การวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดวิธีการและมาตรการจูงใจ เพื่อให้งานจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุตามประมาณการที่ตั้งไว้ โดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์เชิญชวน การจัดทำหนังสือเวียนเพื่อแจ้งให้ผู้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีได้ทราบล่วงหน้าทุกรายตามแบบที่ทางราชการกำหนด การแสดงขั้นตอนและวิธีการเสียภาษีการบริการรับชำระภาษีอย่างเต็มที่ การตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีทุกราย การตรวจสอบจำนวนและรายชื่อผู้หลบเลี่ยงภาษีและทำการติดตามทวงถาม การลดขั้นตอนและกระบวนการทำงานให้น้อยลง นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการจัดเก็บภาษีและการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรืออุปสรรคข้อขัดข้องของการดำเนินงานและเมื่อเกิดปัญหาจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขเป็นการด่วน ผู้บริหารได้อธิบายในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่อยู่แล้ว และเมื่อมีผู้มาเสียภาษีพนักงานก็จะคอยให้บริการด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส แนะนำวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ อำนวยความสะดวกกับประชาชนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ในส่วนของเอกสารก็จะมีการจัดทำเป็นหมวดหมู่และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการเสียภาษีแล้ว เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบจำนวนผู้เสียภาษีและผู้หลบเลี่ยงภาษีเพื่อที่จะได้รับดำเนินการติดตามทวงถาม ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การวางแผนและขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้งานจัดเก็บภาษีนั้นเกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามประมาณการที่ได้ตั้งไว้ โดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์เชิญชวน การจัดทำหนังสือเวียนเพื่อแจ้งให้ผู้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีได้ทราบล่วงหน้าทุกรายตามแบบที่ทางราชการ...” (ยุพา ศิริพัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวชล ยุววรรณ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ได้มีนโยบายเตรียมความพร้อมในการออกให้บริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยได้กำหนดแนวนโยบายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไว้อย่างเป็นขั้นเป็นตอนที่ชัดเจนกำหนดกรอบหน้าที่ในการปฏิบัติงานกำหนดรูปแบบการให้บริการที่กระชับรวดเร็ว ดำเนินการประชาสัมพันธ์การให้บริการกับประชาชนในท้องถิ่นกำหนดภาระงานให้เจ้าหน้าที่ออกบริการตามแผนการจัดเก็บภาษีเพื่อให้ประชาชนได้รับความสะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดได้จัดทำโครงการนี้เป็นประจำทุกปี ทำให้การจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น และมีการประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานตามห้วงระยะเวลาการจัดเก็บภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...การกำหนดกรอบหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่กระชับรวดเร็ว และนโยบายในการออกให้บริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษี เป็นการตอบสนองความต้องการและทำให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษีจะทำให้การจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น...” (สายชล ยุววรรณ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางชญัญลักษณ์ อายุยืน เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีรักษาการแทนหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ยังมีระบบการให้บริการที่ยังไม่ดีพอทำให้เกิดความล่าช้าและประชาชนมานั่งรอกการให้บริการเป็นเวลาค่อนข้างนาน เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่มีการชี้แจงขั้นตอนการชำระภาษีให้ประชาชนทราบอย่างละเอียด เอกสารการประชาสัมพันธ์มีไม่เพียงพอ เอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ มีรายละเอียดมากเกินไปทำให้การบริการล่าช้า มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อนยุ่งยากในการยื่นแบบเพื่อชำระภาษี ซึ่งทางนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดได้เน้นย้ำให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้ศึกษาหาความรู้ในเรื่องการจัดเก็บภาษีให้มีความชำนาญสามารถตอบข้อซักถามจากประชาชนได้ทันที เน้นการให้บริการด้วยหัวใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส หากมีปัญหาอุปสรรคที่ไม่สามารถแก้ไขได้ให้นำเรียนผู้บังคับบัญชาในระดับที่สูงขึ้นไปเพื่อหาแนวทางการแก้ไขต่อไป ดังคำให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ระบบการให้บริการที่ไม่ดีพอทำให้เกิดความล่าช้า และประชาชนมานั่งรอกการให้บริการเป็นเวลาค่อนข้างนาน จะต้องสร้างกรอบและวิธีการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ โดยยึดการตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก...” (ชญัญลักษณ์ อายุยืน. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าหน้าที่งานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความมีทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ในด้านการจัดเก็บภาษี คือ ด้านบุคลากรจะเป็นปัญหามากที่สุดเพราะว่าพนักงานเจ้าหน้าที่บางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ ขาดการรายงานปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้หัวหน้าและผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาพร้อมกันจึงทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานโดยยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัดที่มีกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่ยุกยักซับซ้อนจึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่งานจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...สายงานการบังคับบัญชาที่สลับซับซ้อนทำให้ข้อมูลเกิดความผิดพลาดและความคลาดเคลื่อน ซึ่งนับเป็นปัญหาที่ต้องทำการปฏิวัติการทำงานด้วยการให้ความสำคัญกับลูกค้าหรือประชาชนเป็นหลัก...” (จันทร์จิรา วารนิช, สัมภาษณ์, 2557)

จะพบว่าในด้านของทักษะและประสบการณ์ในการบริหารงานนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงโดยในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน ส่วนใหญ่บุคลากรในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนจะมีประสบการณ์ในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นอยู่แล้ว ได้มีการจัดระบบงานจัดเก็บภาษี การวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดวิธีการและมาตรการจูงใจเพื่อให้งานจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและบรรลุตามประมาณการที่ได้ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการจัดเก็บภาษีและการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรืออุปสรรคข้อขัดข้องของการดำเนินงานและเมื่อเกิดปัญหาจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขเป็นการด่วน ซึ่งผู้บริหารได้ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ แนะนำวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ อำนวยความสะดวกกับประชาชนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ในส่วนของเอกสารก็จะมีการจัดทำเป็นหมวดหมู่และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีการตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการเสียภาษีแล้ว เจ้าหน้าที่ก็จะทำการตรวจสอบจำนวนผู้เสียภาษีและผู้หลบเลี่ยงภาษีเพื่อที่จะได้รับดำเนินการติดตามทวงถามต่อไป

แต่ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จากประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมา จะพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ในด้านการจัดเก็บภาษี คือ ด้านบุคลากรจะเป็นปัญหามากที่สุดเพราะว่าพนักงานเจ้าหน้าที่บางคนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบ

การปฏิบัติงานโดยยึดถือระเบียบ กฎเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัดที่มีกระบวนการ และขั้นตอนการทำงานที่ยุ่งยากซับซ้อนจึงทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้

5. ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

จากการสัมภาษณ์ นางโสพิศ อะติชาคะโร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหาร ส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียน ทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ในการจัดทำงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนที่แม่บท การลงพื้นที่ เก็บข้อมูลภาคสนาม การลงฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งในทุกขั้นตอนนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทำการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพราะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดเก็บภาษี ซึ่งถ้าหน่วยงานมีโปรแกรมนี้แล้วจะสามารถทำให้องค์กร บริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ จะลดข้อโต้แย้งของภาษีลง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โปร่งใส แน่นนอน และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารงานด้านอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ด้วย ดังคำ ให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การจัดทำโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเสร็จเรียบร้อยแล้วทุกขั้นตอน และได้ทำการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานตลอดเวลา ซึ่งจะทำให้ฐานข้อมูล ผู้ชำระภาษีมีความแม่นยำและเที่ยงตรงสูงในการประเมินภาษีประชาชนสามารถตรวจสอบได้...” (โสพิศ อะติชาคะโร, สัมภาษณ์, 2557)

จากการสัมภาษณ์ นายคมกฤษ อิมโอยฐ์ นายช่างโยธาธิการและการแทนผู้อำนวยการ กองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำ แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้จัดทำงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพราะงานแผนที่ภาษีและ ทะเบียนทรัพย์สินเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีให้ได้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นธรรมด้วย เพราะฉะนั้นเราสามารถที่จะมองได้ว่าตรงไหนที่เราจัดเก็บแล้วตรงไหนที่เรายังไม่ได้จัดเก็บ ต้องมี การลงสำรวจพื้นที่ เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลครบถ้วน ถูกต้องและเป็นธรรม และถ้ามีเครื่องมืออันนี้ แล้วจะช่วยให้องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมาก ยิ่งขึ้น เพราะว่าแผนที่ภาษีเมื่อทำเสร็จแล้วจะสามารถทำทะเบียนทรัพย์สินได้เลย โดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ในการจัดทำแผนที่ภาษีและ

ทะเบียนทรัพย์สินด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเราเรียกว่า GIS ซึ่งย่อมาจาก Geographic Information System ซึ่งเป็นโปรแกรมซอฟต์แวร์ฟรีของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับโปรแกรมอื่นได้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการจัดเก็บภาษี และเรื่องการบริการสาธารณะอื่น ๆ ในการบริหารงานก็สามารถทำได้หมด และควรมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไว้แหล่งเดียวกันเพื่อความสะดวก รวดเร็ว และถูกต้องในการประมวลผลข้อมูล และเกิดความเที่ยงตรงในการประเมินภาษี ซึ่งถ้าหน่วยงานมีโปรแกรมนี้แล้วจะสามารถทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพข้อได้เปรียบของภาษีจะลดลง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ โปร่งใสแน่นอน และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารงานด้านอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ด้วย ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้เสียภาษีไว้ใน โปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ไว้แหล่งเดียวหรือฐานข้อมูลเดียว จึงทำให้การประมวลผลข้อมูลหรือเรียกดูข้อมูลทำได้รวดเร็วทันทั่วถึง ไม่ต้องเสียเวลาในการประมวลผลข้อมูลนาน และมีความแม่นยำและเที่ยงตรงสูงในการประเมินภาษี...” (คมกฤษ อัมโษษฐ์. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวยุพา ศิริพัฒนกุล เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้มีการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาษีเสร็จสมบูรณ์แล้ว ตั้งแต่การเก็บข้อมูลภาคสนาม การจัดทำแผนที่แม่บท มีการบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา และองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นประจำทุกปี และควรมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไว้แหล่งเดียวกันเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องในการประมวลผลข้อมูล และเกิดความเที่ยงตรงในการประเมินภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...การจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาษีเสร็จสมบูรณ์แล้ว และมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา...” (ยุพา ศิริพัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางรัชฎาภรณ์ อายุยืน เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีรักษาการแทนหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความร่วมมือในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ยังไม่ได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินอย่างจริงจังทำให้มีฐานข้อมูลผู้เสียภาษีที่ไม่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน อีกทั้งการจัดทำต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินงาน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลพังราดมีรายได้น้อยมากเมื่อเทียบกับองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ และบุคลากรก็มีไม่เพียงพอ ที่มีอยู่ไม่สามารถทำงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินได้ เพราะการจัดทำแผนที่ภาษีจะต้องมีเจ้าหน้าที่ร่วมกันหลายฝ่าย เช่น นายช่างโยธาหรือช่างสำรวจ ปลัด เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล การออกสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่ ยังไม่ได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ดินเพื่อขอข้อมูลในการเปลี่ยนแปลงโอน/ย้ายเจ้าของที่ดิน เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ ทำให้ไม่สามารถทราบข้อมูลผู้เสียภาษีได้อย่างชัดเจนถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ดังคำให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัญหาทางด้านงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เพียงพอในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการ...” (ชัยญาติภรณ์ อายุยี่สิบ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นายปฐพี เจริญสุข หัวหน้าส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดยังไม่ได้นำเอาระบบงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากมักประสบปัญหาในเรื่องของข้อมูลขาดความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินยังไม่มีมาตรฐานในการสร้าง บันทึกหรือจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบเหมาะสม ทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดเก็บมีความแตกต่างกัน องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้งาน โปรแกรมแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน เพราะบุคลากรมีภาระงานประจำอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยมีเวลาในการศึกษาพัฒนาความรู้ ความชำนาญ ด้านการนำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ จึงควรมีแนวทางในการเพิ่มอัตราค่าจ้างของบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษี โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในงานด้านนี้โดยเฉพาะ ในส่วนบุคลากรที่มีอยู่แล้ว จะต้องมีการพัฒนาโดยการศึกษาอบรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังคำให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าส่วนโยธาองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ยังขาดการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดทำแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านกำลังคนและงบประมาณ ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบันก็จะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษี...” (ปฐพี เจริญสุข. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินยังไม่สมบูรณ์และไม่สามารถใช้งานได้จริง ยังขาดการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านกำลังคนและงบประมาณ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการปรับปรุงฐานข้อมูลผู้เสียภาษีเป็นอย่างยิ่ง ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบันและก็จะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ไม่ได้ทำการจัดเก็บรวบรวมไว้แห่งเดียวหรือฐานข้อมูลเดียว มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหลายแห่ง ทำให้ส่งผลกระทบต่อประมวลผลข้อมูลเมื่อต้องการใช้งาน จะไม่สามารถกระทำได้ที่ทันทีซึ่งต้องเสียเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขาดความเที่ยงตรงในการประเมินภาษี ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัจจุบันจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินยังไม่สมบูรณ์และไม่สามารถใช้งานได้จริง โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านกำลังคนและงบประมาณ ทำให้ได้ข้อมูลผู้เสียภาษีที่ได้ไม่เป็นปัจจุบัน...” (จันทร์จิรา วารนิช. สัมภาษณ์. 2557)

ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินนั้นจะพบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน ได้จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเสร็จเรียบร้อยแล้ว และได้มีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพราะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีให้ได้ครบถ้วน ถูกต้องและเป็นธรรม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีความพร้อมด้านงบประมาณ และด้านบุคลากร ในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งเราเรียกว่า GIS ซึ่งย่อมาจาก Geographic Information System ซึ่งเป็นโปรแกรมซอฟต์แวร์ฟรีของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถ้าหน่วยงานมีโปรแกรมนี้แล้วจะสามารถทำให้มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ข้อโต้แย้งของภาษีจะลดลง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ และเป็นฐานข้อมูลในการบริหารงานด้านอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ด้วย

ส่วนในด้านขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ยังไม่ได้นำเอาระบบงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากมักประสบปัญหาในเรื่องของบุคลากรที่มีไม่เพียงพอในด้านข้อมูลขาดความถูกต้องเป็นปัจจุบันและการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินยังไม่มีมาตรฐานในการสร้าง บันทึกหรือจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดเก็บมีความแตกต่างกันและยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการใช้งานโปรแกรมแผนที่และทะเบียนทรัพย์สิน เพราะบุคลากรมีภาระงานประจำอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยมีเวลาในการศึกษาพัฒนา

ความรู้ ความชำนาญด้านการนำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินมาใช้ จึงควรมีแนวทางในการเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษี โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในงานด้านนี้โดยเฉพาะ ส่วนบุคลากรที่มีอยู่แล้ว จะต้องมีการพัฒนาโดยการศึกษาอบรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

6. ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์ นายนพรัตน์ ชนะศรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ในด้านของระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องพบว่าประชาชนยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจในภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยเฉพาะภาษีป้ายและภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประชาชนมีความเข้าใจว่าเป็นการจัดเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อนกับสรรพากร ซึ่งแท้ที่จริงแล้วภาษีที่จ่ายให้กับสรรพากรคือภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ไม่ใช่ภาษีป้ายหรือภาษีโรงเรือนและที่ดินทำให้บางครั้งการจัดเก็บภาษีได้อย่างอยากลำบาก และควรมีการปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากฐานภาษีเพิ่มมากขึ้นเพราะว่าเป็นการจัดเก็บจากสิ่งปลูกสร้างทุกชนิด เนื่องจากอัตราภาษีเก่านั้นได้ใช้มาช้านานแล้วควรจะต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยส่งบุคลากรให้เข้าร่วมอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ และความเข้าใจด้านการจัดเก็บภาษีท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง...”
(นพรัตน์ ชนะศรี. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางโสพิศ อะดิชาคะโร ผู้อำนวยการกองคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ปัญหาจากตัวกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีของท้องถิ่นบางตัว ใช้มาเป็นระยะเวลาช้านาน ไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัย เช่น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 ฯลฯ ซึ่งควรที่จะปรับปรุงระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีของท้องถิ่น ให้ทันสมัย ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางปฏิบัติในทิศทาง เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่ง ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือราคาปานกลางของที่ดินไม่ทันสมัย ไล่ไม่ทันมูลค่าของที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในประเทศไทยเพราะความเจริญทางเศรษฐกิจ ดังคำให้สัมภาษณ์ของผู้อำนวยการกองคลังองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ปัญหาจากตัวกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีของท้องถิ่นบางตัว ไข้มาเป็นระยะเวลาานาน ไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัย ซึ่งควรที่จะปรับปรุงระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับ ภาษีของท้องถิ่น ให้ทันสมัย ชัดเจน...” (โสพิศ อะดิชาคะโร. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวยุพา ศิริพัฒนกุล เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหาร ส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ในด้านของกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของท้องถิ่น ยังเอื้อ ต่อการหลบเลี่ยงภาษีของประชาชน เป็นเพราะกฎหมายยังมีช่องทางให้หลีกเลี่ยงได้ เราต้องปรับปรุง โครงสร้างภาษีให้เป็นระบบ สามารถจัดเก็บภาษีได้ถูกต้องและเป็นธรรม ไม่มีความซ้ำซ้อนในการ ปฏิบัติงาน และต้องมีการปรับปรุงอัตราการจัดเก็บภาษีให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีใจความว่า

“...ในด้านของกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของท้องถิ่น ยังเอื้อต่อการหลบเลี่ยงภาษีของประชาชนเราจะต้องปรับปรุงให้เป็นระบบ ไม่มีความซ้ำซ้อนในการ ปฏิบัติงาน ...” (ยุพา ศิริพัฒนกุล. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวสายชล ชูวรรณ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็น สำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ปัญหาจากตัวบทกฎหมาย และระเบียบที่ปฏิบัติ คือการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ก่อนข้างซ้ำซ้อน ทำให้ประชาชนรับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้นทำให้ ประชาชนไม่เต็มใจในการเสียภาษี และในด้านของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีก็ไม่มี ความรู้เท่าที่ควร บางครั้งก็ไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนได้ และกรณีที่เจ้าหน้าที่ทุกคน ต้องยึดถือเกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น ซึ่งกฎหมายของทางราชการ ต้องเป็นระเบียบที่บังคับในขั้นตอนการทำงานเป็นหลัก ตั้งแต่การนำเสนอตามลำดับขั้น ทำให้ขั้นตอน ในการเสียภาษีเยอะขึ้นทำให้ล่าช้าต่อการให้บริการประชาชน ดังคำให้สัมภาษณ์ของปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัญหาจากตัวบทกฎหมาย และระเบียบที่ปฏิบัติค่อนข้างซ้ำซ้อน ทำให้ประชาชน รับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประชาชนไม่เต็มใจในการเสียภาษี และผู้บริหารไม่กล้าเก็บภาษี ท้องถิ่นมาก กลัวสูญเสียค่านิยมทางการเมือง...” (สายชล ชูวรรณ. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางธัญญลักษณ์ อายุยืน เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีรักษาการ แทนหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ปัญหาของกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ค่อนข้างซับซ้อน ทำให้ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของภาษี ประชาชนบางกลุ่มหรือบางคนยังไม่เข้าใจว่าภาษีคืออะไร ทำไมต้องเสียภาษี และเมื่อเสียภาษีแล้วจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง และการเดินทางไปชำระภาษีของประชาชนไม่สะดวก และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก บางครั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปชำระภาษีมีย่จำนวนมากกว่าค่าภาษีที่ต้องจ่ายด้วยซ้ำไป จึงทำให้ไม่ยื่นชำระภาษีตามกำหนด ดังคำให้สัมภาษณ์ของหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัญหาของกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ ค่อนข้างซับซ้อนทำให้ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของภาษี จึงต้องเร่งให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนกับประชาชนในการชำระภาษีแต่ละประเภท...” (ธัญญาลักษณ์ อายุยี่น. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ นางสาวจันทร์จิรา วารนิช เจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี ดังต่อไปนี้

ปัญหาตัวบทกฎหมายและระเบียบปฏิบัติค่อนข้างซ้ำซ้อน ประชาชนรับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนไม่เต็มใจที่จะเสียภาษี และปัญหาที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีทุกคนต้องยึดถือเกี่ยวกับตัวบทกฎหมายและระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงานนั้น กฎหมายของทางราชการต้องเป็นระเบียบบังคับในขั้นตอนการทำงานเป็นหลัก ตั้งแต่การนำเสนอตามลำดับขั้นทำให้ขั้นตอนในการชำระภาษีเยอะจืดทำให้ล่าช้าในการให้บริการประชาชน ระยะเวลาการยื่นชำระภาษีไม่ตรงกับช่วงระยะเวลาเดียวกับการยื่นภาษีประเภทอื่น ๆ ทำให้เป็นข้ออ้างที่ไม่อยากไปยื่นชำระภาษี เพราะต้องเดินทางหลายครั้งสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ดังคำให้สัมภาษณ์ของเจ้าพนักงานจัดเก็บรายได้องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีใจความว่า

“...ปัญหาตัวบทกฎหมายและระเบียบปฏิบัติค่อนข้างซ้ำซ้อน ประชาชนรับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนไม่เต็มใจที่จะเสียภาษี...” (จันทร์จิรา วารนิช. สัมภาษณ์. 2557)

ในส่วนของปัญหา และอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่าทั้งสองแห่งความเห็นที่สอดคล้องกันว่าโดยส่วนใหญ่ประชาชนยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจในภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยเฉพาะภาษีป้ายและภาษีโรงเรือนและที่ดินประชาชนมีความเข้าใจว่าเป็นการจัดเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อน ทำให้ประชาชนรับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนไม่เต็มใจในการเสียภาษี และในด้านของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีก็ไม่มีความรู้เท่าที่ควรบางครั้งก็ไม่สามารถให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนได้ และควรมีการปรับปรุงกฎหมายภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจะทำให้สามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากฐานภาษีเพิ่มมากขึ้นเพราะว่าเป็นการจัดเก็บจากสิ่งปลูกสร้างทุกชนิด เนื่องจากอัตราภาษีเก่านั้นได้

ใช้มายาวนานแล้วควรจะต้องมีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ตลอดจนการลดขั้นตอนการให้บริการลงเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วกับประชาชนมากยิ่งขึ้น

มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการจัดเก็บภาษียังไม่ค่อยที่จะประสบความสำเร็จมากนัก ซึ่งอย่างไรก็ดีปัจจัยข้างต้นก็ยังไม่เพียงพอในการจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น ทางหน่วยงานรัฐท้องถิ่นยังได้เพิ่มมาตรการที่มีความเที่ยงตรงและแม่นยำมากขึ้น เพื่อนำมาเสริมกับปัจจัยในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวข้างต้นมาเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยได้ทำการกำหนดมาตรการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. จัดเก็บได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ทุกคน ปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบ กฎหมายของทางราชการในการดำเนินงานเป็นหลัก ต้องเก็บภาษีให้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ตั้งแต่ขั้นตอนการแจ้งผู้เสียภาษีให้ทราบล่วงหน้าถึงระยะเวลาการเสียภาษี ขั้นตอนการเสียภาษี การจัดทำแบบแสดงรายการเสียภาษีต่าง ๆ การหาวิธีการหรือมาตรการจูงใจให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีมาเสียภาษีภายในระยะเวลาที่กำหนด การจัดทำประกาศยอดรายรับภาษีแต่ละประเภท ติดประกาศให้ทราบโดยทั่วถึงกัน จนกระทั่งถึงขั้นตอนการดำเนินการกับผู้หลีกเลี่ยงภาษี ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ได้มีการดำเนินการแล้วเป็นบางส่วน และเมื่อหมดช่วงการจัดเก็บภาษีแล้วทางหน่วยงานทำการประเมินผลการจัดเก็บรายได้เป็นประจำทุกปี เพื่อที่ได้ทราบว่า การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามที่ประมาณการที่ตั้งไว้หรือไม่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว แต่ในช่วงที่ผ่านมาการดำเนินการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน จัดเก็บภาษีได้มากกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ทุกปี แต่ยังมีการหลบเลี่ยงภาษีอยู่บ้าง ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นจัดเก็บรายได้ได้น้อยกว่าประมาณการที่ตั้งไว้เกือบทุกปี และยังพบว่ายังมีผู้ที่หลบเลี่ยงภาษีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่ง ทำงานโดยยึดระเบียบทางราชการ กฎหมายอย่างเคร่งครัด จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ชัดเจน ตรวจสอบได้ อีกทั้งผู้บริหารยังให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น การคิดค้นวิธีปฏิบัติงานจึงทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น ไม่รู้สึกอึดอัด แต่ทางหน่วยงานก็ได้มีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานเป็นระยะ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เพื่อหาแนวทางการแก้ไขได้อย่างทันที่

2. จัดเก็บได้ตรงตามประมาณการรายรับ บุคลากรในหน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่ง จะต้องมีการวางแผนงานจัดเก็บภาษี การวางแผนขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม

การกำหนดวิธีการและมาตรการจูงใจเพื่อให้งานจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพและบรรลุประมาณการ จัดเก็บภาษีที่ตั้งไว้ได้ โดยเริ่มจากการประชาสัมพันธ์เชิญชวน การจัดทำหนังสือเวียนเพื่อแจ้งให้ผู้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีทราบล่วงหน้าทุกรายตามแบบที่ทางราชการกำหนด การแสดงขั้นตอนและวิธีการเสียภาษี การบริการการรับชำระภาษีอย่างเต็มใจ การตรวจสอบความถูกต้องของแบบประเมินภาษีกับทะเบียนทรัพย์สินของผู้เสียภาษีทุกราย การตรวจสอบจำนวนและรายชื่อผู้ที่หลบเลี่ยงภาษี และดำเนินการติดตามทวงถาม นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการจัดเก็บภาษีและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าหรืออุปสรรคข้อขัดข้องของการดำเนินงานจัดเก็บภาษี และเมื่อเกิดปัญหาที่จะต้องรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน และเมื่อมีผู้มาชำระภาษีพนักงานก็คอยให้บริการด้วยความเต็มใจแนะนำวิธีการขั้นตอนต่าง ๆ อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน ในส่วนของเอกสารจะมีการจัดทำไว้เป็นปัจจุบันเสมอ

3. จัดเก็บได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย จากการศึกษาวิจัยพบว่าหน่วยงาน องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่ง ได้มีการจัดทำแผนการจัดเก็บภาษีเป็นประจำทุกปี และสามารถเก็บภาษีได้ตามเป้าหมายที่ได้ตั้งประมาณการไว้ โดยที่จะมีการตั้งเป้าหมายการจัดเก็บภาษีให้เพิ่มขึ้นในทุก ๆ ปี เพื่อกระตุ้นการทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดวิธีการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ในแต่ละปีก็จะมีการปรับแผนการทำงานเพื่อที่จะได้นำเอาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องและครบถ้วน และเกิดปัญหาน้อยที่สุดในการจัดเก็บภาษีในปีต่อไปของหน่วยงาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยใช้วิธีการนำเสนอด้วยการแบ่งหัวข้อการเสนอออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. การอภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง
2. เพื่อสร้างมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ข้อค้นพบข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่าสภาพปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีทั้ง 2 แห่ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด ปรากฏว่ามีปัญหาที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความสอดคล้องในด้านนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ต้องมีการจัดทำแผนในการกำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีในแต่ละปีงบประมาณให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงโดยกำหนด

แนวทางการปฏิบัติงานให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน และการที่จะจัดเก็บภาษีให้ได้ตามเป้าหมายจะต้องจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้เสร็จเรียบร้อยพร้อมทั้งปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษีและยังต้องปรับปรุงโครงสร้างฐานข้อมูลภาษีให้เป็นระบบ เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงานต้องมีการจัดฝึกอบรมหรือส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการจัดเก็บภาษีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ การจัดสรรงบประมาณในการนำมาบริหารจัดการด้านการพัฒนางานจัดเก็บภาษียังไม่เพียงพอ ยังไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าที่ตั้งไว้หรือได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ผู้บริหารควรจะมีนโยบายในการปรับปรุงการจัดเก็บภาษีโดยการสร้างกรอบและวิธีการปฏิบัติงานขึ้นมาใหม่โดยยึดการตอบสนองความต้องการและการให้บริการที่ดีกับประชาชนเป็นหลักและควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ การสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับประชาชนเกี่ยวกับการเสียภาษีจะทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ทางผู้บริหารมีความเห็นว่าการจัดเก็บภาษีมีความสำคัญมากจึงได้จัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอ มีการจัดส่งพนักงานเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นประจำทุกปี มีการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อนำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บภาษี มีการจัดทำของชำร่วยหรือของที่ระลึกแจกให้กับผู้ที่มาชำระภาษีภายในสามเดือนแรกทำให้สามารถที่จัดเก็บภาษีได้ตามจำนวนที่ได้ตามเป้าหมายไว้

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงานในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ จากการที่ไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้ตามเป้าหมาย ทำให้มีผลต่อการจัดสรรงบประมาณในการบริหารงานด้านการจัดเก็บภาษีให้ประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารขาดความเชี่ยวชาญในด้านการจัดเก็บภาษีและไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ควรเพิ่มงบประมาณในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน การจัดทำโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่ใช้ในการจัดเก็บฐานข้อมูลของผู้เสียภาษีทั้งหมด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

3. ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ในด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความพร้อมไว้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ และยังได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศหรือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาเป็นเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานช่วยลดขั้นตอนและประหยัดเวลาในการปฏิบัติงาน เพราะความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งสำคัญในการให้บริการประชาชนและการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วและความถูกต้องในการบริหารจัดการฐานข้อมูลผู้เสียภาษีจำนวนมากเป็นการเพิ่มศักยภาพในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ และเป็นสิ่งสำคัญในด้านการพัฒนางานจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ปัจจุบันวัสดุอุปกรณ์ขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราดนั้นยังไม่เพียงพอและล้าหลัง ขาดต่อการใช้งาน ทำให้ขั้นตอนในการจัดเก็บภาษีล่าช้าตามไปด้วย ในส่วนของการจัดทำฐานข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินของผู้ชำระภาษีก็ยังจัดทำไม่แล้วเสร็จ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาความซ้ำซ้อนของข้อมูลและข้อมูลที่ได้ไม่เป็นปัจจุบันทำให้การจัดเก็บภาษีไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งประมาณการไว้ ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และที่ใช้งานอยู่ก็มีอายุการใช้งานนานกว่า 4 ปี โปรแกรมแผนที่ภาษีที่ใช้อยู่ก็ใช้งานไม่ได้ ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่จะใช้คอมพิวเตอร์ในงานอื่น ๆ ด้วย ทำให้ไม่สามารถแยกวัสดุอุปกรณ์ใช้ในงานจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินจะใช้ร่วมกันหลายงานไม่ได้ ต้องแยกสัดส่วนในงานจัดเก็บภาษีออกจากงานอื่น เพื่อลดปัญหาในการจัดเก็บภาษี

4. ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีสายการบังคับบัญชาสลับซับซ้อน รวมถึงขั้นตอนการทำงานที่ขาดความยืดหยุ่นไม่กระชับและไม่เอื้อต่อการทำงานในยุคปัจจุบัน ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้ทำการลดขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการปฏิบัติงานดั้งเดิมที่ยุ่งยากซับซ้อนและสร้างกรอบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ ด้วยการให้

ความสำคัญความพึงพอใจกับลูกค้าหรือประชาชนเป็นอันดับแรก โดยยึดการตอบสนองความต้องการของประชาชนเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนการประเมินผลการจัดเก็บภาษีและการประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นระยะ ๆ ยังได้มีการวางแผนและขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้งานจัดเก็บภาษีเกิดประสิทธิภาพและบรรลุผลตามประมาณการที่ได้ตั้งไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ระบบการให้บริการที่ไม่ดีพอทำให้เกิดความล่าช้า และประชาชนมานั่งรอกการให้บริการเป็นเวลาค่อนข้างนาน การกำหนดกรอบหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่กระชับรวดเร็ว และนโยบายในการออกให้บริการจัดเก็บภาษีนอกสถานที่ให้กับประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนได้รับความสะดวกไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาชำระภาษีเป็นการตอบสนองความต้องการและทำให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษี สายงานการบังคับบัญชาที่สลับซับซ้อนทำให้ข้อมูลเกิดความผิดพลาดและความคลาดเคลื่อนและเจ้าหน้าที่บางรายยังไม่เข้าใจถึงหน้าที่ในการปฏิบัติงานของตนเอง ซึ่งนับเป็นปัญหาที่ต้องทำการปรับปรุงการทำงานด้วยการให้ความสำคัญกับลูกค้าหรือประชาชนเป็นหลัก

5. ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

การสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนได้มีการจัดทำโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเสร็จเรียบร้อยแล้วในทุกขั้นตอนได้ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นประจำทุกปี และได้ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา ซึ่งทำให้ฐานข้อมูลผู้ชำระภาษีมีความแม่นยำและเที่ยงตรงสูงในการประเมินภาษี ประชาชนสามารถตรวจสอบได้และควรมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินไว้แหล่งเดียวกันเพื่อความสะดวกรวดเร็วถูกต้องในการประมวลผลข้อมูล และเกิดความเที่ยงตรงในการประเมินภาษี

องค์การบริหารส่วนตำบลพังราดมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินยังไม่สมบูรณ์และไม่สามารถใช้งานได้จริง มีปัญหาทางด้านงบประมาณและบุคลากรที่ไม่เพียงพอในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเนื่องจากเจ้าหน้าที่มีไม่เพียงพอจึงทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ เพราะการจัดทำแผนที่ภาษีจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ร่วมกันหลายฝ่าย เช่น นายช่างโยธาหรือช่างสำรวจ ปลัด เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ในการออกสำรวจที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตพื้นที่ทำให้ไม่มีมาตรฐานในการ

ปรับปรุงฐานข้อมูลผู้เสียหายให้เป็นปัจจุบัน เพราะข้อมูลแต่ละชนิดต้องมีระยะเวลาในการปรับปรุง ข้อมูลแตกต่างกัน ส่งผลต่อความสามารถในการปรับปรุงข้อมูลทรัพย์สินของผู้เสียหายให้เป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะการสนับสนุนทางด้านกำลังคนและงบประมาณ ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบันก็จะส่งผลต่อการจัดเก็บภาษี

6. ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน และองค์การบริหารส่วนตำบลพังราด มีประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียนมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ปัญหาจากตัวกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีของท้องถิ่นบางตัว ใช้มาเป็นเวลานานไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัย ซึ่งควรที่จะปรับปรุงระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีของท้องถิ่นให้ทันสมัยชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีแนวทางปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน เพราะว่ากฎหมายภาษีท้องถิ่นที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก มีความซับซ้อน จึงควรพัฒนาระบบการทำงานและการให้บริการในการจัดเก็บภาษีอีกทั้งการให้คำแนะนำ และการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในการเสียภาษีให้กับท้องถิ่น และในด้านของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของท้องถิ่น ยังเอื้อต่อการหลบเลี่ยงภาษีของประชาชนเป็นเพราะกฎหมายยังมีช่องทางให้หลีกเลี่ยงได้ เราจะต้องปรับปรุงให้เป็นระบบไม่มีความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังราดมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี คือ ปัญหาจากตัวกฎหมาย และระเบียบที่ปฏิบัติค่อนข้างซ้ำซ้อน ทำให้ประชาชนรับภาระภาษีเพิ่มมากขึ้นและทำให้ประชาชนไม่เต็มใจในการเสียภาษี เจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีขาดความรู้เกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติงานในการจัดเก็บภาษี ขาดความรู้ทางด้านกฎหมาย ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องและผู้บริหาร ไม่กล้าเก็บภาษีท้องถิ่นมากกลัวสูญเสียค่านิยมทางการเมือง จึงต้องเร่งให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนกับประชาชนในการชำระภาษีแต่ละประเภทเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นภายในชุมชนจากการเสียภาษี เช่น การสร้างถนน ซ่อมแซมระบบไฟฟ้า บรรเทาสาธารณภัย กฎหมายของทางราชการเป็นระเบียบบังคับในขั้นตอนการทำงานเป็นหลักทำให้ล่าช้าในการให้บริการประชาชน

ข้อค้นพบข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่ามาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยองมีดังต่อไปนี้

1. จัดเก็บได้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนด

ต้องให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยึดระเบียบ กฎหมายของทางราชการเป็นหลักและหาวิธีการจูงใจให้ผู้เสียหายมาเสียภาษีตามระยะเวลาที่กำหนดจนกระทั่งถึงขั้นตอนการดำเนินการกับผู้หลีกเลี่ยงภาษี จัดทำยอดรายรับภาษีแต่ละประเภทและติดประกาศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วกัน

2. จัดเก็บได้ตรงประมาณการรายรับ

จะต้องมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีวิธีการและมาตรการจูงใจในการเสี่ยภาษี มีการตรวจสอบจำนวนและรายชื่อผู้ที่หลบเลี่ยงภาษีและดำเนินการติดตามทวงถามเพื่อให้งานจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพและบรรลุประมาณการจัดเก็บภาษีที่ตั้งไว้ได้

3. จัดเก็บได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย

จะต้องจัดทำแผนการจัดเก็บภาษีประจำปี และกำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีให้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพื่อกระตุ้นการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษีและกำหนดวิธีการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วนและเกิดปัญหาน้อยที่สุด ในการจัดเก็บภาษีในปีต่อไปของหน่วยงาน

4. จัดเก็บได้ครบถ้วนทุกรายการตามทะเบียนค้ำผู้มีหน้าที่เสี่ยภาษี

ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีตามแผนปฏิบัติการและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเน้นการเพิ่มพูนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสามารถให้ความรู้แก่ผู้เสี่ยภาษีได้เป็นอย่างดี และควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอ จึงจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดความรวดเร็ว ข้อโต้แย้งของภาษีจะลดลง ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ และสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารงานด้านอื่นขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

การอภิปรายผล

ในการวิเคราะห์ถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะอภิปรายเปรียบเทียบระหว่างข้อดีข้อเด่นที่ได้จากการศึกษาและองค์ความรู้เดิมจากเนื้อหาบทที่ 2 ดังนี้

1. จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผลการศึกษามีประเด็นอภิปรายเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ดังนี้

1.1 ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน จะต้องมีการจัดทำแผนการจัดเก็บภาษีในแต่ละปีให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

1.2 ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณในด้านต่าง ๆ ไร่อย่างเพียงพอ มีการจัดส่งพนักงานเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เป็นประจำทุกปี ควรเพิ่มงบประมาณในด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเครื่องใช้สำนักงานที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

1.3 ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความพร้อม แต่ยังคงงบประมาณในด้านของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

1.4 ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ สายการบังคับบัญชาสลับซับซ้อน ระบบการให้บริการที่ไม่ดีพอทำให้เกิดความล่าช้า โดยได้ทำการลดขั้นตอนวิธีการปฏิบัติงานที่ยุงยาก และสร้างกรอบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นใหม่ ด้วยการให้ความสำคัญลูกค้าหรือประชาชนเป็นอันดับแรก

1.5 ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน มีการปรับปรุงฐานข้อมูล ให้เป็นปัจจุบันและพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลไว้แหล่งเดียวกันเพื่อความ สะดวกรวดเร็วในการประเมินภาษี

1.6 ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้องปัญหาจากตัวกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับภาษีของท้องถิ่นบางตัว ใช้มาเป็นระยะเวลานานไม่มีการปรับปรุงให้ทันสมัย ซึ่งควร ที่จะปรับปรุงระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับภาษีของท้องถิ่นให้ทันสมัย ชัดเจนเพื่อที่จะให้ผู้ปฏิบัติงาน มีแนวทางปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของวิทย์ ต้นตยกุล (2521 : 66) มีความเห็นว่าประสิทธิภาพในการ จัดเก็บภาษีอากร ได้แก่ การจัดเก็บภาษีอากรให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย โดยมีค่าใช้จ่ายที่น้อยที่สุด โดยการ จัดเก็บภาษีอากรที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 4 ประการ คือ

1. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากรจะต้องง่ายและสะดวกต่อการประเมินภาษีของผู้เสียภาษี
2. บรรยากาศที่ชวนให้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรให้มากขึ้น โดยผู้นำประเทศและผู้นำ ชุมชนจะต้องปฏิบัติตัวเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้เสียภาษีทั่วไปและพยายามไม่ให้มีการหลบเลี่ยงภาษีอากร เพราะเป็นช่องทางของความไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและมีส่วนทำให้ผู้เสียภาษีถูกต้องอยู่แล้ว เกิดความท้อแท้ไม่มีกำลังใจในการเสียภาษี
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร จะต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานและการ ให้บริการแก่ผู้เสียภาษีอย่างดี
4. โครงสร้างภาษีอากรถือว่ามีความสำคัญมาก ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างภาษีอากรเป็นสิ่งที่ ี้อ่อนไหวในแง่ความสะดวกเข้าใจง่ายในทางปฏิบัติ ทั้งผู้จัดเก็บและผู้เสียภาษีก่อให้เกิดความเป็นธรรม เมื่อภาษีอากรมีโครงสร้างที่ดี โดยเฉพาะการลดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บอันจะมีผลให้ภาระภาษี เหมาะสมอยู่ในวิสัยที่ผู้เสียภาษีรับได้

สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมูลศรี สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ (2537 : 56) ที่ว่า บุคลากรในการบริหารการจัดเก็บภาษีใด ๆ ตัวบุคคลในการบริหารเป็นปัญหาสำคัญที่สุดและกฎหมาย ภาษีอากรที่จะทำให้การบริหารการเก็บภาษีอากรจะต้องไม่อยู่ในดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษี อากรมากเกินไปนัก ตลอดทั้งในความรู้สึกของประชาชนเกี่ยวกับภาษีอากรเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ในการบริหารงานภาษีอากร ถ้าหากประชาชนมีความรู้สึกเห็นชอบด้วยกฎหมายภาษีอากร การบริหาร ภาษีอากรก็เป็นไปด้วยความง่ายและสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณรงค์ เขมวีรัตน์ (2539 : 48) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การอำนวยความสะดวกแก่ผู้เสียหายบำรุงท้องถิ่นให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องกระทำ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่จะบริการให้ราษฎรผู้เสียหายยินดีและเต็มใจที่จะมาชำระภาษี ตามหน้าที่ของตนภายในเวลาที่กำหนดอันเป็นการตัดภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการติดตามทวงถามหรือ เตือนให้ผู้ค้างชำระนำเงินภาษีมาชำระในภายหลัง ซึ่งเป็นผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย คือ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้อง เพิ่มงานผู้เสียหายไม่ต้องเพิ่มเงิน (คือเงินค่าปรับหรือเงินเพิ่มในกรณีเสียหายช้ากว่ากำหนด) เจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีจะต้องอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาชำระภาษีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

2. ความร่วมมือจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งนี้เพราะกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ติดต่อกลัชิด กับราษฎรเพราะฉะนั้นจึงต้องกระตุ้นและปลุกฝังทัศนคติให้บุคคลดังกล่าวเห็นความสำคัญของภาษี บำรุงท้องถิ่น โดยชี้ให้เห็นว่าเรามีส่วนช่วยในการเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นให้ได้ผลเพียงใดเท่ากับ เขาและราษฎรในท้องถิ่นของเขามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของเขาเพียงนั้น

3. ความซื่อสัตย์สุจริต เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบการเก็บภาษีบำรุงท้องถิ่นจะต้อง ซื่อสัตย์สุจริต เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระทบกระเทือนถึงเกียรติภูมิและความเชื่อถือของราษฎร ตลอดจนความก้าวหน้าในชีวิตราชการอีกด้วย ฉะนั้นจึงต้องระมัดระวังมิให้เกิดการทุจริตใน ด้านการเงินเกิดขึ้นได้ นั่นคือต้องมีการตรวจสอบควบคุมเงินภาษีที่เก็บได้ให้ถูกต้องตรงกับหลักฐาน การรับเงินภาษีทุกขั้นตอนเพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดหรือรั่วไหลขึ้นได้

4. การวางแผนดำเนินการและการรายงานผลการจัดเก็บ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต้อง กำหนดแผนดำเนินงานในการจัดเก็บ เช่น การเตรียมการ การติดตามทวงถาม การแจ้งเตือน ฯลฯ และในการนี้ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานผลการจัดเก็บภาษี เพื่อทราบผลการดำเนินงานและ แนวทางแก้ไขปรับปรุงได้ทันทั่วถึง หากทำได้ดังนี้จะช่วยลดภาษีที่ค้างชำระให้ลดลงและหมดไป ในที่สุด

5. การประชาสัมพันธ์ ในทางปฏิบัติมักปรากฏว่าประชาชนไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการ เสียภาษีไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนในการเสียภาษีว่าเป็นภารกิจที่พึงกระทำ และไม่ทราบถึง ผลที่ตนจะได้รับจากการเสียภาษีนั้น ในข้อนี้จึงเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บ ภาษีที่ต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบในรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการเสียภาษีเมื่อประชาชน ได้ทราบในรายละเอียดตระหนักว่าเงินภาษีที่ตนเสียนั้นได้รับการตอบแทนในรูปแบบต่าง ๆ ก็ย่อม เกิดความภูมิใจว่าตนมีส่วนช่วยในการพัฒนาความเจริญให้กับท้องถิ่นด้วย ซึ่งจะทำให้อินดีร่วมมือ เสียภาษีให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยยิ่งขึ้น

2. จากผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ใน 3 มาตรการพบ ประเด็นที่เป็นประโยชน์ของมาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดภาษีขององค์การบริหารส่วน ตำบลในเขตอำเภอแกลง ดังนี้

2.1 จัดเก็บได้ตรงตามระยะเวลา ต้องให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยึดระเบียบ กฎหมายของทางราชการเป็นหลักและหาวิธีการจูงใจให้ผู้เสียภาษีมาเสียภาษีตามระยะเวลาที่กำหนด จนกระทั่งถึงขั้นตอนการดำเนินการกับผู้หลีกเลี่ยงภาษี

2.2 จัดเก็บได้ตรงตามประมาณการรายรับ ต้องวางแผนการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม มีการตรวจสอบจำนวนและรายชื่อผู้หลบเลี่ยงภาษีและดำเนินการติดตามทวงถามเพื่อให้งานจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพและบรรลุประมาณการจัดเก็บภาษีที่ตั้งไว้ได้

2.3 จัดเก็บได้ครบถ้วนทั้งจำนวนเงินและจำนวนราย ต้องจัดทำแผนการจัดเก็บภาษีประจำปี และกำหนดเป้าหมายการจัดเก็บภาษีให้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพื่อกระตุ้นการทำงานของเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะที่เป็นนัยยะในเชิงนโยบายที่สำคัญดังนี้

1. ควรมีการพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมด้านทักษะการพูดโน้มน้าวจิตใจให้กับพนักงาน และส่งพนักงานเข้ารับการฝึกอบรมเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการจัดเก็บภาษี การประเมินภาษีและการจัดการอื่น ๆ และจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์การเสียภาษีให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลที่ต้องการ เพื่อช่วยให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการเสียภาษี ตลอดจนบทลงโทษที่อาจได้รับถ้ามีการหลบเลี่ยงภาษีหรือเสียภาษีไม่ถูกต้อง และที่สำคัญที่สุดบุคลากรเองควรที่พัฒนาศักยภาพตนเองโดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอ

2. การดำเนินงานด้านการจัดเก็บภาษีควรเน้นจิตสำนึกทั้งด้านผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ให้รู้ถึงประโยชน์ของเงินภาษีว่าจะช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจว่าภาษีที่ชำระให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะได้นำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพก็จะทำให้ผู้เสียภาษีเต็มใจที่จะมาชำระภาษีโดยไม่หลีกเลี่ยง

3. องค์การบริหารส่วนตำบลควรพิจารณาเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากรของเจ้าหน้าที่ด้านงานจัดเก็บภาษี โดยการฝึกอบรมเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การประเมินภาษี และการจัดการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มาชำระภาษี การสร้างอัยยาศัยไมตรีที่ดีต่อประชาชนผู้มาติดต่อขอใช้บริการชำระภาษี และการอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่สามารถกระทำได้และที่สำคัญบุคลากรควรพัฒนาศักยภาพตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ให้กับตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรที่จะมีการปรับปรุงใหม่เนื่องจากใช้มาเป็นเวลานานแล้ว ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยมีหลักเกณฑ์เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อนำไปใช้ในการคิดคำนวณภาษีอย่างเหมาะสม และเกิดความยุติธรรมในการดำเนินการทั่วประเทศ

5. ควรที่จะจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน โดยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มาช่วยในการปฏิบัติงานแม้ว่าจะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการสูงก็ตามอาจจะพิจารณาทยอยจัดทำโดยการแบ่งเป็นบล็อก และ โชนที่มีความเจริญหรือในย่านธุรกิจก่อนจนกระทั่งเต็มพื้นที่เพราะการจัดเก็บภาษีถือเป็นหัวใจหลักของการจัดเก็บภาษี ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความตั้งใจในการทำงานมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรศึกษาวิจัยหาตัวชี้วัดถึงประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีตามความเห็นของผู้จัดเก็บภาษีและผู้เสียภาษีแบบมีส่วนร่วม
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี โดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้จัดเก็บภาษีและผู้เสียภาษี
3. ควรมีการพัฒนาแนวทางในการจัดทำและการใช้งานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินในการจัดการฐานข้อมูลผู้เสียภาษีทั้งหมด เพื่อใช้ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

กรมการปกครอง. (2542). **สรุปสาระสำคัญของระบบงานแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : อาสารักษาดินแดน.

คมกฤช อิมโอยฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (25 มิถุนายน 2557).

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง.

จรัส สุวรรณมาลา. (2541). **การบริหารงานคลังสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จันทรจิรา วารนิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 กรกฎาคม 2557).

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จังหวัดระยอง.

จำเนียร จุลเจือ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (25 มิถุนายน 2557).

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง.

เจริญ ธฤติमानนท์. (2544). **ความสมัครใจในการเสียภาษี**. กรุงเทพฯ : สรรพากรสาส์น.

ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2554). **ปฏิบัติการวิจัยทางสังคม**. (เอกสารประกอบคำสอน). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ณรงค์ เขมวิรัตน์. (2529). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกำแพง.

ณรงค์ ประสิทธิ์นาค. (2546). **ความรู้และทัศนคติต่อการชำระภาษีของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค่าย อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การบริหารทั่วไป) วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

เทียนฉาย กิระนันท์ และเจริญ จันทลักษณ์. (2537). **สถิติวิจัยและการประเมินผลการศึกษา**. (เอกสารชุดการสอน หน่วยที่ 1 – 8). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. (ม.ป.ป.). **วิทยาการบริหารสำหรับนักบริหารมืออาชีพ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธัญญาลักษณ์ อายุยืน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 กรกฎาคม 2557). ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จังหวัดระยอง.

นพรัตน์ ธนะศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (25 มิถุนายน 2557). ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง.

นิพนธ์ พูลชะโก. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน** : กรณีศึกษา สำนักงานเขตลาดกระบัง. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปฐพี เจริญสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประพาพ วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 กรกฎาคม 2557).

ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จังหวัดระยอง.

พจนานถ์ วิชัยยา. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รป.ม.

(การเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พนม ทินกร ณ อยุธยา. (2544). การบริหารการคลังรัฐบาล เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลป์สยาม.

มนต์ชัย กวีนิฏฐยานนท์. (2554). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีอำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี. ภาคนิพนธ์ รป.ม.

(การเมืองการปกครอง). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

มานิตย์ ผิวขาว. (2546). โครงสร้างและรูปแบบการปกครองท้องถิ่น วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

(เศรษฐศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

มาลัยทิพย์ วานิชย์. (2542). ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรของเทศบาล. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มุลศรี สงวนชีพ และพงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์. (2537). การบริหารการคลังและกระบวนการงบประมาณ. กรุงเทพฯ : คุณพินอักษรกิจ.

โมรา บุญยผล. (2535). การเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

ยุพา ศิริพัฒนกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประพาพ วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (25 มิถุนายน 2557).
ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางเควียน จังหวัดระยอง.

เรื่อนใจ เกโส. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วรเดช จันทรศร. (2527). “การนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบและคุณค่า,” พัฒนบริหารศาสตร์. 24 (4) : 535-554.

วรพิทย์ มีมาก. (2551). เทศบาลในบริบทการกระจายอำนาจแห่งยุคสมัย. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายการศึกษา.

วไลรัตน์ สวัสดิ์. (2546). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (การบริหารทั่วไป).

ชลบุรี : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิทย์ ต้นดยกุล. (2521). กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร. กรุงเทพฯ : เนติบัณฑิตยสภา.

- วิราภรณ์ โคลงชัย. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดเก็บภาษีท้องถิ่น**. วิทยานิพนธ์
 ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรากานต์ ห่วงรัชย์. (2546). “การเสียภาษีโรงเรียนและที่ดิน,” **ภาษี บัญชีและกฎหมายธุรกิจ**.
 101(1) : 48-51.
- ศิริวรรณ เครือเขื่อนเพชร. (2552). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี**. การศึกษาอิสระ ปร.ม.
 (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สายชล ชูวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 กรกฎาคม 2557).
 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จังหวัดระยอง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2537). **พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537**.
 (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.tambol.com/tamboltambolall.asp>. 15 กรกฎาคม 2557.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2543). **คู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2549). **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ พงษ์พิทักษ์. (2542). **แนวคิดระบบการบริหารการจัดเก็บภาษี สรรพากรพื้นที่**.
 กรุงเทพฯ : อักษรกิจ.
- สุพจน์ แสงฉาย. (2545). **ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน**.
 วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โสพิศ อะดิชาคะโร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (25 มิถุนายน 2557).
 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน จังหวัดระยอง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน. (2555). **แผนพัฒนาสามปี (2555-2558)**. ระยอง : องค์การฯ.
- องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด. (2555). **แผนพัฒนาสามปี (2555-2558)**. ระยอง : องค์การฯ.
- อิงอร แก้วเรือนทอง. (2553). **การจัดเก็บภาษี อบต.สำนักท้อน อ.บ้านฉาง จ.ระยอง**.
 โครงการพิเศษ ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เอนก ผ่องแผ้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ประภาพร วงศ์สุบิน เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 กรกฎาคม 2557).
 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังราด จังหวัดระยอง.
- Smith, A. (1937). **The Wealth of Nations**. USA : Random House.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
แนวการสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แนวการสัมภาษณ์

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

คำชี้แจง

1. แนวการสัมภาษณ์มี 1 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แนวการสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

2. คำตอบของท่านมีคุณค่ายิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ให้มีความเจริญก้าวหน้า และจะนำไปวิเคราะห์ผลโดยรวมไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ของท่าน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่อย่างใด จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ให้คำตอบในการตอบแบบสัมภาษณ์อย่างตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริงหวังว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบคุณยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

นายประภาพร วงศ์สุบิน

ส่วนที่ 1 แนวทางในการสัมภาษณ์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

1. ความสอดคล้องในนโยบายการบริหารงาน

.....

.....

.....

.....

.....

2. ความเพียงพอของงบประมาณในการดำเนินงาน

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความพร้อมของสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

4. ทักษะและประสบการณ์ในการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5. ความพร้อมในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. ปัญหาและอุปสรรคของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๓๑๖

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลพังราด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวการสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายประพาพ วงศ์สุบิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” ซึ่งผู้ทำวิจัยได้เลือกหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างและจำเป็นต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรในเขตพื้นที่ของท่าน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตให้นายประพาพ วงศ์สุบิน เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เผือกนำผล)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๕

โทรสาร. ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๗๕

E-mail:socialRBRU@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/ ๓๑๖

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย
เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวการสัมภาษณ์

เนื่องด้วย นายประพาพ วงศ์สุบิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนตำบลในเขตอำเภอแกลง จังหวัดระยอง” ซึ่งผู้ทำวิจัยได้เลือกหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่างและจำเป็นต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรในเขตพื้นที่ของท่าน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตให้นายประพาพ วงศ์สุบิน เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เผือกนำผล)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๕

โทรสาร. ๐ ๓๕๔๗ ๑๐๗๕

E-mail:socialRBRU@hotmail.com

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล	นายประพาฬ วงศ์สุบิน
วัน เดือน ปีเกิด	4 มีนาคม 2515
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลแก่ง จังหวัดระยอง
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 11 หมู่ 2 ตำบลกระแสน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง 21110
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	พนักงานจ้างของรัฐ
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลทางเกวียน อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	มัธยมศึกษาตอนต้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2546	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส. (คอมพิวเตอร์ธุรกิจ) โรงเรียนเทคโนโลยีระยองเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดระยอง
พ.ศ. 2553	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ปร.บ. (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2558	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ปร.ม. (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี